

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Egy könyvről.

Budapest, június 7.

(v.) A magyar szellemi élet a mai napon egy nagy értékű kincsessel lett gazdagabb. Megjelent valahára a színen az első magyar történetfilozófus. Eddig csupán történetíróink voltak, akiknek legnagyobb része neki sem mert menni annak a roppant feladatnak, amelyet tíz évszázad vérzivatarjainak mozgalmas históriája képvisel. Történetírásunk felparcellázta ezt a feladatot. Egyes emberek rávetették a szemüket egy-egy korszakra, annak aztán összehordták az anyagát, megrajzolták a képét s kidomborították a sajátos jellegét, kiki a maga egyénisége és tehetsége szerint. De magyar historikusunk, olyan, aki össze tudta volna foglalni a nemzetlét évezredének eseményeit s ebből le tudta volna vezetni fennmaradásunk okait és fejlődésünk törvényeit, aki a világtörténelemből következtetett volna reánk s rólunk a világtörténelemre, aki Európa egyetemes sorsával vetette volna egybe a magyar faj állami és nemzeti érvényesülésének körülményeit, ilyen összefoglaló szellemű, univerzális gondolkodású, az okozati láncolatokat kikutatni akaró és felismerni tudó historikusunk még nem igen akadt. Krónikákból és monografiákból áll jobbadán a magyar történetírás. A nagy tanítómesternek, a hátrafelé tekintő prófétának, aki oktat és lelkesít, akinek szavában megcsendül a tapasztalásokból fakadó bölcsesség, az okulásokban megedzett lelkiismeret és a mult idők megítélésében élessé lett látóerő: ennek a nagy magyar historikusnak még csak eszentul kell jönnie. Eddig a magyar csak csinálni tudta a történetet; nemzeti küzdelmeink csatazajától szóhoz nem juthatott a történetírás muzsája.

De mintha most akarna éppen szóhoz jutni. Mi legalább úgy érezzük, mintha ígéjének első szózata ma ütné meg fülünket. Előttünk egy könyv, amely ma látott napvilágot. A címe nagyon hosszú, szerzőjének neve pedig nagyon megféle. *A magyar állam fennmaradásának és alkotmányos szabadságának okai*: ez a cím. S a szerző: gróf Andrássy Gyula. Szeretettel üdvözlöljük az arisztokrata szerzőt, egy történelmi névnek gazdag lelkű örökösét e nagy jelentőségű és merész lépéséért. Könyvében szárnya nő a magyar történetírásnak s e szárnyon fölemelkedik a filozófia magasságába. Onnan persze szélesebb szemhatár nyílik neki, mint azoknak, akik leváltári rögtön bukácsolva, verejtékes, de meddő munkával tördösi historikánk ugarát. Abból a magasságból egy egész évezred horizonjára tekinthet alá a szem. S nem is Magyarország évezredére csupán, hanem egész Európának arra az ezer esztendejére, amelybe a gondviselés a magyar nemzet életét beléillesztette. Onnan nézve megoldódnak a magyar faj históriájának találos meséi. Ez a könyv megadja a választ az eddig felelet nélkül maradt kérdésekre. A népvándorlás orkánjától idesept nomád népből hogyan válhatott kultúrkepes nemzet? Egy rokotalan idegen faj hogyan tudta lábát megvetni világ-részünknek ezen az exponált pontján, amelynek birtokára a keletnek és nyugatnak minden hatalmassága áhitozott? A rakoncátlan vándortörzsekből hogyan lett békésen megtelepült nemzet? A nemzet hogyan tudott korábban és szerencsésebben, mint a Nyugat előbbre haladt népei, államot alkotni? Királyságát ez az állam hogyan tudta izmossá tenni? S királyának hatalma mellett hogyan tudta alkotmányos szabadságát kiépíteni és megtartani?

Andrássy Gyula módszere ragyogóan egyszerű. *A magyar história sorai alá vonalvezetőül odarakja Európa történelmét.* Sikeresen faggatja a világtörténelmet, hogy szolgáltatson kommentárt a magyar nép történetéhez. Aki csupán a magyar glóbuson keresi históriánk rejtélyeinek megfejtését, az hiába kóborog a Kárpátok s az Adria között, fáradsága meddő marad. Azt kell kutatni, a világon mi volt az uralkodó korszak, a döntő hatalmi tényezők versengéseinek mi volt a célja és tartalma, Európa miféle hatással volt reánk s mi magunk hogyan hatottunk Európára. Így jutunk el az igazsághoz.

Őseink legnagyobb tette nem a honfoglalás volt, hanem az elfoglalt hon megtartása. Eddig csodának mondták ezt a tettet. Andrássy megmutatja, hogy ami csodaszámba ment eddig, nem volt egyéb politikai remekléssel. Vitézségünk hozott ide, okosságunk tartott itt. Zseniális politika volt az Árpádok politikája. Érezték, hogy a magyar nemzetnek legfontosabb érdeke az, hogy megnyerje Európa bizalmát. Ezért vették föl a honsergők a kereszténységet, hogy így érdekközösségbe jussanak a Nyugattal. S ugyanezért tartózkodtak a terjeszkedő politikától. Megfekeztek vitézségüket, leszerelték tetteiket s nem kalandoztak Nyugat felé, nehogy felbolygassák az európai népek létöszönét. Így váltak az európai művelődés előretolt őrzemévé a Kelet küszöbén, ami erkölcsi szolidaritásba hozta nemzetünket az okcidentális népekkel; s így fegyvertették le emezek féltékenységet és nyugtalanságát. És mikor kigyulladt az évszázados harc a Nyugat két főhatalmassága közt, mikor összeütköztek egymással a pápa és a császár világhatalmi aspirációi, akkor a magyar nemzet nem szegődött állandóan a mérkőző felek egyikéhez sem, hanem okosan megtalálta

TÁRCA.

Ne laboremus!

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Abrányi Emil.*

Björnson Björnsterne drámát irt ezen a címen: *Laboremus!* A híres svéd költő — éppen úgy, mint Zola, Ibsen és a modern Európa valamennyi kiváló szelleme — férfias, komoly, kitartó munkára buzdít bennünket.

Laboremus! Dolgozzunk! Ez a feladat, ez a cél, ez az emberi hivatás. Dolgoznunk kell, mert az igazi nemesség a mi korunkban attól függ, hogy mennyi munkát és kötelességet tudunk teljesíteni. A világnak csak egy törvénye van: a munka!

Ebben a tárgyban tegnap a következő levél érkezett hozzám.

Szkribler ur!

Nagyon jól nevettem azon, hogy maguk a munkát agyba-főbe dicsőítik abból az alkalomból, hogy valami (Björnson névre hallgató) svéd író *Laboremus* című drámát tákolott össze.

Tehát laboremus? Tehát „az életnek egyetlen értelme, egyetlen létjoga az, hogy megjelenjünk, lerójuk a reánk szabott munkát, azután tűnjünk el megint“?

Hallja maga: nekem kétszáz ezer forint évi jövedelem van, harminc éves vagyok és sohasem dolgoztam semmit, mióta az eszemet tudom!

Gyerek-koromban három nevelőm volt. Azok tanultak helyettem. És noha átkozottul kevés fogalmam volt a tudományokról, mégis rendesen kitűnő osztályzattal mentem keresztül a vizsgálatokon, mert a papám megkívánta, hogy diplomám legyen. Né há megkaptam a diplomát és pedig

minden fejtörés nélkül. Csak úgy magától az ölemből pottyant.

Igy teltek el a diák-kor évei. Nem dolgoztam semmit. Hanem azért pompásan éreztem magamat, éppen mint most és egy csöppet se éreztem a hiányát annak a munkának, amit maguk annyira dicsőítenek.

Huszonkét éves voltam, mikor az öregem meghalt. Az öreg halála után átvettem a vagyon kezelését, azaz bérbe adtam az összes birtokokat. És azóta — kétszáz ezer forint évi jövedelemmel — élek szabadon, függetlenül, mint a majom Brazíliában.

Elmondom maguknak (ha már egyszer szóba állók magukkal) milyen a rendes életmód.

Télen-nyáron későn fekszem, későn kelek. Reggel becsöngetem az inasomat, aki erős, ügyes fiékö, valóságos ezermester.

Jön az inas. Szalad, röpül. Mert ha várakoztatni merne, pofon verném. Pongyolát ad rám. Bemegyek a fürdőszobába. Hatalmasan megfürdöm és acél-izmokkal szállok ki a hideg vízből. Inasom megdörzsöl, végigsurol, műértőleg össze-vissza dögönyöz. Nagyszerű élvezet, kivált dözsölés után, ahol az ember egy kis eszmőrt, vagy reumát kapott. Ez inasom azután megfésül, megborotvál és tetőtől-talpig felöltöztet. En ugyszólván a kezemet se mozgatom.

Kora tavasszal, ha szép az idő, a kioskban szoktam reggelizni.

Inasom jelenti, hogy a kocsis előállott. Ruganyos tagokkal szököm a könnyű kabriolet bakjára, és magam hajtom a tüzest, remek, telivér paripákat. Az asszonyok, a lányok majd megcsesznek a szemükkel, mikor a fogatom villámgyorsan elrobban mellettük. És a gyalogos urak — akik munkára mennek, vagy munkából jönnek — alázatos tisztelettel emelnék kalapot előttem. Canaille, va! Latájnernek, proletárnak semmi sem áll jobban, mint az alázatosság.

Leugrom a bakról, odadobom kocsisomnak a gyeplőt és helyet foglalok a kiosk valamelyik asztalánál.

Míg a garszon hozzá lóhalálában a dupla, sőt tripla-reggelit: végig vágom magamat három, négy széken, tele tudóval szívom a friss levegőt, gyönyörködöm a vidék panorámájában és érzem, hogy *enyém a világ!*

Ugy bizony, munka-dicsőítő skribler urak, fenséges érzéseim vannak ebben a pillanatban.

Érzem, hogy szabad vagyok. Érzem, hogy a magam ura vagyok. Olyan ur, aki másoknak parancsol, de neki nem parancsol ember fia. Érzem, hogy magamat nem kell megáláznom senki előtt. Érzem, hogy lehetek kényelem-kedvem szerint önértékes, gögös, sőt bolond és pimasz is, ha nekem úgy tetszik. Érzem, hogy nem szorulok rá senkire, hogy az életem biztosítva van és hogy ez az élet kényelmes, gazdag, változatos, pompás, nagyszerű!

Ezt érzem, tisztelt skribler ur! *De abszolút nem érzem a hiányát annak a munkának, amit maga a tintanyaló kollegáival együtt annyira magasztal.*

Villásreggelizni a klubba megyek. Onnan a ligetbe hajtatok, ahol a finomabb ismerőseimmel szoktam heverészni. Dsanaklesz-cigarettákat füstölök, félszemmel végig futok a legújabb sport-újságokon, divat-revükön és olvasás közben rendszerint elszundikálok. Mert az olvasásban az a legnagyobb és leghasznosabb élvezet, hogy az ember elálmosodik tőle és nagyokat alszik utána. (Maguk talán nem is tudják, milyen édes az a delutáni lustálkodás!)

Mikor fölébrednek, szoaró-toalettet csinálók és megyek ebédelni a kaszinóba, vagy mágns barátaim fényes terméibe.

Ebéd után benézek a színházba, ha mulatságos darabot adnak. (A *Laboremust* nem fogom

mindig az egyiknél a másik ellen való menedéket. Nem lépett szövetségre a pápával, nehogy áldozatul essék a császár bosszújának; s nem csatlakozott a császárhoz sem, nehogy magára zudítsa a pápa ellenséges indulatát. Még az erősebbel sem tartott mindig, sőt olykor éppenséggel a gyengébbet támogatta, azt nézte mindenkor, melyiküknek az érdeke állott ellentétben a magyar államiság érdekével, s amelyiket ilyen politikai állapotban lévőnek talált, annak az ellenfelét segítette. A pápa is, a császár is sokszor próbálta, hol csábítással, hol kényszerítéssel; de a magyar politika *magyar* maradt mindvégig. Sohasem lett pápaivá, sem császárivá. Európával szemben így tartottuk meg állami függetlenségünket abban a korszakban, amikor a világbirodalmi törekvések európaszerinti erős centralizációt okoztak s a korszakban éppenséggel nem kedvezett külön állami individualitások fennmaradásának.

Hát idebenn hogyan alakult az állam és nemzet fejlődése? Andrassy Gyula történetfilozófiája ezt a kérdést is gyönyörűen oldja meg. A néplélek pszichológiájából meríti anyagának egy részét. Nemzeti egységünk megbontathatatlanságát, amely alapjává lett egész fejlődésünknek, meggyőzően magyarázza ki faji elszigeteltségünkől. Őseink idegenek voltak e világrészben. Érezniük kellett tehát a rokonsátság veszedelmét. Egyásra voltak utalva, össze kellett fogózkodniuk; ösztönük sugta, hogy a magyar faj egyetlen erőforrása az egységben rejlik. Világszeret akkoriban a hűbériség az államok szétmállását okozta; a főhatalomtól elszakadtak a hűbérese, ezekről egyre függetlenebbek lettek az alhűbérese s így felaprozódott lassanként a szuverén hatalom. Nálunk a nemzeti egység az államot megővta a bomlástól. Mint a vihar előtt összeverődött juhnyáj, úgy állott együtt a magyarság, sejtve a veszedelmeket, amelyek a külföldről rá zúdulhatnak. A nemzeti egységnek a királyság eleinte inkább szimbóluma volt, mint biztosítéka. De a fejlődés során jöttek korszakok, amikor a nemzet a királyi hatalom gyarapításában látta a saját jóléte garanciáit. Majd midőn tultergésbe jött a királyság hatalma, a nemzeti erő megtalálta a felfzabáló és gyógyító ellensúlyt a rendi alkotmányban. De akár a királyi hatalma gyarapodott a szabadság rovására, akár az alkotmányos szabadság gyarapodott a királyi hatalom rovására, a dirimáló elem

mindenkor a nemzeti egység momentuma volt. Az oligarchák ellen a király a politikai nemzet egységében talált menedéket, a fejedelmi önkény ellen a rendi alkotmány jogfejlődése nyújtott a nemzetnek védelmet. Ezt a hullámzajlását a történelemnek Andrassy mesteri előadásban mutatja be. Hol a királyi hatalom emelkedik fel büszkén és dacosan, hol a rendi alkotmány tesz szert félelmetes erőre; hullámhegy és hullámvölgy szabályosan váltják föl egymást, de e zajlás közepette a mozgalom mindig visszatér a nyugvópontba, amelyet a nemzeti egység képvisel. Andrassy párvonalban mutatja az angol és a magyar alkotmány fejlődését. Egyirásu mind a kettő, egyazon szellem lengi át őket, s mégis mekkora különbség a két nemzet geográfiai helyzetében, kulturfokában és történelmi rendeltetésében. Hogyan lehetett egymásnak ikertestvére ez a két alkotmány? Andrassy történetfilozófiája megmagyarázza ezt a rendkívüli históriai tüneményt. A korszak az azonosságával s a két nép történetének parallelizmusával magyarázza meg. E fejezet után a könyv eljut a mohácsi vészhez, ahol a Csele-patakba belefulladt a magyar nemzet függetlensége. Egy új fejezet kezdődik történetünknek. Innen túl az a nemzeti érzés, amelyben eddig a királyság gyökeredezett, egészen a szabadság szolgálatába szegődik. Nemzeti érzület és királyság ezental szembe kerülnek egymással Magyarországon. E két tényezőnek harca tölti be a következő három évszázadot.

De ennek a korszaknak a történetét még nem kutatta át az Andrassy Gyula filozófiája. A könyv egy ígérettel záródik be. Az ígéret e befejező korszak tárgyalását helyezi kilátásba. Szeretettel reméljük és türelmetlenül várjuk az ígéret bevalását. Addig is óhajtjuk, hogy figyelemmel olvassa el minden magyar ember ezt a szép és nagy könyvet. Bizony mondjuk, temérdek okulást és tiszta gyönyörűséget fog belőle meríteni.

BELFÖLD.

A jövő évi költségvetés. A jövő évre szóló állami költségvetés munkálatai serényen folynak az egyes minisztériumokban. A minisztériumok egyes osztályai az ügykörükre kiterjedő költségvetéssel valamennyien elkészültek. Ezekből az osztálybudgetekből most állítják össze a minisztériumok költségvetéseit, melyek azután, amint

tudva van, a pénzügyminiszter elé kerülnek. Ilyen stádiumban lévén az állami költségvetés, előreláthatólag a parlament nyári szünete alatt végezni fog vele a minisztertanács is.

As államháztartás egy negyedéve. A pénzügyminisztérium közölte a magyar korona országainak állami pénztáráról 1901. évi január 1-től március végéig előfordult bruttóbevételeiről és kiadásairól szóló kimutatást összehasonlítva a múlt év megfelelő időszakának eredményeivel. A kimutatás szerint az első negyedév összes bevételei 229 095 930 korona 40 fillérre, összes kiadásai 310 596 019 korona 87 fillérre rúgtak, szemben a múlt év első negyedének 235 028 138 korona 46 fillér bevételeivel és 286 687 723 korona 25 fillér kiadásával. A bevételek összege 5 932 207 korona 97 fillérrel kisebb, a kiadások összege pedig 23 958 296 korona 62 fillérrel nagyobb, mint az 1900. év hasonló időszakában volt és így az 1901. év első negyedének mérlege 29 890 504 korona 59 fillérrel kedvezőlenebb, mint az 1900. év első negyedének mérlege volt. Ez a kedvezőtlenebb eredmény, mely részben *latzólagos*, részben *átmeneti* természetű, öleg a fogyasztási és itáladóknál és az állami vagyáraknál mutatkozó bevételi visszamaradásból, valamint a közügyi kiadásoknál és a dohányjövédéknél kimutatott nagyobb kiadásból származik.

A delegációk.

Budapest, június 7.

A magyar delegátusok a tegnapi ünnep alkalmára nagyrészt elutaztak Bécsből és még mára sem tűztek ki ülést. Így a mai nap egészen az osztrákoké volt, akik a külügyi vitát folytatták és be is fejezték. Gróf *Schönborn* volt az első szónok, aki sietett örömmel konstatálni, hogy az idén kevesebbet foglalkozik a delegáció belpolitikával, mint tavaly. Hogy kissé sietett a dicsérettel, azt nyomban bebizonyították *Lecher* és *Kramarz*, akik megiehetős hosszasan foglalkoztak a cseh-német nyelvháborúval, ámbar sokkal enyhébb hangon, mint annakelőtte. *Lecher* ur ezenfelül szokása szerint nemcsak az osztrák, hanem a magyar belpolitikára is rátért, még pedig az inkompatibilitás kérdéssére, amelynek tudvalevőleg nem sok köze van a külpolitikához, s amelyhez ezenfelül *Lecher* urnak egy csepp köze sincs.

Még *Darwinsky* és *Wassilkó* beszéltek röviden, s azután az elnök bezárta a vitát és gróf *Goluchowski* válaszolt a vita szónokainak. Nagyterjedelmű beszédének különösen az a része keltett figyelmet, amelylyel az interpellációkra felelt. Ezek közül kettő a boer háború dolgára, egy pedig a bosnyák ügyekre vonatkozott. Erre az utóbbira *Krieghammer* is válaszolt röviden, s végül még csak gróf *Dacquehem* szólalt fel.

megnézni, abban bizonyos lehet maga is, meg Björnson Sakerhets Tündstikur ur is!)

Ejtfelkor, ha szezonban vagyunk, bál, orfeum, vagy egyéb nóbli mulatság kerül sorra.

Játszom minden hazardjátékokat, többnyire szerencsével. Foglalkozom a sporttal, első sorban a löfuttató művészettel, másodsorban a fiatalabb kóristákkal. Ismerek minden híres lovat és minden híres ballerínát. Ha kedvem kerekedik, felülök a nemzetközi expresszre és robogok Bécsbe, Párisba, Londonba, hogy tanuja lehessen egy-egy babérkoszos Derby-favorit diadalmának.

Újságokból csak a nagyon szenzációs, nagyon botrányos dolgokat olvasom. Egyébként nem sokat tördöm az irodalommal.

Ami a politikát illeti: a politikát úgy tekintem, mint az elegáns semmittevés egy kellemes kiegészítő részét. Ennélfogva bizonyos fokig én is politikus vagyok, mint minden magyar nemes ember.

Mindezekből láthatja, ha van szeme, hogy az én életfelfogásom egészen más, mint a maguké. Szerintem, tisztelt mosszió, a munka lehetetlenné teszi a szabadságot. Mert minden munka többé-kevésbé *kényszer* és minden kényszer határozottan rabzslogaságra vezet. Tökéletesen szabad csak az lehet, aki nem dolgozik. És tökéletesen boldog csak az lehet, aki teljesen szabad.

En, mosszió tintanyaló, soha semmiféle kötelességet nem vállaltam magamra, kivéve azt az egyet, amit magamfajta embernek végtelen könynyű megtartani: azt az egyet, hogy sohasem vétsek a *gentleman-kódex* paragrafusai ellen. Semmiféle kötelességet és soha semmiféle munkát nem vállaltam magamra. Nem vállaltam és nem is válllok, amíg élek, bármily tele szájjal ordítsák is maguk, hogy a munka a világ egyetlen törvénye.

Egyetlen törvény? Engedjen meg az ur, én ezt nagyon vakmerő és bolond beszédnek tartom. Mert ha ez igaz lenne, akkor az *inasos* és a *suszterem*, sőt a *legrongyosabb horádár* is *külböb* ember volna nálammál.

Ha ez igaz lenne, akkor én nem állhatnék a társadalom élén, a társadalom *cucspontján*.

Ha ez igaz lenne, akkor én, aki soha életbenem nem dolgoztam, nem állhatnék *előrehetetlen* magasságban azok fölött, akik egész életüket verjétekes, fáradságos munkában töltötték.

Ha ez igaz lenne, akkor az én barátságom nem lenne *külböb* számba és az emberek nem hajolnának a földig, mikor velem az utcán találkozok.

Ha ez igaz lenne, akkor a világ a maga sokféle kellemével és gyönyörűségével nem az enyém volna, hanem azoké, akik hatalmas energiával dolgoznak, hogy a napi jálátot a maguk és a családjuk számára megkeressék.

Ha ez igaz lenne, akkor a világnak az az egyetlen törvénye, amiről maguk deklamálnak, egyenesen lehetetlenné tenné, hogy én egzisztálhassak a földön!

Már pedig, uraszkám, én egzisztálok és szándékozom egzisztálni még sokáig, egészen az emberi kor végső határáig!

A mellkasom olyan széles, mint egy akrobaté. A két karom duzzadó bicepszével akár diót törhetne maga. A tüdőm, a májám, a szívem kifogástalan. Csak a koponyámom ritkul a haj. De a kopaszság nem betegség. Szentül hiszem, hogy sok, nagyon sok munkabíró skriblert el fogok temetni, mielőtt én rá kerülne a sor.

Még egyet.

Voltaképpen mit tart Björnson ur munkának? Björnson ur és maguk szerint csak az a munka, ha valaki tele pingál egy vázsnat, kifogar egy darab márványt, kinyög egy-egy vezércikket, regény-folytatást és más ehhez hasonló ostobaságot? Csak az a munka, ha valaki ügyvéd irodában, miniszteri büróban, asztalos műhelyben, színpadon, templomban, iskolában, vagy Isten tudja hol: lerobotol bizonyos mennyiségű napi munkát?

Hát azt nem tartják maguk munkának, hogy valaki háromszázhatvanöt rövid nap keretén be-

löl: mosolyogva, finom modorban, uri tapintattal és egyes-egyedül tud elkölteni kétszázezer forint (négysszáz ezer korona) évi jövedelmet?

Nem szép, nem a legszebb munka-e úgy élni, mint ahogy a magamfajta ember él? Átélni évenként háromszázhatvanöt napot örömben, egészségben, gond nélkül, baj nélkül és aránylag mégis csekély unalommal?

Higgyék el skribler urak — és ezzel bevégzem ezt az irkafirkát — higgyék el: az ember méltóságához legillőbb foglalkozás nem a jól végzett munka, hanem a jól végzett időtöltés.

A jól törvénye nem a munka, hanem az élvezettel párosult szabadság, a bravúr magaslatára emelt henyesség!

Björnson ur azt mondja: *Laboremus!* — Én azt mondom: *Ne laboremus!* Ne dolgozzunk, hogy megőrizzük fensőbb származásunk bélyegét, emberi méltóságunk integritását.

Dolgozni minden számár tud.

Az a tan, amit maguk prédikálnak, nem embernek, hanem lónak, tevének, szarvasmarhá-nak való!

Ezek után maradok némi jóakarattal és igen, igen minimális tisztelettel

Gróf Himaláya Pál.

Utóirat: Ha tetszik, kiadhatja a lapjában. Én nem zseniromozom magamat.

Gr. H. P.

A sok ortográfiai hiba miatt zseniromozhatta volna magát a gróf ur. Félnapomba került, amíg valamennyit kijavítottam.

De mindegy. Kiadom a levelet. Sőt többet cselekszem: lefordítatom norvég nyelvre és elküldöm Björnsonnak Krisztániába. Hadd tanuljon belőle a szegény, földhözragadt norvég paraszt magasabb bölcsességet, igazi gavalér-filozófiát.

Este nyolc óraker ujjra összeült az osztrák delegáció a tengerészeti költségvetés és a zárószámadások tárgyalására.

A magyar delegáció holnap délelőtt tart ismét teljes ülést, melyen a külügyi költségvetés tárgyalását folytatja. Hír szerint felszólal holnap Szilágyi Dezső is a hármasszövetség védelmére.

Az osztrák delegáció ülése.

Bécs, június 7.

Az osztrák delegáció mai teljes ülését délelőtt 10 óra 20 perckor nyitotta meg herceg Lobkowitz elnök. A magyar delegáció átiratban közli az osztrák delegációval a hetes bizottság megválasztását.

Azután áttértek a napirendre: a külügyi költségvetés folytatásáról tárgyalására.

(Külügyi vita.)

Gróf Schönborn úgy találja, hogy a delegáció mostani tárgyalásaiban bizonyos haladás vehető észre a korábbi delegációk tárgyalásaihoz képest, amelyben kevesebbet beszélnek belügyi politikáról, mint azelőtt. Azt kívánja, hogy mindazok, akiknek valamilyen formában belpolitikával kell foglalkozniuk, mindig szem előtt tartassák azt a reflex-hatást, amelyet a belpolitikai kérdések megoldása a monarchia hatalmi állására, erejére és méltóságára gyakorolhat. (Helyeslés.) Az állam fönttartásának legfőbb feltétele az európai béke biztosítása és az a biztos tudat, hogy külügyi hivatalunk sikeresen igyekezett a békét biztosítani, már magában véve is elegendő volna, hogy a miniszternek bizalmat szavazzunk. A helyzet súlypontja nem az Osztráczsággal való szövetségben van, hanem a Németországgal való szövetségben, amely keletkezésére nézve is korábbi keletti, mint amaz. Ehhez járul még két fenékűt uralkodó benső barátsága a két monarchia lakosságának évszázados kommuiciuma és kommuiciuma, a számtalan gazdasági kapocs és a kölcsönös szellemi érintkezés. És hozzájárul még egy dolog, az a rokonság, amely monarchiák lakosságának jelentékeny részét összeköti a német birodalom lakosságának túlnyomó részével. De van még valami, amit tekintetbe kell venni a hármasszövetség szempontjából. Ha a közönséges életben két ember barátságát két egymással, híven összekötve, föltétlenül szükséges a kölcsönös tisztelet. (Helyeslés.) Hogy ez a kölcsönös tisztelet meg legyen és meg is maradjon föltétlenül szükséges, hogy mindegyik fél magával hozzon egy dolgot: kelő adag önbecsülést. Ahol ez hiányzik, ott a másik fél sem lesz hajlandó tisztelettel szerződő társát, sem a közönséges életben sem a politikában. Szavaimnak ele — ugymond — nem irányul a vezető körök ellen és nem is akarom gáncsolni a kormányt. Nem megsérténem az igen t. külügyminiszter urat, ha fölténnem róla, hogy ilyen természetes igazságot félreismer. Igen hosszasan foglalkozik Wolf szerdai beszédével és vele polemizálva kitéti, hogy az osztrák-magyar monarchia jelenlegi helyzete mellett az a politika melynek Wolf adott kifejezést, hogy t. i. a német birodalomban lévő németeknek egyesíteni kellene Ausztria németjeivel, a jelenlegi konsteláció mellett, abuzus. Attérve az expozéra, helyesli azt hogy Oroszországgal sikerült egyezményt létesíteni. Végül teljes elismerésnek ad kifejezést a miniszter iránt és a költségvetést elfogadja.

Lecher Ottó főleg a kereskedelmi és vámpolitikai kérdésekkel foglalkozik. Sürgeti, hogy a külügyminisztérium hasson oda, hogy a közép-európai államok egymással vám-uniót kössenek. Erre okvetlenül szükség van, mert az osztrák-magyar monarchiának vissza kell hódítani eddigi pozícióját, melyet kivételével elfoglalt. Eddig különösen a Balkán-államokban volt piaca a termékeknek, de az annyira hanyatlott, hogy most már az oda való kivitel csekélyisége miatt említést sem érdemel. Ha mi a balkáni államokban nagyobb kereskedelmi előnyöket akarunk élvezni, akkor a monarchia belpolitikájának teljesen meg kell változni, különösen a nemzetiségekkel szemben. Mert ha a balkáni államokban lakó szláv népek látják, hogy a fajoknak elnyomatnak a monarchiában, akkor az ó rokonszenvek is elvész az osztrák-magyar monarchia ipari és kereskedelmi termékei iránt. Figyelmezteti a minisztert az osztrák-magyar államalakjának Németországból való kintasítására. Ez ellen intézkedni kell. Beszéde folyamán foglalkozott a cseh-német nyelvviszályal és ráterti a magyarországi inkompatibilitási törvényre is. Magától értetődik, — ugymond — hogy az inkompatibilitás első sorban az egyes törvényhozőkra vonatkozik. Lehetőség azonban egész pártokra, parlamentekre és államokra vonatkozó összeérhetetlenség is. Partoknak és államoknak ugyanis nem szabad gazdasági előnyök fejében politikai érdekeiket feláldozni, mint most Ausztriában teszik. Különben a magyarok éppen ellenkezőleg, már Mátyás Terézia ideje óta árultak ahhoz, hogyan lehet gazdasági előnyök fejében politikai előnyöket megkaparítani. Beszédét azzal a kijelentéssel fejezte be, hogy a költségvetést elfogadja.

Kramarz Lecherrel polemizál, akiről azt mondja, hogy annak idején a cseh-német nyelvviszályban egyike volt a legerélyesebb harcosoknak a német oldalról, s mai felszólalásában olyan tájékozatlanságot áruít el, amely azt mutatja, hogy fogalma sem volt arról, hogy mit tartalmaztak a nyelvrendeletek. Ezekben sehol sem volt a németek joga megtámadva. Lecher tehát tényekkel ellenkezőt állított, mikor a németeknek elnyomásáról beszélt Csehszlovákiában. Wolf szerdai beszédével foglalkozva kijelenti, hogy a csehek sohasem járulnak hozzá ahhoz, hogy az osztrák-magyar birodalom Németországgal vámuniót kössön. Erre most már semmi szükség sincs. Németország teljesen megváltoztatta Balkán-politikáját. Régebben Bismarck ezt mondotta, hogy egyetlen egy pomerániai katonájának csontjait sem áldozná fel Aulgiária-

ért. ma azt látjuk, hogy Németország gyakorolja a protekciót Törökország fölött és ebből nagy gazdasági előnyöket szerez. Az osztrák-magyar monarchiának csakis az lehet a politikája, hogy békésen éljenek meg egymás mellett az államok és a nemzetiségek és valamint az osztrák kormány nem kormányozhat a németek ellen, úgy nem szabad kormányoznia a szlávok ellen sem s annak a politikának kell érvényesülnie a külügyek terén is, mely respektálja az összes nemzetiségek individualitását. Ez a politika tette valamikor nagygyá Ausztriát.

Barwinsky üdvözlöi a minisztert az oroszországi egyezményért, de nagyon szeretné, ha a miniszter belölyását abban az irányban is érvényesítené, hogy Oroszországban a ruténokat ne üldözzék anuvira.

Wassilko beszélt még ezután, mire az elnök a vitát — a többi szónok törlötlen magát — befejezte és a külügyminiszter emelkedett föl szölyára.

(A külügyminiszter beszéde.)

Gróf Goluchowski Agenor közös külügyminiszter: Kijelenti, hogy az elhangzott vita során számos nézetet fejeztek ugyan ki, de ezek többnyire egyéni, vagy pártnézetek voltak, amelyek az osztrák-magyar monarchia által követett politika általános elveit tulajdonképpen nem érintik. Minthogy a politika ellenzést voltaképpen senki részéről sem tapasztalta, és is a lehető legnagyobb rövidséggel teheti megjegyzéseit.

A balkán-politikával különösen Kaftan és Wolf foglalkoztak, de az ő beszédjükből sincs olyan új momentum, amelyet az utolsó évek alatt nem halottunk volna; ezért nem akar ismétlésekbe becsátkozni, hiszen expozéjában kifejtette Balkán-politikáját és nem mondhatna semmi újat. Csak azt akarja konstataálni, hogy Wolf igen rossz információ alapján mondotta el balkáni politikánkra vonatkozó nézetét és teljesen téves következtetésekre jutott. Azokat pedig, amiket más szónokok a belügyi kérdésekről és a katolikus propagandáról mondtak, nem tartja a delegációban megvitatandó kérdéseknek; ezek inkább belügyi kérdések és nem érintik a külpolitikát.

Számos megjegyzés hangzott el a kereskedelmi szerződésekre vonatkozólag, de e megjegyzések sem tartoznak tulajdonképpen ide, mert hiszen a kereskedelmi szerződések megkötése a két állam kormányát és parlamentét illeti; e kérdést azok joguk alá eldönteni. A külügyminiszter ümböly legfőbb csak az előkészítési stádium tartozik, erre pedig szintén gyakorolnak befolyást a kormányok, amelyek annak idején az országgyűlésekben szavaztatni fogják az előterjesztendő szerződésekért.

Lecherrel polemizálva azt mondja, hogy nem a kormányok tehetnek arról, hogy főleg a Balkán felől és Romániából való kivitelnek hanyatlott. Ő, aki sokáig volt Romániában követ, elmondhatja, hogy a francia, angol és német kereskedelmi körök sokkal intenzívebb tevékenységet fejtettek ki a mi kereskedelmi körünkénél, s így nem csodálkozhatunk azon, hogy nagyobb tért hódítottak e kereskedelmi piacokon.

Lecher: Nem engedhetem meg azt, hogy a mi kereskedelmi körünk ne dolgozzanak elég intenzíven!

Gróf Goluchowski külügyminiszter: Pedig a dolog úgy van. A mi uraink kényelmében csinálják ott a dolgukat és így nem esoda. Ha tért veszítünk. Ezután lejegelte a vita folyamán felhangzott kérdéseket s ezek után áttért a hozzá intézett három interpellációra. Az egyik arról szól, hogy az osztrák-magyar monarchia megsértette a boerokkal szemben a semlegességet, amennyiben megengedte, hogy Ausztria-Magyarországból fegyvereket és lovakat szállítsanak az angoloknak.

Attértek tehát az interpellációkra, amelyekhez hozzám a t. delegáció első ülésén intéztek, még pedig első sorban Iro delegátus ur és társai interpellációjára, mely szerint az osztrák-magyar monarchia állítólag megsértette volna a semlegességet a harcáló boerokkal szemben. Nos uram, ez egy jelszó, amelyet kiadtak, azt hiszem a nélkül hogy az urak arról számot vetettek volna magukkal, hogy mi a semlegesség és miben áll annak a megsértése. Engedjék meg, hogy e tekintetben néhány elvi megjegyzést tegyek, mert azokból le lehet vonni a következtetéseket. A nemzetközi jog tudósai, akiknek tekintélyük van és akikre hivatkozni kell, — mert a népjog, különösen, ami ezt a kérdést illeti, nincs kodifikálva, mert az csak hagyomány és szokás, — mind azt tanúsítják, hogy a neutralitás abban áll, hogy egy semleges államnak nincs az a joga, hogy a hadviselő hatalmak valamelyikét segítségben részesítse akár csapatok, akár élelmiszer dolgában, akár más tekintetben, ha azonban bizonyos jogot koncedál az egyiknek, azt koncedálnia kell a másiknak is, természetesen a megengedett határok közt. E definícióra nézve hivatkozhatom oly tudósokra, akiket az urak legalább névszerint ismernek, mint Calvo, Rivier, Buntschli és Martens.

Ez a semlegességi fogalom, amely az államokat és a kormányokat köti, semmiképpen sem vonatkozik a magánemberek viszonyaira úgy hogy mindezek a jogtudósok teljesen világosan elismerik, hogy magánemberek, magánintézetek teljesen jogosultak, hogy szállítsanak a hadviselők részére akár iolytassák is. E tekintetben semmiféle korlátozás nem áll fenn. Csakhogy ezt az illetők saját felelősségükre teszik. Ha az árut felögladják, úgy az természetesen a szákmánybírósság alá tartozik és a semleges államnak, amelyhez az illetők tartoznak, nincs joga felszólalni vagy az illetők érdekében fellépni. De abból, hogy valamely gyár vagy valamely vállalkozó szállítást eszközölt valamelyik hadviselő hatalom részére, még semmiképpen nem következethet az, hogy ez által a semlegesség megszegett volna. Ez a dolog elvi oldal. Most áttértek a gyakorlati kérdésre, amelyet itt felvetettek. Úgy ebben az interpellációban, mint Wolf delegátus ur beszédében is azt mondták, hogy e há-

boru alatt a Skoda-gyár azt hiszem az angoloknak fegyvereket szállított.

En utána jártam a dolognak pusztán kíváncsiságból, mert hiszen úgy sem akadályozhattam volna meg és konstataáltam, hogy e két állítólagos szállítás közül az egyik Triesztben át Khnába volt szánva, ahol akkor még nem volt boxermozgalm és nem volt beviteli tilalom, míg a másikat csakugyan a Wickers londoni cég rendelte meg Skodánál. De az ott megrendelt ágyúk Génuába mentek és egy török hajó felszerelésére voltak szánva, mely akkor a génuai kikötőben volt. Tehát az sem áll, hogy a Skoda-cég valamely szállításra vállalkozott Anglia részére. De ha meg is tette volna és ha ezek korábbi rendelkezések lettek volna, semmi jogunk nem lett volna ez ellen a népjog alapján fellépni.

A második szemrehányás a magyarországi lóvásárlásokra vonatkozik. Igen, vettek lovakat sőt nagyobb számban, azt hiszem — a pontos számot nem tudom — hat-hétezer darabot amelyeket igen jól megfizettek és melyek igen tekintélyes pénzösszeget hoztak Magyarországra. De nem angol bizottság volt, mely a lovakat összevásárolta, hanem egyszerűen lókereskedők, akik Magyarországra jöttek és vásároltak. Ehhez a kormányunk semmi köze sincs, mert nem is volna joga kutni a dolgot, egyszerűen azt felelhetné neki: Mi köze ehhez a kormányunk? Mi veszünk és fizetünk és ezzel a dolog el van intézve. A lovakat megvettük, részben Fiuméba és részben Triesztbe vitték és ott hajóra szállították. Nem tudom, mily hajóra. (Felkiáltások: Angol hajókra!) Lehet, hogy angolokra, de más hajókra is. De ha még angol hajók voltak is, nincs jogunk megkérdőjelezni az exporteur, hogy hova viszi? Hisz egyszerűen azt mondhatja, hogy a hajó Argentínába megy és a nyílt tengeren Dél-Afrika felé fordulna. Nem látom be tehát, hogy miképp akadályozhattuk volna meg. Bizonyára megakadályozhattuk volna oly módon, hogy kikivitel tilalmat becsatoltunk volna ki. De így csak akkor becsatolhat ki, ha veszély forog fenn, hogy tekintettel bizonyos eshetőségekre, a hazai szükséglet nem nyerhetne idezést; máskülönben az ily kiviteli tilalom teljesen indokolatlan volna. A görög-török háború alatt sem becsatoltak ki kikiviteli tilalmat, holott sokkal közelebb voltak hozzánk akkor a hadviselők, mint a dél-afrikai háború alatt. Még az sincs bebizonyítva, hogy a ló hadi dugur-e. Igen könnyű azt mondani, hogy a semlegességet megszegték, mert ez vagy amaz történt. Ezt azonban be kell bizonyítani és szeretném tudni, hogy hol van az a paragrafus, amely ennek a telógnaknak igazat adna. Csak nem tehetünk többet mint amennyi általában ismeretes és el van fogadva. Ennek következtében a leghatározottabban tiltakoznom kell az ellen szemrehányás ellen, mintha mi barmi módon megsértettük volna a semlegességet.

Iro ur és társainak egy másik interpellációjára felhívja a külügyminisztériumot, hogy melyből kezdeményezzen közvetítést Anglia és a boerok közt. Utalnak arra, hogy most, midőn a választott bíróság megalakult, igen könnyű volna javaslatot tenni hogy az ügyet a hágal választott bíróságnál tárgyalják és elintézzék. Ki kell jelentenem, hogy mi, a kormány, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy ennek a felhívásnak eleget teessünk, már azért sem, mert az ily közvetítésnek csak akkor volna kilátása sikerre, ha mindkét félnek az a szándéka és akaratja volna, hogy ezt a közvetítést elismerje. Tud ok azonban, hogy Anglia ismételtén a leghatározottabban kijelentette, hogy nem fogad el közvetítést és nem akar választott bírósághoz fordulni. Ily körülmények közt egy közvetítés akció a viz-színre mért ült volna, melyre egy komoly kormány nem szívesen vállalkozik. Az interpelláció urak ugyan avval okolják meg a dolgot, hogy Hágában elhatározták, hogy mindegyiknek joga van ily közvetítést indítványozni és hogy ebből nem következethet barátságatlan lépés az illető kormányval szemben. Ez igaz ugyan, de meg kell valanom, hogyha erre vállalkozni akarnának is, ut auidud fessse videatur, ily indítvány avval a megokolással, amely ebben az interpellációban foglaltatik és mely szövege szerint éppen nem barátságosan hangzik Angliával szemben és minden inkább mint diplomatikus, bizonyára barátságatlan lépésként fogadtatnék. Es nekünk valóban nincs okunk — mi mindeniknél a legjobban lábon akarunk élni — az angol kormányval szemben valamely barátságatlan lépést tenni, — oly kormányval szemben, melylyel békében és barátságban akarunk élni. Ennek következtében nem vagyok abban a helyzetben, hogy e kérdésben az interpelláló urak felhívásának eleget tehessek.

Most áttértek az utolsó kérdésre. Azt hiszem, még két új interpelláció érkezett be, amelyekre bátor leszek a legközelebbi ülésük egyikén válaszolni, mert eddig nem volt időm — tegnap és ma kaptam meg — e részben információkat szerezni. Áttértek tehát Iro Károly delegátus ur és társainak Bosznia és Hercegovina államjogi viszonyára vonatkozó kérdésére, mely következőleg hangzott: 1. Hajlandó a közös hadügyminiszter a reichsratban képviselt királyságokban és országokban szerződés és törvényellenesen állandó helyőrségekben elhelyezett bosnyák-hercegovinai csapatokat az országokból haladéktalanul visszavonni és a delegációval közölni, hogy mily eszközökből tartják fenn a csapatokat? 2. Hajlandó-e a külügyminiszter ur az 1879. évi berlini szerződésben érdekelte európai hatalmaknál lépéseket tenni, hogy Boszniának és Hercegovinának Magyarországra való végleges és teljes bekebelezését kieszakölje?

Ami e kérdés első részét illeti, a választ átengedem a hadügyminiszter urnak. Ami a második részt illeti vagyis azt a kérdést, hogy hajlandók vagyunk-e valamely lépést tenni az európai hatalmaknál, hogy az okkupációból bekebelezést csináljunk, batorodom azt válaszolni, hogy mi a berlini szerződés alapján állunk és ezt az alapot mindaddig respektálni akarjuk, amíg azt a többi hatalmak respektálni akarják.

Az okkupáció, mely sem tárgyilag, sem idő tekintetében korlátozva semmiképpen sincsen, e pillanatban teljesen elegendő nekünk és nincs semmi okunk, hogy ebben a kérdésben valamit tegyünk. Ami azt a megjegyzést illeti, amelyet e vita folyamán felvetettek, hogy tulajdonképpen nincs jogunk csapatokat toborozni, mert csak az igazgatáshoz van jogunk, ez a felfogást teljesen helytelen. Hangsúlyozom, hogy az okkupáció tárgyilag nincs korlátozva és mindazok a jogok, amelyeket az előbbi időben a szultán gyakorolt, átszállottak ő felségére, legkegyelmesebb császárukra és királyunkra. Ehhez feltétlenül hozzátartozik a katonaszedés és a csapatoknak tetszés szerinti felhasználása. Felvethetik azt a kérdést, hogy miképpen jutnak hozzá a bosnyák csapatok, hogy Magyarországon vagy Ausztriában használják fel? Ez a hadügyi kormányzat és a monarchia két államának kormányai közötti megállapodás dőlt. Ez a megállapodás megtörtént és mint a közös hadügyi miniszter később ki fogja fejteni, két törvényben szabályoztatott, amelyeket 1890-ben és 1891-ben hoztak. En meg csak, ami a hozzám intézett második kérdést illeti, ismétlem, hogy nem vagyunk abban a helyzetben, hogy az abban foglalt kezdeményezésnek eleget tehesünk. (Tetszés.)

A bosnyák interpellációnak egy pontjára Krieger közös hadügyi miniszter is válaszolt, kiemelve annak jelentőségét, hogy a monarchia területére hozott bosnyák újoncok, hazájukba visszatérve, közlik itt szerzett kedvező benyomásait.

Ezzel a vita véget ért s csak gróf Baequehem konstatálta még röviden, hogy az elhangzott viták a külügyi politika helyességéről tesznek bizonyosságot. Ezután a költségvetést általánosságban és részleteiben is elfogadták.

Az udvari ebédre való tekintettel a zárszámadásnak és a tengerészeti költségvetésnek tárgyalását este nyolc órakor folytatták.

Az esti ülésen, mely éjjel tizenegy órakor végződött, a közös pénzügyminisztérium költségvetését és a tengerészeti budgetet intézték el; elismerést szavazván a derék haditengerészetnek.

A Budapesti Tudósítónak jelentik Bécsből: A magyar delegáció a hó 5-én tartott ülésén két oldalról kifogásolták, hogy a közös legfőbb számvevőszék elnöke a delegációban a zárszámadások tárgyalásánál nem jelent meg és egyúttal hangsúlyozták annak szükségességét, hogy ennek a számvevőszéknek állása, szervezete és hatásköre törvényhozási úton szabályoztassék. Eddig ilyen törvényhozási szabályozás nem történt; 1896-ban ugyan a számvevőszék a közös kormány kiküldöttének közreműködése mellett törvényjavaslatot dolgozott ki, amelyet átadtak a közös kormánynak. Ez év tavaszán a közös kormány közölte a számvevőszékkel, hogy a javaslat módosítását kívánja és a számvevőszék késznek nyilatkozott az átdolgozásra. Eddig tehát a közös legfőbb számvevőszék ilyen szervezeti törvénynek híján van. Tényleg azonban az eddigi gyakorlat szerint a számvevőszék mindig közvetlenül érintkezésbe lépett a delegációkkal és pedig úgy, hogy a számvevőszék elnöke a közös pénzügyminisztériumnak a delegációkhoz juttatott átirata után közölte a delegációkkal, hogy ő, amennyiben nem maga-magának tartotta fenn a számvevőszék képviselőit, képviselőivel a számvevőszék néhány tisztviselőjét bízta meg. E közlés értelmében a számvevőszék jelenlegi elnöke is rendszeresen megjelent mindkét delegáció albizottsági ülésein a zárszámadások tárgyalásán és ott megadta a kívánt felvilágosításokat. Hivatalbeli elődje igaz, a magyar delegáció plenumában is megjelent, de nem hivatalosan. A számvevőszék jelenlegi elnöke 1896-ban, a hivatalba lépte utáni első delegációk alkalmával meg akart jelenni a delegációk plenumában is; a számvevőszék állása törvényhozási szabályozásának híján azonban aggodalmak merültek fel az iránt, hogy a számvevőszék elnöke minő helyet foglaljon el és így e szándék nem valósult meg. Ez a tényállás és ez a magyarázata annak, hogy miért szorítottak a számvevőszék elnöke eddig a delegációk albizottságaiban való megjelenésre.

KÜLFÖLD.

A kínai bonyodalom. Waldersee bucsut mondott Kínának, miután előbb lemondott a Kínába küldött nemzetközi csapatok főparancsnokságáról. Az összes hatalmasságok redukálják kínai haderejüket, amiből arra lehetne következtetni, hogy Kínában immár rend és béke honol. Vilmos császár azonban, aki bizonyára jól értesült mindenről, sőt képet fest Kínáról. A Daily Mail berlini tudósítója szerint a császár nagyon aggasztónak mondja Kína jövőjét. A hercegek intrikája, a rablóbandák szaporodása, a rossz termés és a kínai reformpart megbizhatatlansága újabb zavarok csirjáját hordja magában, amelyek a kínai kormányt esetleg arra fogják kényszeríteni, hogy Európa segítségért folyamodjék. A császár feltétlenül szükségesnek tartja a hatalmak további egyetértését. Hasonlóképpen kevés reménnyel bízta egy másik jól értesült hivatalos forrás: Chaylard tiennei francia főkonzul, aki e

napokban Toulonba érkezett. Ott elmondta véleményét a kínai bonyodalomról.

A boxerek mozgalma, mondja a többi közt, hazafiakat csinált a kínaiakból és idegengyűlöletet nevelt beléjük, holott bármennyire állítják is az ellenkezőjét, azelőtt nem gyűlöltek az idegent. A diplomáciai tárgyalások már csak azért sem foghatnak egyhamar véget érni, mert a ravasz kínaiak jól kihasználják azt a körülményt, hogy nem egy, hanem nyolc ellentét állnak szemben. Annyi huzavona lesz, hogy azt a sok milliárdot, amelyet most hadikárpótlásul követelnek a hatalmak, föl fogja emésztetni a folyó kiadás. A sárka veszedelem nem az, amit Európában hiszik, hogy a sárka faj előzőnölheti Európát és itt olesó munkaerejével konkurrenciát csinál, hanem az, hogy a ravasz és ügyes kínaiak mindent ellesnek Európától, mindent maguk fognak készíteni és Európára nézve teljesen el fog veszni a kínai piac, holott sok európai iparág tisztán erre spekulál.

Kevésbé biztató nyilatkozatok ezek; bár a nyilatkozók hivatalos állása bizonyára nem engedi, hogy egészen nyíltan beszéljenek azokról a veszedelmekről, amelyek Kína fölül vagy Kína miatt Európát veszélyeztetik.

HIREK.

Lelle.

A Szűnidei Gyermektelep Egyesület valószínűleg abba a kényszerhelyzetbe fog jutni, hogy a halatonmelléki lellei gyermektelepet megszüntesse, mivel az ottani lakosság a teleppel szemben ellenséges magatartást tanúsít.

A nyomoruságnak szaga van és pedig kellemetlen szaga. A jól szituált ember a szegénységgel szemben első sorban undort érez. Nagyon sokan dobják be úgy a koldus kalapjába a két krajeárt, hogy rohanvást mennek tovább. Nem azért, mintha meg akarnák kimélni a szegény embert attól, hogy megköszönje a pénzeiket, hanem mert undorodnak tőle. Vagy tessék megfigyelni a nagyuri dámákat, akik elnököl a jótékony egyletekben. Ha véletlenül a szegény emberek utcáiba viszi őket a hintó, orrukra nyomják a szagos zsebkendő, s csak akkor térnek igazán magukhoz, amikor újra uri világba tér vissza a kocsi. — Sőt az igazi uri ló is megérzi maga körül a nyomoruság szagát. Türelmetlen. János fenn a bakon jól tartja a gyeplőt, mert eliramodnak az ezüstszerszámos arisztokraták. A kutya pedig messziről megszimatolja a szegény vándorlegényt s kilométernyire is előbe fut, hogy ha lehet, kivegyen egy csöppet a lábikrájából. Es nem rossz állat se az ur, se a dáma, se a kutya, csak éppen hogy előbb ur és csak azután olyan isten teremtménye, akinek szíve is van.

Hanem hát Lelle... Hirtelen nincs kéznél újabb, hát egy három esztendővel ezelőtti datált helységnévtárban azt olvasom róla, hogy kisközség. Akkor száznegyvenkét háza volt, ma — mondjuk — kétannyi van. Ropantul fejlődik a világ. Hanem azért Lelle mégis csak falucska, hangyaboly a kisebb fajták közül. S nem ur. A falu nem az urak gyülekezete, hanem a napszámosoké meg a kiszagdáké. Olyan embereké, akiknek nem valami fényes soruk van e mai világban, amikor mindenképpen olesó a buza — és drága a kenyér. Lelle talán annyiban szerencsésebb a gazdasági viszonyaiban, hogy fejős tehénnek nyárára lemeget bele néhány uri család. Hogy mi a pesti család a Lellel rokonlelkű helyeken, azt már a magam tapasztalataiból tudom. A szénaállattól megérsezedett pesti népség fizet, mint a köles, a paraszt pedig a markába kacag az uri nép háta mögött. Az uraságokkal való illetén érintkezés se elég alap azonban arra, hogy Lelle az orrára szorítsa a kapeáját, mint a hogy az uri dámák védekeznek a mindenféle szagok ellen a csipkés, párfümbös keszkenővel.

Es Lelle mégis ezt cselekszi. Az uri gyerek, aki a mamával megy le Pestről és fürdik a lelleiéi tejében, vajában,

persze a megfelelőnél jóval dusabb ellenszolgáltatás mellett, — azt szereti Lelle. Ó ezek a drága pestiek, milyen jó bolondok. Le lehet csapolni őket, mint a boros hordót. Hanem hát minek visznek szegény gyerekeket Lellere. A kies falu orrát megcsapta a szegénység szaga és ime Lelle prűszköl. Anyyira prűszköl, hogy a Szűnidei Gyermektelep Egyesület valószínűleg meg is szűnteti a lellei telepet. A falu ellenséges érzelmeket táplál a viceházmesterek vackában elsorvadt, napszámos ódukból összegémbereedett pesti kölykök iránt. A falu felbiggyeszti az orrát (vigyázzon, mert belecsuog az eső) — s lenézi a telepet, amely keveset költ s azt is spórolósan, jól kiszámítva, hogy hova fordítsa a krajeárkát. A telep garasos. Nem lehet eladni neki a megsvanyodott tejet dupla áron meg a rothadt gyümölcsöt, de ami jó a pestieknek, különösen, ha eléggé fölmagasztalja az élelmes falu. S a lellei gyerek mind egészséges. Pufók, tömzsi, piros-pozsgás, míg ezek a Pestről hozott viaszabák feldűlnek, ha rájuk fúj a szél. Hát amelyik pénzt hoz, az még megjárja. Azzal szóba áll az ember, sőt ha célirányos, hát a térdére is ülteti, hogy lovgoljon, — hanem minek viszik oda a kódis kölykeket... Lelle utálja a szegénység szagát...

Urícskákat, minél több urícskát vigyenek Lellere.

(Th.)

Budapest, június 7.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 31-én

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király kirándulása a Dunán. Bécsből jelentik tudósítók: A király ma a Duna-csatornán kiment a nussdorfi Donaupitzhez, hogy megnéze a csatornázási munkákat. A király kíséretében voltak gróf Paar főhadsegéd, Wittek vasutminiszter, báró Call kereskedelmi miniszter, gróf Kielmassegh helytartó, Taussig kikötőépítési igazgató, Bosjek folyam-szabályozási igazgató, továbbá a közlekedési bizottság és a Dunaszabályozási bizottság képviselői. A Duna-csatorna partján nagy közönség gyűlt össze, amely az uralkodót lelkes ovációkban részesítette. A király megnézte a városi vasut Duna-csatornai vonalát és a rakodóparti munkákat. Mintán a hajó a Donaupitznél levő zárókészülékét és a Nussdorfnál levő zsillipeket elhagyta, leszállt a hajóról és a csatorna jobb partján meghaligatta a záróhid építésénél dolgozó hivatalnokok jelentését, azután átment a záróhidon, ahol bemutatott neki a záró- és emelőkészülékek működését. Ő felsége azután a balparton az adminisztráció házába ment és megelégedéssel nyilatkozott az építkezésről, amely feltétlenül biztosítja a várost újabb árvízveszedelem ellen. Különösen a zsillipek elzárása és kinyitása tetszett ő felségének. A freudenauai kikötőnél megnézte a téli kikötő elmunkálatait. Háromnegyed 1 órakor ő felsége Freudenauban kocsi szállításra szállt és visszatért Schönbrunnba. Az egész úton a lakosság lelkes ovációkban részesítette a királyt.

— A pápa egészsége. Az utóbbi időben sokféle aggasztó hír terjedt el a pápa állapotáról. A szent atya füléhez is eljutott egyik-másik s azóta szinte tüntetve szokta fogadni a kihallgatásra jelentkező híveket. Tegnap egy afrikai püspök volt nála audiencián és áradozott a boldogságtól, hogy oly pompás színen láthatja a szent atyát, mire a pápa tréfásan megjegyezte:

— Látd és mégis minden áron el akarnak már temetni!

— Mirkó herceg házassága. Belgrádból jelentik: A szerb lapok egy félhivatalos kommunikét közölnek, amely szerint a külföldi lapokban Mirkó hercegre vonatkozólag közölt hírek koholtak s céljuk csak az, hogy Szerbia és Montenegró között megzavarják a jó viszonyt.

— Tolstoj meggyógyult. Moszkvából táviratozták: Tolstoj Leó egészsége egészen helyreállt s a nagy író planina birtokára utazott.

— A kereskedelmi minisztériumról. A Magyar Kereskedelmi Csarnok küldöttsége tiszteltett ma Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszternél, hogy megköszönje a miniszternek, hogy a bosznia-hercegovinai tanulmányi kirándulást előmozdította. A miniszter a küldöttséget a legszívélyesebben fogadta és érdeklődéssel tudakozódott a tanulmányút eredménye felől.

— **Rudolf trónörökös műve.** Tizenhat esztendővel ezelőtt Rudolf trónörökös kezdeményezésére nagyszabású irodalmi vállalat indult meg Budapesten és Bécsben. Huszonegy nagyrétű, vaskos kötet, amely arra volt hivatva, hogy írásban és képből bemutassa Magyarországot és Ausztriát a tudomány és művészet szempontjából. Rudolf trónörökös nagyszabású gondolatát tette is váltotta, ő maga volt a nagy mű tulajdonképpeni főszervezője, halála után pedig özvegye, az akkori Stefánia főhercegné vette át a vállalat védnökségét. Ki ne ismerné azt a sok kék és barna füzetet, amelyet az ország minden vidékén terjesztettek s amelynek mindegyikében néhány java író, tudós, kutató írta azokat a fejezeteket, amelyek Magyarországot és Ausztriát minden ízükben bemutatták. A rajzoló művészek pedig illusztrációkkal ékesítették mindazokat az érdekességeket, amelyeket hasznos szemléltető képből bemutatni. Valóságos orbis pictusunk ez a nagy könyv. Most nyomtatják utolsó füzetét a magyar résznek, ez június huszadikán kerül ki a nyomdából s vele be van fejezve tizenhat évi szorgalmas munka után a nagy mű, amelylyel a boldogult trónörökös marandó emléket állított magának.

— **A koronázás évfordulója.** A koronázás 34-ik évfordulója alkalmából holnap, június 8-án hivatalos istentisztelet helyett csupán egyszerű Te Deum lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban. Reggel kilenc órakor lesz az istentisztelet, amelyet dr. Nemes Antal budavári apátplebánus fog celebrálni az Erzsébet királyné menyasszonyi ruhájából készült misemondóruhában. A többi templomban is háládó miséket mondanak, az összes iskolákban pedig ünnepélyeket rendeznek. A magyar tanítók kaszinója holnap, szombaton délelőtti 11 órakor saját helyiségében koronázási emlékművel tart.

— **Vörösmarty Mihály szobra.** A Vörösmarty-szobor intéző bizottsága ma délután ülést tartott az Outhonban. Az ülésen ott volt Rákosi Jenő elnök, Sajtó Aladár jegyző, Csajthay Ferenc, Czibay Lajos, Erős Gyula, dr. Gonda Dezső, Hollós Géza, Löw Dezső, Lyka Károly, Márkus Miksa, Pintér Kálmán, Radó Antal, dr. Szily Kálmán, Tóth István.

Az ülést az elnök nyitotta meg annak konstataciójával, hogy az intéző bizottság, amely a nagybizottságtól a gyűjtés megindítására, végzésére és befejezésére kapott mandátumot, munkáját körülbelül befejezte. Munkáját tisztelegéssel végezte és a siker, melyet elért, fölülmul minden várakozást. Most már a szobor létesítésére kell gondolni. A szobor létrehozása processzusának e második fázisára a nagybizottságtól kell ismét határozatot kérni, amikor is egyszersmind az intéző bizottság beszámolója eddig kiejtett működésével. Propozálja, hogy a nagybizottságot június 10-23-ára hívják össze.

Az intéző-bizottság ellogdotta az elnök propozícióját és ezután Szily Kálmán a bizottság tagjai nevében köszönetet mondott az elnöknek, akinek körültekintése és buzgalma teremtetle meg — úgy mond — az elért eredményt.

Az elnök köszönő szavai után elhatározta a bizottság, hogy június 21-én még egy utolsó ülést tart, amelyen végképp rendbe szedi a számlákat, jelentéseket, indítványokat, amelyekkel a nagybizottság elé lép. Hogy a számlás a gyűjtés eredményéről a lehető legteljesebb formában kerüljön a nagybizottság elé, az intéző bizottság ez uton is fölkéri mindazokat a szerkesztőket, testületeket, magánosokat, akik a szobor-alap javára gyűjtést indítottak, de a gyűjtés eredményét még be nem szolgáltatták, hogy a gyűjtött összeget még ebben a hónapban szolgáltatassák be a Magyar Államok Hitebanknak.

— **Magyarok a berlini tüzoltókongresszuson.** Berlinből táviratozzák nekünk: A tegnapi megnyílt nemzetközi tüzoltókongresszuson Magyarországot dr. Öváry Ferenc és Veres Béla országgyűlési képviselők, dr. Szily József budapesti és Scossa Zoltán szabadkai tüzoltófőparancsnokok s Lukács Gyula tüzfelügyelő, mint a magyar országos tüzoltó-szövetség elnökségének tagjai képviselik. Kivülük még 31 magyar tüzoltó vesz részt a kongresszuson, akiket a német bajtársak tüntető szíveséggel fogadtak. A magyar tüzoltók üdvözlését Öváry képviselő tolmácsolta Rheinbaben miniszter, a kongresszus diszelnöke előtt. Nagy lelkesedést keltett különösen beszédének a német császárt dícsőítő része. Felelevenítette a német császár budapesti látogatását és szép szavakkal tolmácsolta a magyar nemzet szimpátiáját a német császár iránt, aki hatalmas pohárvöszöntőjével megdobogtatta a magyar szíveket. A kongresszus tanácskozási, amelyeket gróf Kamarovszky és Westfalen hamburgi tüzfelügyelő vezet, igen magas fokon állanak és világszerte előre fogják vinni a tüzrendszert ügyét. A tanácskozási rend értelmében a vézérközönetek fél-óraig, a többi felszólalók csak öt percig beszélhetnek, mert az egész kongresszus mindössze három napig tart. A kongresszussal kapcsolatos tüzoltószér-kiállítás a német császárné május 25-ikén nyitotta meg, rendkívül gazdag és tanulságos.

— **Az új elnök.** A szegedi itélőtábla új elnöke Fabiny Ferenc ma érkezett Szegedre. A pályaudvaron a bírák fogadták. Fabiny holnap teszi le teljes ülésen az esküt.

— **It. Ábrányi Kornél betegsége.** Ifjabb Ábrányi Kornél országgyűlési képviselőn, akit a betegségében tegnap beállt váratlan komplikáció folytán a Hercezel-szantóriumba kellett szállítani, ma délelőtti 10 órakor Hercezel tanár beható operációt végzett. Az operáció a karbunkulus méreganyagának továbbterjedését előreláthatólag megállítja. A beteg némi könnyebbülést érez az újabb operáció óta és remélhető, hogy most már a tartós gyógyulás fog következni. Ma délután a betegnek még volt valamelyes láza. A beteg képviselő iránt a főváros politikai, irodalmi és társadalmi körében igen nagy részvét nyilvánul. Számosan, a többi közt Wlassics Gyula és Darányi Ignác miniszterek leadták a szantóriumban névjegyüket s behatárolt tudakozódtak a beteg állapota felől. Személyesen is sokan látogattak meg Ábrányi Kornélt, köztük Vészi József, Manasy György s Pichler Győző országgyűlési képviselők, továbbá Pekár Gyula, dr. Szontagh Félix, dr. Wein Manó stb.

— **A Quirinál leánya.** A rómaiak örven-dező szívvel készülődnek a királyi pár leányának keresztelőjére. Az özvegy portugál királyné lesz a gyermek keresztanyja és a keresztelést egy udvari káplán fogja végezni. De nem lehetetlen, hogy a bari érsek fogja megkeresztelni Jolanda Margherita hercegnőt, ugyanaz a főpap, aki annak idején a királyi párt megeskette. A vidéki városokból sok megható részletet jelentenek az olasz nép nagy örömről. De sehol sem fogadták oly lelkesedéssel a kis hercegnő megszületését, mint San Vito Romanóban, abban a kis faluban, ahol a gyermek dajkája született. A mikor a falu népe értesült a hercegnő születéséről, nagyszerű utcai tüntetést rendeztek a Cinti-család tiszteletére, amelyből a dajka származik. A falu zenekara a Cinti-ház előtt háromszor eljátszotta a király-indult, továbbá egy polkát és egy kerengőt, amelyet a faluban élő zenészek a dajka tiszteletére szerzett. A polgármester a zenészek részére bort hozatott, azután a hirtelen összehívott képviselőtestület ülésen azt indítványozta, hogy az újszülött hercegnő tiszteletére alapítsanak egy Jolanda-Margit-kórházat. Ezt az indítványt egyhangulag elfogadták. A községnek ugyan nincsen pénze a kórházra, de azt remélik, hogy a király majd odaajándékozza nekik a szükséges összeget. Este a lelkes san-vitoiak a falubeli gyógyszerárt elé vonultak s bevették valamennyi ablakát, mert a gyógyszerártos a vendéglőben azt mondta, hogy a lakosság nevetéssége lesz, ha ennyire lelkesül a királyi hercegnő dajkájaért. Bizonyára el is verték volna a szerencsétlent, ha a rendőrség közbe nem lép és a tömeg dühe elől a kaszárnyába nem szállítja.

— **A Semmelweis-szobor.** A Semmelweis-szobor-bizottság azzal a kéréssel fordult a fővárosi köz-munkák tanácsához, hogy a nagynevű professzor emléksobrának alkalmas helyet jelöljön ki a főváros területén. A közmunkák tanácsa a fővárosi tanácsnak választás végett: a Baross-utca és Kis-Stáció-utca mellett képződött teret, a Baross-kávéház előtti teret és az Üllő-ut-i nöklinika előtti teret jelölte ki. A tanács ez utolsót választotta, mint a nagynevű nőgyógyászt legmegilletőbb helyet. A középítési bizottság ma hozzájárult a tanács választásához.

— **Csalás a magyar lovakkal.** Az angol alsóházban az elmúlt éjszaka arról folyt a vita, hogy miként szerezték be az angol tisztek a szállítóhajókat és a lovakat a transvaali háború céljaira. A vita folyamán Blundel Maple azt állította, hogy a Magyarországra küldött tisztek rokkant lovakat vásároltak olyan drága pénzben, melyen fiatal és nemes lovakat lehetett volna venni s az árkülönbségnek egy részén az eladókkal osztzkodtak. A miniszter vihart keltett kijelentése után a hadügyminisztérium pénzügyi titkára azt válaszolta, hogy ebben a dologban már megindították a vizsgálatot, de föltétlenül az a meggyőződése, hogy Blundel Maple kijelentése nem felel meg a tényeknek. A vizsgálat eddigi adataiból semmi kompromittáló dolog sem derült ki a tisztekre nézve.

— **A királyné szobra Salzburgban.** Julius 15-én leplezik le Salzburgban — mint már említettük — Erzsébet királyné szobrát, melyet Hellmer bécsi szobrász készített. Az ünnepségen részt vesz a király s az uralkodó család több tagja. Luitpold bajor régensherceg, aki Bécsben látta a szobrot Hellmer műtermében, nagyon elismerően nyilatkozott róla s különösen kiemelte az arcvonások meglepő hasonlóságát. A szobor fehér márványból készült s talapzatához is két márványlépcső vezet. A királyné fején nincs kalap. Hajviselete olyan, aminő a Koppay által festett képen látható; haja vastag fonatban van halántéka körül, elől pedig a homlokra van fésülve. A szobor alapzata vörös márványból készült. Az előreszen ez a felírás: Erzsébet, Ausztria császárnéja. Az írást egy babérrág és egy vadrózsza-faág övezi körül. Ebner-Eschenbach báróné kétstrófás költeményt írt, amelyet Lajos Győző főherceg ajánlatára a talapzat hátsó oldalára vésték.

— **Visszaélés vasuti szabadjegyekkel.** Egy láptársunk, a Magyar Szó, nagyon érdekes leleplezést közöl vasuti szabadjegyekkel üztött visszaélésről, amelyeket dr. Seemayer Károly, a verseci Magyar Nyelvtérjesztő Egyesület elnöke, állítólag már évek óta üz. Láptársunk erre vonatkozó közlése többek közt így szól:

„Az egyesület azt a kedvezményt nyerte el a kereskedelmiügyi minisztériumtól, hogy a csere-gyermekek, bonneok és kísérők a magyar királyi államvasutak összes vonalain feláru jegyeket kaptak a vasuti üzletvezetőségektől a Magyar Nyelvtérjesztő Egyesület elnökének hivatalos, bélyegmentes előterjesztésére.

Ez eddig jól van, csak hogy a Magyar Nyelvtérjesztő Egyesület elnöke, dr. Seemayer Károly verseci ügyvéd, ezzel a kedvezményrel rendkívüli módon visszaélt. Visszaélt pedig úgy, hogy nemcsak a cseregyermek, bonneok és azok kísérő számára szerzett ily vasuti féláru jegyeket, hanem ellátta ilyenekkel Versec városának és környékének mind-azon lakóit, akik az ő és polgármester bátyja pártján álltak s akik az ő szerkeztől tolsában segítettek.

Ha valami pártbeli embernek vagy családja valamelyik tagjának dolga akadt széles Magyarországon, avagy valamelyik az ország más tájé-kan levő rokonának látogatását várta, úgy dr. Seemayer Károly ügyvéd, a Magyar Nyelvtérjesztő egyesület elnöke azzal kenyerezte le a pártbeli, hogy szerzett nekik ily vasuti féláru kedvezményes jegyeket, ami természetesen csak az államvasutak károsodásával járhatott, minthogy az illetők, többnyire üzletbeli utazásai magyarnyelvtérjesztésével semminemű összefüggésben nem voltak. Sehonnet és sehova annyi féláru kedvezményes vasuti jeggyel nem utaztak még, mint Versecről és Versecére, boldog-boldogtalan, aki a Seemayer-párthoz tartozott, több mint egy évtized óta féláron utazik az államvasutakon: dr. Seemayer Károly kegyelméből.

Pedig a cseregyermek, bonneok azok kísérőinek száma nem tesz ki évenként ötvenet sem, amint az a Magyar Nyelvtérjesztő-Egyesület évi jelentéseiből kitűnik, kedvezményes jegyet pedig kért az egyesület elnöke évenként legalább ötszázat; tehát tízszerannyit is, mint amennyire jogosultság lett volna. A többet a rokonok, jóbarátok, pártbeli emberek lekenyerezésére szolgált, hogy a városi s képviselői választásoknál egy lekenyerezett hadsereg álljon dr. Seemayer Károly ügyvéd s bátyja, a verseci polgármester rendelkezésére.

A vád, amelylyel ez a leleplezés a verseci Magyar Nyelvtérjesztő-Egyesület elnökét, dr. Seemayer Károlyt illeti, olyan súlyos természetű, hogy már a váddal illetett személy érdekében is szükségesnek tartanók, hogy a kereskedelmi miniszter ebben az ügyben haladéok nélkül szigorú vizsgálatot indítson.

— **Érettségi előtt.** Derék diák a fia dr. Zápori Nándornak, aki orvos Szegeden. A nyolcadik gimnáziumot végezte ez idén s mostanig minden bizonyítványra kitűnt. Olyan bizonyítvány, ami kezdődik egyessel és véges-végig csupa egyes numerusokból telik ki. Ezt a derék fiut most az érettségi vizsga előtt egy kis baj érte. Ugy látszik, hogy nagyon ki-merült abban, hogy éjjel-nappal tanult. Közvetlenül a vizsga megkezdése előtt rosszul lett és összeesett. Társai azonnal az igazgatóhoz szaladtak megjelenteni, hogy Zápori Viktorral mi történt. Az igazgató s a tanári szobában levő tanárok rögtön a fiu köré gyülekeztek, bevitték egyik osztályba s eszméletre hozták. Ebben a munkában nagy Platzi Bonifác, a tanke-releti főigazgató is részt vett. Éppen az iskola épüle-tébe érkezett, amikor meghallotta a hírt annak, hogy a főgimnázium legjobb diákját milyen szerencsétlen-ség érte. A tanárok aztán hirtelen egy kis tanácsko-zásra ültek össze s elhatározták, hogy ezt a különle-gesen derék diákot rögtön levizsgáztassák és pedig minden tárgyból egyszerre. Meg is tették s a kezébe nyomták az érettségi bizonyítványt. Ez is olyan, mint a többi. Egyesek kezdődik és véges-végig azzal van tele.

— **A pöstyéni fürdőből.** A magyar fürdők közül Pöstyént évről-évre több külföldi vendég keresi fel. Mint Pöstyén-fürdőből táviratozzák, ma két magas vendég érkezett a fürdőbe: gróf Wallwitz szász királyi főszertartásmester, volt osztrák-magyar nagykövet és Radziwill Antal herceg, II. Vilmos német császár szárnysegéde.

— **A tudóveszesek bevándorlása ellen.** Amerika egyre jobban védekezik a bevándorlás ellen. Egy newyorki távirat azt jelenti, hogy az Egyesült-Álla-mok legutóbbi elnöke az értekezésében a tudóveszesek bevándorlását tiltja.

— **Adakozás.** Kupkay Pálné és Móricz Józsefné 8-át koronát küldött hozzánk a Tudóbeteg-Szantórium javára. A tíz koronát rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A román liga pénzét elikkasztották.** A hírhedt román liga szomorú szenzációval szolgált: a főpénztárosa, *Perjéan-Buzen* elikkasztotta a liga pénztárából 200.000 frankot, nem is egyszerre, hanem évek során át, lassan, de biztosan. A liga, amelynek elnöke *Urechia*, egy idő óta tudott is a szomorú esetről, vagy legalább is gyanúval él a megfigyeltettség pénztáros urát. Erről az úrról ugyanis az ment át a köztudatba, hogy vagyonszörnyű birtokos; később jötték rá, hogy földbirtokára három-négy évvel ezelőtt 350.000 frank adósságot vett fel. Hogy mire költötte a főpénztáros ezt a félmilliót, azt senki sem sejt, bár bizonyos, hogy költsége nem függött össze semmi kulturális céllal. Maga a sikkasztó beösméri, hogy csekély 55.000 frankot csakugyan el-tüntetett a liga kasszájából. Ez a vallomás el-sütött, de titkolták, mert a liga elnöksége félt a botránytól, különösen a magyar lapok kárör-vendezésétől. Nos, nem kárörvendünk, mert a pi-szok egyformán piszok mindenütt és csak undort kelt. Bátran megindíthatja tehát a liga a vizgá-latot a legnagyobb nyilvánossággal.

— **Schordann Zsigmond orvosnár hamval.** Dr. *Schordann* Zsigmond, a budapesti orvosegyetem egykori hírneves professzora 39 esztendeje pihen a kerepesi-uti temetőben abban a részében, amelyet most a tanács határozatából fölhasználnak. Ennéltovább szűkségessé vált, hogy az orvosnár tetemét áthelyezzék. Az exhumálás és a hamvak áthelyezése a minap történt meg *Török Aurél* és *Thanhoffer Lajos* orvosnarak jelenlétében. A tetemet a Deák-mauzó-leum közelében nyitott új sírba helyezték és a helyet legközelebb újra feldisznák. *Schordann* orvosnár nagy jötevője is volt az egyetemnek, 50.000 forintnál na-gyobb összeget hagyományozott orvostudományi alapítványokra.

— **Halálozás.** Tegnap délután elhunyt *Vácson Agócs* János apátkanonok és alvárosi plébános 61 éves korában. A megboldogultat 1865-ben szentelték pappá. Nándorban, Felegyházán, Cegléden kaplankodott s 1871-ben gimnáziumi tanár lett. 1878-ban kapta a jól adott félegyházi plébániát. Husz éven át volt Felegy-háza plébánosa s ez idő alatt annak társadalmi életé-ben nagy szerepet vitt 1898-ban hívta meg dr. Schusz-ter Konstantin váci kanonoknak s az alvárosi plébánia vezetését bízta rá. Csakhamar városi képviselő lett s ugy a városi ügyekben, mint az iskolaszékénél, mely elnökévé választotta, munkás szerep jutott neki. Né-hány hónappal ezelőtt kezdett betegkedni s a buda-pesti Vörös-Kereszt-kórházba vitték, ahol operációt végeztek rajta. Nehány bétél ezelőtt *Mária Valéria* főhercegnő is meglátogatta őt és vigasztalta súlyos bajában. Néhány napja, hogy hazavitték Vácsa s teg-nap délután hunyt el.

Kerner Ferenc, gróf Hadik Gusztáv 48-as hon-védőbőrök teljatalmu megbízottja, e hó 4-én, élete 79. évében meghalt Szegeden. A boldogult a szabadságharc alatt gyakran megfordult Szegeden s annyira megszerette akkor a nagy alföldi metropolist, hogy halálát közeledni érezvén, oda utazott honvéderedés fiához, hogy ott hunyja le örök álomra szemét. Gyer-mekei, unokái és dédunokái gyászolják halálát.

— **Ágyalapítvány az Erzsébet-szanatórium javára.** Csetei *Herzog* Péter, aki eddigelé négyezer koronával alapító tagja volt az Egyesületnek, ágyala-pítványt tett. Tegnap bejelentette a Sanatórium-Egye-sületnek, hogy a jövő évtől kezdve három éven át évente kétezer koronát fog befizetni s ezzel eddigi adományát 10.000 koronás ágyalapítványára egészíti ki. Ezenkívül újabban garádonyi *Neumann* Frigyesné és a szatmári káptalan egyenkint 200 koronával járul-tak a tüdőbetegek Sanatórium-Egyesülete nem-es céljainak előmozdításához.

— **Tanulók barátja.** Igaz barátul szegődik a tanuló ifjúság mellé az az egyesület, amely *Tanulók barátja* címen nemrég alakult meg a fő-városban. Nemes célokat igyekszik megvalósítani s rendszerbe szedi az áldozatkészséget, amely a derék, jó anyagot meg akarja menteni a tudomá-nyának, ha anyagi eszközök hiánya útját állná a haladásának. A szegény tanulokat egyelőre csak segéd- és taneszközökkel látja el. Minden kerület-ben megbízottja lesz az egyesületnek, ki a segé-lyezési akciózt vezeti. A mozgalomba bevonják az iskolai igazgatókat is, akiket fel fognak kérni a szegény tanulók kimutatására. Az egyesület méltó a tanárság figyelmére és erőlelti támogatására. Ha az egyet megerősödik, később a tandíjjakkal is segíti a szegény tanulokat. A tagsági díj évi egy forint. Elnöke *Vérsi József*, országgyűlési képviselő.

— **Ájándék a siketnémáknak.** A siketnémák oktatásának és foglalkoztatásának ügyét nagy lépés-sel viszi előre az a nemeslelkű gondoskodás, mely-nek gróf *Andrássy* Dénes ez a humanitárius tevékeny-ségéről hűres főúr, most újabb jelét adta. A jótékony-ságáról ősmert gróf ugyanis *monoki* kastélyát a hozzátartozó parkkal és szántóföldekkel együtt a si-ketnémáknak építendő iskola céljára ajándékozta. Az adományt *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatás-ügyi miniszter levélben közönte meg gróf *Andrássy* Dénesnek s tudatta, hogy a siketnémák oktatásáról és az iskola fenntartásáról gondoskodni fog.

— **Bladalom egy urnapi körmenetben.** Rémes esetről ad hírt madridi tudósítónk. *Barcelonában* az urnapi körmenetre egy ablakból valaki égő papirost dobott. Az ájtatos hívők rengeteg tömege azt hitte, hogy bombát hajítottak le a magasból és mindenki rémülten menekült. Pár perc alatt szertejutott a sok ezer főnyi közönség. Temérdek ember súlyosan meg-sebesült a tolongásban.

— **Furcsa párbajok.** A francia főváros-ban, mint levelezőnk táviratozza, ma egyébről se beszéltek, mint két párbajról, amely a leg-furább körülmények közt ment végbe. A *Velo-dromban* volt mind a kettő. Először *Max Regis*, a hírhedt antiszemita vezér mérkőzött kardra *Labordesque*l közel kétszáz főnyi közönség szem-eláttára. *Huszor* ütözköttek össze; mindannyiszor egészen közel főztek egymáshoz, de sebesülés nem történt. *Harmadik órai* kardesattogatás után abbahagyták a párbajt, hogy *holnap folytatassák*. Velük egy időben boosították be *Lautier*t, a *Temps* szerkesztőjét és *Blest-Ganat*-t, akik pisztoly-párbajt vívtak. Mialatt *Regis* és *Labordesque* pi-hentek, emezek kiállottak. *Lautier*nek alsó tes-tébe fúródott a golyó és súlyos sebet ejtett rajta. Az orvosok konstatálták, hogy a lövés feltétlenül halálos lett volna, ha *Lautier* zsebében egy *sous pénzdarab* nem téríti el a golyót. A sebesültet a közönség nagy izgatottsággal közepette vitték el a kórházba, aztán újból *Max Regis* és *Labordesque* állottak szembe egymással.

— **A saját hivatala ellen.** A nagyváradi anya-könyvi hivatal ellen a lapokban az a vád emeltetett, hogy ott a gyermekeket a szülők kívánsága ellenére más vallásúnak írkák be. A polgármester *Kiss* László helyettes anyakönyvvezető ellen vizsgálatot rendelt, melynek folyamán kint, hogy *Kiss* írta a támadó cikkeket és a hivatalban akták eltűnését is észlelték. *Kisst* felfüggesztették állásától. A közigaz-gatási bizottság a fegyelmi vizsgálatot rendelte el ellene.

— **Letartóztatott pénzhamisítók.** A román rendőrség, mint *bukaresti* tudósítónk jelenti, a magyar hatóságok segítségével egy jól szervezett pénzhami-sított bandát tartóztatott le, amely száz leis és husz leis bankjegyeket készített. A román rendőrség már hónapok óta kutatta a hamisítókat. A múlt hónap 29-én a *Szinaja* és *Azuga* között fekvő *Bustyn* város-kában a rendőrség házkutatást tartott egy *Mibnea* *Iliescu* nevű gyanus emberről, akinél huszonegy ha-misított száz leis bankjegyet találtak, *Iliescut* és bün-társait, *Sulica* azugai vendéglostr, *Franz* szövőgyári munkást és *Lihert*-t, egy buzeni gyógyszeráros segé-djét letartóztatták. A magyar hatóságok *Marosvásár-helyen* elölték *Lihert* atyját, a *Munteanu*-testvéreket, *Jon Jured*-t, továbbá egy lelkeszt és egy kán-tort és még hat más embert, akik mind tagjai a kiterjedt hamisító bandának. A szövetséget szék-helye *Nagy-Szeben* volt, ahol a hamisítványokat készí-tették. *Nagy-Szebenben* a rendőrség elfoglalta a banda gépeit és szerszámain. A pénzhamisító banda feje egy *Ressel* János nevű német ember, aki tiszt volt a német hadseregben s most körülbelül negyven esztendő. Tizenöt évvel ezelőtt telepedett meg *Azugában*, ahol egy gyárban csakhamar jövedelmező állásra tett szert. Nemrég eltűnt *Azugáról*, anélkül, hogy ismerőseitől elbucszott volna. Kevésell utóbb ismét *Azugába* jött s elmondotta ismerőseinek, hogy távolléte alatt be-utazta fél Európát. Ettől az időtől kezdve teljesen megváltozott. Gyanus emberekkel érintkezett s most, midőn a pénzhamisító banda tagjait egymásután letar-tóztatták, kiderült, hogy ő volt a feje a szövetségetnek. *Ressel* megvallotta, hogy körülbelül hetvenezer lei értékű bankjegyet hamisítottak.

— **Házasság.** *Vadász* Henrik, az Egyetértés kiadóhivatalának tisztviselője holnap, vasárnap eskü-zik örök hűséget *Nagyváradon* *Kepes* Sárkának, öz-v. *Kepes* Jónásné leányának.

— **Az oltár előtt.** A nagy-szöllősi katolikus templomban néhány nap előtt áldozásra gyűltek össze fehérruhás leánykák. Az egyik leányka nagyon közel állott az egyik gyertyához és a lángtól tüzet fogott a kis leány fátyla. Nemskóra meggyuladt a ruhája is. Irótatózta pánik támadt a templomban. A sok fehérruhás leányka és a közönség ijedten tödült a kijárat felé. Csak *Krasznay Győző* járásbíró őrizte meg lélek-jelenlétét. Odagrott az égő leánykához, lelépte a ruháját és a kis leányt megmentette.

— **Az összeláncolt holttestet.** Május 15-én — mint megírtuk — egy összeláncolt holttestet fogtak ki a Dunából. Most végre sikerült megállapítani a titok-zatos holttest személyazonosságát. A lókapitányság távirati kérdészködésére ma a drezdai rendőrigazga-tóság azt a választ adta, hogy a kifogott holttest azonos dr. *Löwenstein* Ernő bölcsészettudorral. A hol-ttestnél talált pénzszekrénykulcsok ugyanis beleillenek a Drezdából március 16-án eltűnt *Löwenstein* lakásá-ban talált pénzszekrényekbe.

— **Robbanás egy gyárban.** Az éjszaka vesze-delmes robbanás történt az *Üllői-ut* és *József-kör*ut sar-

kán lévő *Gschwindt*-féle szeszgyárban. *Katerovszky* György 66 éves szeszfőző egyedül dolgozott a gyár szeszfinomítójában. Az egyik rezervoár teljesen meg-telt szeszszel. A megtelt rezervoárból ölszálló szesz-párák egészen megtöltötték a helyiséget. Ugy 9/1 óra tájban *Katerovszky* a szeszszel telt helyiségben gyú-lást gyújtott. Ebben a pillanatban óriási dőrejjel fel-robbant a kiejlődött gáz és *Katerovszky* eszméletét veszve összerokskadt. A mentőket hívták, akik a su-lyosan összeeggett embert a Rókus-kórházba szállí-tották.

— **Szerencsétlenül járt hajósok.** *Kostroma* kö-zelében a Volgán ma felborult egy nagy bárka, ame-lyen a bárka tulajdonosa igyekezett a tulso partra tiz munkásával. A gazda és hat embere a vízbe fult.

— **Bendőri hírek.** *Bittnér* Henrik 69-ik gyalog-ezredbeli számvivő őrmester föltörte a század pénzár-rát s abból 60–70 koronát ellopva megszökött. Min-denfelé keresik. — *Becker* Lajos kilenc éves iskolásfiú tegnap a Tompa-utca 2-ik számú ház második emele-tének ablakából az utca közepére zuhant. A súlyosan sérült fiút a székesúzi klinikára vitték, ahol az éjszaka meghalt. — *Rischli* Mihály napzásmos tegnap ölkasz-totta magát Budán, az újlaki iskolaépület padlásán. Amire észrevették, meghalt. Holttestét az orvostani intézetbe szállították.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!

Ebéd a királlyal.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Bécs, június 7.

Ma délután 5 órakor adta ő felsége az első ud-vari ebédet a delegációk tiszteletére. Hivatalosak voltak:

A magyar delegáció részéről: gróf *Szapáry* Gyula, elnök. Szilágyi Dezső alelnök és 28 delegatus: *Tisza* Kálmán, gróf *Zichy* Ágost, *Josipovics* Imre, gróf *Nádkó* Kálmán, *Hieronimi* Károly, gróf *Apponyi* Lajos, báró *Dániel* Ernő, *Berzeviczy* Albert, *Láng* Lajos, báró *Wodianer* Albert, *Ernst* Kelemen titkos tanácsosok, gr. *Czirák* Antal és *Dókus* Ernő kamarások, *Adamkovich* Béla, *Beksis* Gusztáv, *Dániel* Gábor, *Flu-ger* Károly, *Gajari* Ödön, *Gyurkovics* György, *Klobu-siczky* János, *Kussevich* Szvetozár, *Miklós* Ödön, *Mü-nich* Aurél, *Puszky* Ágost, *Rosenberg* Gyula, *Szerb* György, gróf *Thoroockay* Miklós és *Tolnai* Lajos delegatusok; az osztrák delegáció részéről: *Lobkowitz* gróf, *Jaworski* alelnök és 24 delegatus. Továbbá elnök *Goluchowski*, *Kállay*, és *Krieghammer* közös miniszterek, báró *Spann* tengernagy, *Szeles*, *Pongrácz*, *Jekelfalussy*, *Szentgyörgyi* osztályfőnökök és több fő-rangu közönszadsergebeli és tengerészeti tiszt akik az albizottságok ülésén részt vettek. *Plener* a közös fő-számászok elnöke. *Szél* és *Koerber* miniszterelnökök, *Széchenyi* miniszter és több udvari főméltóság.

Az ebéd 6 felsége a delegáció két elnöke közt ült és ezért a cseret *Szél* Kálmánnal és *Koerber* mi-niszterelnökökkel kezdte meg. Feltűnően hosszú ideig beszélt ő felsége *Szilágyi* Dezsővel, a magyar dele-gáció alelnökével és ugy vele, mint az agy *Tisza* Kál-mánnal kezelt szorított. Ő felsége a legtöbb magyar delegatussal szemben megelégedésének adott kifejezést a magyar delegáció érdekes és kimerítő tárgya-lásai felett.

Berzeviczy Albert delegatustól azt kérdezte ő felsége, hogy mikorra várható a delegáció befejezése; amire azt felelt *Berzeviczy*, hogy hétfőre vagy keddre. Ő felsége ezután a magyar országgyűlés által még ez idén elintézendő törvényhozási feladatok felől tudako-zódott. Amidőn *Berzeviczy* Albert ezek között a köz-igazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot is felemlítette, ő felsége azon véleményének adott kifeje-zést, hogy a reform a közigazgatás javára fog szolgálni.

Ő felsége a delegátusoknak mintegy felét meg-szólításával tüntette ki.

A magyar delegátusok körében is feltűnt, hogy ő felsége az osztrák delegátusok közül dr. *Kramarszal* beszélt a leghosszasabban.

A cseh delegátusokkal hosszasan társalgott az uralkodó. Előbb *Kramarszt* szólította meg, aztán *Heroldhoz* fordult e szavakkal:

— Nos hát most már mihamarabb hazautazik Prágába?

Herold: Már holnap, felség, mert ott is sok munka vár rám a tartománygyűlésen.

A király: Remélhetőleg legközelebb találkoznál fogunk Prágában. Ön igen szép beszédet tartott nemrég.

Herold: Hódolattal köszönöm felséged kegyes elismerését.

A király: Megelégedéssel és élvezettel olvastam beszédét.

Herold: A csehek jövő politikájának alapelveit igyekeztem abban megjelölni.

A király: Nagyon örülök, hogy ismét látni fogom Prága városát.

Herold: Felséged utazásának programja na-gyon gazdag.

A király: Bizony farsztó még így is, noha ala-posan megrövidült, De örülök, hogy már legközelebb utazom.

Herold: A lakosság lelkesedéssel készül a nagy napokra.

A király: Végtelenül örülök, hogy megtalálták a békés kibontakozás útját és remélem, hogy fáradozásukat siker fogja koronázni.

Kramarzal külpolitikai kérdésekről, **Kaftannal** a Reichsrath legközelebbi feladatairól, gróf **Stürgg**kel a parlament munkaképességéről, **Mauthnerrel** az Osztrák Lloyd-Társaságról, a transvaali szállításokról és a Ferenc Ferdinánd-hajó berendezéséről s átalakításáról, **Kozlovskival** a lengyel-klub magatartásáról, gróf **Belcredi**vel a morvaországi tartománygyűlés szeszizójáról beszél a király.

Erzsébet királyné és Heine szobra.

Budapest, június 7.

Hasselritze dán szobrász volt megalkotója a korfui Heine-szobornak. A jeles művész maga mondja el, hogyan jutott Erzsébet királyné megbízásából e megtisztelő feladathoz.

— A zene utján ismertem meg Heinét — beszél a szobrász — Schubert, Schuman és Franz utján. Egy kopenhágai operaénekes figyelemztetett először Heinére s egy fiatal jogász, ki lakótársam volt, olvasgatta előttem a nagy lírikus verseit. Ilyen környezet hatására állt mintázatom meg 1871-ben Heine szobrát. Husz évig tartogattam a szobrot műtermemben. Ehezem s nem tudtam, mihez fogjak. Egy napon kopogtattak ajtómon.

— Tessék!

— **Hohenwart-Gerlachstein** gróf vagyok — mondta a belépő s engedelmet kért, hogy műtermemet megnézhesen.

— Szívesen gróf ur — feleltem — ha ugyan megvan a bátorsága hozzá. Itt bizony nincs valami példás rend.

A gróf csöndesen nézegette tárgyaimat. Mikor a Heine-szoborhoz ért, így szólt:

— Ez Heine. Nagyon szép szobor! Mi az ára?

— Azt nem tudom, gróf ur.

— Pedig szeretném, ha megmondaná.

— Gipszen nem adom el gróf ur. Heine az én költőm s ha halálomig nem akadna rá vevőm, aki márványba véseti, összetöröm a halálom előtt.

A gróf mosolygott, megrázta a kezemet s így szólt:

— A vizionlátásra!

Hét hónap múlva visszaírt.

— Van-e fényképfelvétel a szoborról? — kérdezte. — Nyolc nap múlva visszajövök s akkor azt hiszem, bizonyos választ hozok.

Nyolc nap múlva újra visszajött a gróf s így szólt:

— Ma jó hírt hozok. A szobrot márványba kell vágni, de októberig készen kell lennie.

— Nem ígérhetem meg, gróf ur.

— De meg kell ígérnie — felelt a gróf.

— Az ön számára óhajta? — kérdeztem tovább.

— Erre a kérdésre nem felelhetek. Annyit mondhatok mindössze, hogy Heinének nagy imádója, nagy műértő az, aki megveszi. S ha a szobor sorsa tovább is érdekli önt, hát elárulhatom még azt is, hogy gyűnyörű helyet szemeteltünk ki neki. Mikor a szobor elkészült, tudomra adták, hogy Korfuba kell szállítanom s hogy jövődóbeli tulajdonosa *Erzsébet* királynő lesz. Együttal engem is meghívtak Korfuba, hogy a szobor fölállításánál jelen legyek.

Háromféle talapzat-tervet készítettem. Egy gránitszírt, amelyet vadrózsa fut be, egy rendes arkitektonikus alapot és egy templomszerű csarnokot. A három közül ezt az utóbbit fogadta el a királynő. Korfuba érkezve, munkához láttam. Az alapozási munkánál tartottunk, mikor egy fehérbe öltözött hölgy, fehér napernyővel s legyezővel hirtelen elém lépett.

— Meg van ön elégedve a helyi? — kérdezte.

— Meg, felség. Sehol a világon nem volna szebb helyem, mint itt.

— Maga Heine is meg volna vele elégedve — mondta a királynő. — Megvan minden, amit úgy szeretett. A természet, a pálmák, a ciprusok, a fenyves. A távoli hegyek, a tenger.

Azután megkérdezte, hogy mint jöttem arra a gondolatra, hogy Heine szobrát mintázom.

— Nagy művészek portréit szeretem. Ezt is a magam iniciatívájából alkottam.

— Nagyon szép szobor — mondta a királynő — s a rávésott mondat is jól van megválasztva:

Was will die einsame Thräne...

— Készített-e már más szobrot?

— Igen. **Anderson** s **Kierkegaard** Sürennek, a dán bölcsésznek szobrát.

— Most min dolgozik?

— Egy **Shakespeare**-szobron, felség.

— Ez nagyon érdekes, S mint fogta fel a költőt?

— Zsúlyessékben ül s ihlettől megszállva me-

reng, mintha előtte, a magasan Hamlet vagy Julius Cézár szemele lebegne. Mögötte Apolló áll, lanton játszik, lábainál pedig az udvari bolond ül. A bolond egyik kezében a tragikái, a másikban a kómikái maszkot tartja, s oly filozófusan néz, mintha azon ténélődne, hogy mi a kómikus és mi a tragikus.

— A gondolat nagyon jó. Készített már hozzá vázlatot is?

— Még nem, felség?

— Az ideával már készen van, de vázlata még nincs hozzá?

— Addig nem kezdek a vázlatba, felség, míg a szoborba nem kezdhelek.

— Az idea nagyon tetszik, — mondá a királyné ismételtén — és sok szerencsét kívánok hozzá.

— Belefognék máris, felség, ha nem terveznék a dán királyi pár arany menyegzőjére egy emlékművet.

Erre így szólt a királyné:

— Volt ön már Párisban? Láta Heine sírját?

— Igenis, felség.

— És azt a síremléket méltónak tartja ön a nagy költőhöz?

— Nem, felség.

A királyné a szobor felé fordult s megnézte annak környezetét. Azután valami csodálatos, lágy, szinte szárnyaló, csengő hangon szólott, de nem hozám, hanem inkább a szoborhoz:

— E szobor felett s a természet, amely környezi, olyan béke lebeg, mintha temetőben volnánk... Ünneplés csend támadt. Mélyen meghajoltam s így szóltam:

— Felség, nem találók szavakat, hogy hálámát kifejezzem.

Erre a királyné kezét nyújtott. Olyan halkan, amint jött, elment és eltűnt az erdőben.

De Wet Budapesten.

Budapest, június 7.

Az a pelyhesszájú, szikár fiatal ember, aki messze Dél-Afrikából érkezett ma hozzánk, egy darab magyar történetet elevenít fel a szemünkben. Mi, akik már csak papírosról ismerjük a mi szabadságharcunk történetét, ilyennek képzeljük azt a magyar fiatalagót, amely előzől ötvenhárom esztendővel a halálba rohant, mielőtt az életet megismerhette volna.

A gyerek-honvédek emlékeztet bennünket *De Wet* János, a fiatal boer vitéz, aki eljött hozzánk, mint egy szabadságért harcoló nép követe, hogy szimpátiáját kérje a magyar népek, amely szabadságát kiküzdötte már. Nem igen érthette még el azt a kort, amely minálunk a polgári jogok gyakorlatára képessé tesz; de mint katona már ontotta vérét a polgári jogokért. Nálunk még kiskoru lenne, ott már parancsnok. Nem jutnak-e erről eszünkbe azok a mi honvédtisztjeink, akik az iskolából rohantak egyenesen a csatákra és főtisztek lettek kiskoru gyermekekből? Ma még csak választópolgárok sem lehetnének; az alkotmányért harcolniuk lehetett és ha ma újra megfiatalodnának, — de szívesen megtennék, akik még élnek közülök! — az alkotmányos harcban bizony nem vehetnének részt.

De Wet János, ez az egészséges szubanekepű szabadsághős vajjon megérzi-e, hogy mennyi hasonlatosság van ennek a földnek a története és az ő hazájának mai sorsa között? Hiszen hallott róla bizonyos sokat; de *decrezheti-e* vajjon, ha körülnéz itt, a mindennapi élet vásárában nyüzsgő sokaság közt, amely békében, közömbösen végzi a maga üzleti dolgait, míg ott a Vaal folyó két partján egy letpított nép siratja a szabadságát?

Meg kell éreznie, meg kell sejténie. Nem az éljenivalóság, amely a vendégnek szól, hanem a magyar föld lelhelletéből kell szivnia azt az impresszióját, hogy félszázad előtt is úgy volt, mint nálunk odahaza mostan. Es azt a reménységet, hogy nálunk is úgy lesz, talán még hamarabb, mint nálunk, de egyszer minden bizonynyal, a mint minálunk van. Mire megvénül a mostani generáció, a mint megvénültek a mi gyerek-honvédek, mire *De Wet* Jánosból, a pelyhesszájú parancsnokból fehér patriárka lesz...

De nem, adja Isten, a szabadság Istene, hogy hamarabb támadjon fel a vérbe fullasztott boer szabadság! Ezt a kívánságot érezze ki *De Wet* János a feljé hangzó magyar köszöntésből. Ezzel a kívánsággal üdvözi a szabadságszerető magyar nemzet a szabadságért vérző boer nép követét.

Olyan nagy néptömeget régen látott együtt a főváros, mint amilyen ma este fel a keleti pályaudvar előtt lévő téren s a Kerepesi-úton, a Kossuth Lajos-útcán összegyűltek, hogy a Budapestre érkező boer vendégeket fogadják. Már hat óra tájban elkepte a közönség úgy a pályaudvar előtt lévő teret, mint az utcákat, pedig a boerok érkezése csak hét óra tizenöt percre volt jelezve. Magán a téren lehetett

vágy huszer ember, az utakon pedig legalább ugyan annyi.

A rendőrség, amely *Pavlik* főfelügyelő, továbbá *Bockberg* és *Schmidt* felügyelők parancsnoksága alatt állott, kordont vont a pályaudvar üveghomlokzata előtt. Erre az itt lévő kis térre csak a boerok fogadóbizottságának tagjait és a különböző küldöttségeket bocsátottak be. Ugy volt tervezve, hogy az üvegfallal elől lévő lépcsőzetre vezetik ki a két boer parancsnokot s ott mennek végbe az üdvözlések.

Bent, a kordonon belül állottak a Kossuth-nőgyelet, a József egyesület, az ablaktisztítók egyesületének, a Ganz-gyári dalkörnek s az összes budapesti asztaltársaságoknak tagjai. Ott állottak még félkörben a honvédménház öreg katonái, akik szintén kivonultak, hogy a két boer szabadsághős üdvözlőjék.

Lent a téren, szemben az üveghomlokzattal voltak a zászlók s a koszorú, amelyet a magyar hölgyek küldöttsége akart átadni *De Wet* Jánosnak. Nemzeti színű selyemszalagján ez a felírás volt: *A szabadság hős bajnokait — üdvözlök a magyar hölgyek.* A zászlók között volt egy transvaali zászló, piros-fehér-kék színnel, zöld betéttel s egy fehér-sárga csíkból álló oranjei zászló.

Fent a lépcsőzeten állott a fogadó bizottság. Elnöke *Hahóty* Sándor iskolai igazgató, tagjai: dr. *Maistis* Mór, *Vándory* József, dr. *Szalay* Károly, dr. *Sugár* Márton, *Bostkovits* Arthur, *Simkó* Károly és *Melkó* Bertalan.

Hahóty Sándor és báró *Reibnitz*, a nemzetközi boer bizottság elnöke, aki már tegnap este Budapestre érkezett *Schovalter* nevű titkárával, Kelenföldig elébe utazott ifjabb *De Wet*nek.

A közönség, amely egészen ellepte a hatalmas teret s az utcákat, úgy, hogy a villamos közlekedést meg kellett szüntetni, türelmesen, lelkes hangulatban várta a boer vendégeket.

(*De Wet* nem jött).

Hét óra 15 perckor berobogott a bécsi gyorsvonat a keleti pályaudvarra. A fogadó bizottság tagjai az érkező vonat elé siettek, hogy fogadják a boer vendégeket; ezek azonban nem voltak sehol sem az érkező utasok között. Egyszeribe elterjedt a hír a közönség soraiban:

— Nem jöttek meg a boerok!

A bizottság tagjai kétségbe voltak esve. Ott várt vagy 40—50.000 ember és már kezdett a nép türelmetlenkedni *Vándory* tanár és báró *Reibnitz* kocsiba ültek, hogy behajtassanak az Erzsébet királyné szállodába, ahol *De Wet*nek és kísérőjének, *Valentin* boer parancsnoknak a szállása lett volna, de ott sem találták őket. Arra gondoltak ugyanis, hogy *De Wet*-ék tévedésből a nyugati pályaudvaron érkeztek meg a keleti helyett.

Eközben az idő egyre múlt, s *Pavlik* főfelügyelő figyelemztette a fogadó-bizottság tagait, hogy a közönség türelmét veszítette, a kordont mindenütt áttákarják törni, s így a rendért tovább nem vállalhat felelősséget. *Pavlik* főfelügyelő különben áttelefonált a keleti pályaudvar rendőri kirendeltségéhez, hogy nem érkeztek-e meg ott *De Wet*, azonban onnan is az a válasz jött, hogy senki sem látta ott a boerok érkezését.

A közönség türelmetlensége e közben elérte tetőpontját. A csömöri-ut melletti lévő rendőri kordont többször áttört a hatalmas tömeg, de még mindig sikerült a rendőröknek valahogy nagy nehezen szászorítani a közönséget. Egyszerre azonban olyan hatalmas roham következett, hogy a rendőrök nem voltak képesek neki ellentállani és a következő pillanatban nem volt már rend a téren; nagy összevisszaságban gomolygott az a sok ezer ember. A rendőrfelügyelők ekkor kiadták a parancsot embereiknek, hogy a kordonokat mindenütt szüntessék meg s a közönséget szóltassák föl a hazamenetelre.

Ez azonban rendkívül nehezen ment, mert a közönség nem akart sehogysem tágitani. Türelmetlen, fenyegető hangok hallatszottak:

— Beesptak bennünket! Elrejtették előlünk a boerokat. Adják elő nekünk *De Wet*et!

A közönség ott várakozott még akkor is a keleti pályaudvar előtt, amikor a fogadó bizottság tagjai kocsikba ültek és reményüket veszítve, behajtottak a városba.

A nagy tömeg az uton is hűsögesen kitartott. Nem akarta sehoggy sem elhinni, hogy a boerok nem érkeztek meg s guyyos megjegyzéseket kiabált a kocsiban hazatérő bizottsági tagok felé.

(*Megjötték a boerok.*)

Amíg az óriási közönség türelmetlenül várta a boer küldöttségeket a keleti pályaudvarnál, a nyugati pályaudvaron két fiatalember érkezett meg a hét órai gyorsvonattal, egy budapesti ügyvéd társaságában. Kissé idegenszerű volt ugyan a kinézésük, azonban senki sem gondolta, hogy ők azok a boer szabadság-

harosok, akiket a keleti pályaudvaron olyan türelmetlenül várt már a nagy közönség.

Ugy történt a dolog, hogy a boer vendégeket fogadó bizottság táviratozott ma délelőtt De Wet-nek Bécsbe, hogy Bruckon át induljanak a gyorsvonattal a keleti pályaudvarra érkezzenek meg. *De Wet* ezt a táviratot nem kapta meg és a Marchegg felé induló vasutal utazott el Bécsből dr. W. Vallentinnal együtt. A vonaton találkoztak össze dr. Karsay budapesti ügyvédvel, aki régebben Göttingában együtt járt az egyetemre Vallentinnal, a boer-parancsnokkal s még abból az időből jó ismerősök voltak.

Dr. Karsay s a két boer küldött is nagyon csodálkozott, hogy senki sem fogadja őket a pályaudvaron s mivel a két boer vendég egyedül csak Vándory tanárnak a címét tudta, dr. Karsayval együtt oda hajtottak a Kálmán-utca 15-ik szám alá. Vándory tanárt természetesen nem találták otthon, ott hagyták hát a lakásán levő leveleiket és dr. Karsayval ennek a Klotild-utóban lévő lakására mentek s ezt a névjegyeiken megírták Vándorynak.

Vándory tanár, amikor De Weték nem jöttek meg a keleti pályaudvarra, előbb az Erzsébet szállóba, majd onnan haza hajtott, hogy megnézzé, nem jött-e Bécsből távirat De Wetől, amely hírül adja elmáradásuk okát s ekkor találta meg otthon a két boer vendég névjegyét. Azonnal értük sietett dr. Karsay lakására és elvitte őket az Erzsébet királyné-szállóba, ahol már nagy tömeg gyülekezett össze ekkorra.

Nagy élénkséggel fogadta itt a két boer vendéget. Itt a vendéglőben adták át neki a magyar hölgyek koszorúját s röviden üdvözlétek, majd kocsiba ültették és megindultak vele, hogy kivigyék a keleti pályaudvarhoz s megrutassák a népek. Ekkorra azonban a türelmetlen tömeg már eloszlott.

Előbb még De Wet kiment a szálloda erkélyére és onnan rövid beszédet intézett az ott összegyülekezett tömeghez. Azt mondta beszédében a boer hős, hogy a magyar közönség majd holnap meg fogja tudni, hogy miért érkeztek ők meg a nyugati pályaudvaron.

A fogadó bizottság egy része, köztük dr. Szalay Károly tanár, aki holland nyelven akarta üdvözlőni az érkező De Wetet, a keleti pályaudvarról a Saskörbe érkezett, ahol hírül adták neki, hogy De Wet a nyugati pályaudvarra érkezik meg a 8 óra 55 percor érkezéssel. Dr. Szalay a bizottság egy részével ki is ment oda, azonban hiába, mert De Weték ekkor már bent voltak a városban.

(De Weték körutja.)

A fogadó bizottság tagjai az Erzsébet-szállóból egy kis körútra vitték inkább *De Wet* Jánost és társát, dr. Vallentint. Kocsiba ültek velük és nagy tömegtől kísérv megindultak a Kerepesi-úton. A tömeg folyton éljenzte a boer vendégeket, a boer szabadságot és abugolta az angolokat. A zajra kinyíltak az ablakok és a közönség mindenfelé kendődobogtatással üdvözlötte a boer vendégeket, akiket ez a szíves fogadtatás nagyon megalapított.

A Kerepesi-útról az Erzsébet-körútra fordult be a kocsisor, kísérv az öt-hatszáz lönyű lelkes tömegtől. Az Erzsébet-körút közepén a nép megállította De Wet kocsiját és kiakarta fogni be a lovakat, de De Wet kérésére elállt ettől a szándékától. A fiatal boer szabadsághős állva tette meg az utat a kocsiban s fűdetlen fűvel, kalap lengetéssel köszöntötte meg a közönség rokonszenvének megnyilatkozását. Nagyon megalapította a Kossuth nőta, amelynek hangjai mellett tette meg az utat az Andrásy-úton, Váci-körúton. Korona-herceg-utón át az Erzsébet királyné-szállóig. A tömeg egészen ideig elkísérte a boer vendégeket s itt oszlott el úgy tíz óra tájban.

(Banket.)

Ezek után lakomához ültek a boer vendégek a fogadó-bizottság tagjaival együtt. S a lakomán sok felkösztöntő hangzott el a boer és a magyar szabadságért.

Az első felkösztöntőt *Hahóthy* Sándor elnök mondotta magyarul éltetve a boer vendégeket. Utána dr. *Sugar* Márton németül köszöntötte fel a küldötteket, majd báró *Reibnitz* Jenő szólott, aki után *De Wet* beszélt.

Ezer esztendő szabadságban megélt s át küzdött nemzet fővárosába jöttek, ugymond, hogy felkelték egy szegény szabadságért küzdő nép iránt a rokonszenvet. A fogadtatásból látja, hogy e rokonszenvet megtalálja itt. Ezután leírja a boerok önfeláldozó küzdelmét, lelelti a nyomort, szenvedést s az angolok kegyetlenkedéseit. Nem háború ez — ugymond — hanem gyermekek, asszonyok, aggok legyilkolása az angolok részéről. A kinek szívében, lelkében a szabadságszeretete él, az csak rokonszenzettel viseltetik a boerok iránt. Ellelti a szabadságszerető magyarokat.

Felkösztöntöket mondott még *Karsay* Sándor belügyminiszteri titkár, ki hangszólva azt, hogy mint magánember szól; éltette régi barátját *Valentin* parancsnokot, báró *Reibnitz* Vándort, *Rostkovicz* a boerok Kossuthját *Kruger* Pált köszöntötte fel.

Postarablások.

Budapest, június 7.

Három postarablás csekély néhány hét alatt! Tegnap kirabolják *Vadkert* és *Rétság* között a postakocsit, miután a kocsi megfolyt; a multkorában *tul a Dunán* történik hasonló eset; s alig indítják meg a nyomozást a tegnapi postarablógyilkosság tettesének a kézrekerítésére, időközben már hír érkezik *Karánseberől* is ugyancsak postarablásról.

Ilyen kis idő alatt ennyi véres merénylet a posta ellen, miközben a negyven ezer koronát sikkasztó pénzeslevélhordó eredményes bujkálása is egyre foglalkoztatja még az emberek érdeklődését: — ezen mindenesetre lehet egy kissé aggódni. Az ilyen tömeges postarablás erősen bálkán-izú jelenség s azokra az időkre emlékeztet, amikor Magyarországon a rabló-romantika virágzott. Csak hogy azóta több évtized mult el, a közbiztonság tökéletesítésére nagy berendezkedések történtek, s csendőrségünk olyan sok jelét adta hivatására való rátermettségének, hogy az utonálló-világ feltámadásának tünetei tulnyomóan ennek az intézménynek a jóhírére veszélyeztetik. De lehet, hogy a magyar csendőrség fegyelmezettsége és ébersége nem csökkent, a magyar csendőr most is olyan kemény és lelkiismeretes, amilyennek eddig örömmel láttuk s a mostani járványos postarablás csak az erkölcsök elvadászásának ezen az újabb téren való váratlan kitörése. Ha így áll a baj, akkor kettős intézkedés kell elfojtani. A meglepetés elmúlt, a csendőrség legyen tehát fokozott éberséggel résen. Ez az egyik része az orvoslásnak. A másik feladat a hatóságoknak azokra a tényezőkre járul, amelyek a nép erkölcsének őrei és javítói. Ez a kérdés nem merülhet fel szükségtelenül sohasem, s hangoztatása ezáltal különösen megokolt, amikor a magyar postáról van szó. Ez az intézmény tudvaleg olyan kifogástalan, hogy méltán büszkék lehetünk rá, s jó híre messze a nagy világba is eljutott. Hogy milyen hitele van a magyar postának, arra elég bizonyosság, hogy sok újítást más államok is örömmel magukévá tették és életbe léptették. Ha ezekről a mostani postarablásokról tudomás vesznék ki, a magyar posta iránt élő jó vélemény könnyen megrendülhet, s ámbár a postai értékek elkallódásáért az állam mindenkor felelős, semmi szükség nincsen arra, hogy kalandosnál kalandosabb rémségek terjedjenek el idegenben postai állapotainkról. Magyarország tudvaleg még mindig a Nyugat őrszeme, de még mindig határos is annyira a Balkánnal, hogy veszedelmes alkalmak adtán a külföld felületes és könnyen hívó része a térképen odacsapja a Kellethez.

*

A Rétság és Vadkert között történt postarablásról rögtön értesítették a budapesti rendőrséget. Eddig a vizsgálat a következőket állapította meg:

A postakocsis a gyilkosság színhelyéhez közel találkozott két butorszallító kocsival, amelyek Budapest felé tartottak. Az értesítés alapján *Tóth* János rendőrfelügyelő intézkedéseket tett, hogy mielőtt a két kocsi Budapestre érkezik, a személyzetet azonnal vigyék a főkapitányságra. Az intézkedésnek az lett az eredménye, hogy a reggel hat órakor Káposztásmegyeren a kiküldött négy lovasrendőr megtalálta a kocsikat és behozta a főkapitányságra. Több fogalmazó egész délelőtt a kocsikat hallgatta ki.

A kocsik *Feuer* Ignác és *Grünwald* Adolf Henrik alkalmazottjai. Azt vallották, hogy a meggyilkolt postakocsissal a Rétság és Vadkert közötti *Kormospusztán* kerültek össze. A kocsi két ember ül a kocsi mellett s mind a hárman italtól voltak jókedűiek. Ugy látszik, hogy a kocsis gyilkosa ez a két ember, akik először leleltik a szerencsétlen embert s azután végeztek vele. A butorszallító kocsikat kihallgatás után szabadon bocsátották. A nyomozást tovább folytatja a rendőrség.

A postakocsistól elrabolt értékek a következők: 4 darab pénzeslevélben 10 darab 23.450—23.459 számú budapesti takarékpénztári és zálogintézeti részvények, 7 darab 20.982, 28.257, 28.259, 61.756, 63.555, 63.556 számú magyar leszámítoló és pénzváltó bank kötvények, 4 darab 746, 2413, 3642, 1270 számú budapesti alagút részvények, 2 darab 1134 és 1135 számú alagút használati jegy, 2 darab 21.457 és 40.068 számú budapesti villamos vasúti részvény, 2 darab 46.134, 47.475 számú dunagőzhajózási részvény, 3 darab 13.573, 13.574, 13.575 számú pesti kereskedelmi bank 4½ százalékos községi kötvény, 317.376 számú 4%-os magyar koronajáradék, 17. 10.705, 6 számú 3%-os magyar korona járadék; 17. 24.377 számú 4½%-os regale kötvény, 22, 86 számú Tisza-sorsjegy 42 számú serie 133, 16 számú 1860-as 5%-os osztrák állami sorsjegy, 13.508 serie 22 számú szelvényekkel. Az értékpapirokon kívül még 3000 korona készpénzt is magukkal vittek a rablógyilkosok.

Annak a két ismeretlennek a személyleírását, akik a kocsis mellett ültek, a következőkben ismerteti a rendőrség.

Az egyik mintegy negyven éves, borotvált, barna arcú, közép magas termetű, mesterembernek

látzó férfi, szürke ruhát és fekete pörge kalapot viselt. Hosszu bajusza erősen ki volt fenve.

A másik személyleírását nem lehetett megállapítani, mert amikor a szembe jövő butorszallító kocsikat észrevette, elfordult és jobb karjával a fejét is eltakarta. Sötétkék tegethoff ruhát viselt.

A rendőrség egész sereg detektív mozgósított, mert valószínű, hogy a rablógyilkosok Budapestre jöttek s itt rejtőzködnek.

Karánsebes, június 7.

Ruszkabánya és Ruszkica között ráakadtak egy postakocsisra, aki erősen meg volt lököve és szája be volt tömve. A postakocsi, amelyben tizennégyezer korona volt, ki volt fosztva. A postakocsi, amikor megszabadították kényelmetlen helyzetéből, azt mondta, hogy kilenc álarcos rabló lényes nappal megtámadta és kirabolta. A csendőrség azonban gyanusnak találta a legénynek viselkedését s szigorúan vallatásra fogta. A kocsis végre megvallotta, hogy a rablóstória mese s hogy két cinkostársával maga rendezte a hatóság meglepetésére. A csendőrség most kutatja a kocsis társait és az ellopott postát.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Nemzeti Színház.** A szezon végén már csak följutások, tölmegetések járnak. Ma este *Bisson* vigjátékát, a *Megboldogult* láttuk. A komikus összjáték jelei: *Náday*, *Ujházi*, *Gabányi*, *Dezso* és *Latabár* vetek részt az előadásban. Kedvesen és szokott rutinjukkal játszottak, de nem a régi animóval. A színészek ritkán játszanak teljes ambícióval, teljes jókedvvel, amikor a nézőtér üres. És a nézőtér ma üres volt. A publikum künn hemsegett a Kerepesi-úton és várta a boerokat. A *Megboldogult* szereplői nem versenyezhetek a szabadságharc nagy drámájának a szereplőivel. A Kerepesi-út vonalán ma este ők foglaltak le minden érdeklődést.

**** 1793.** Babonás emberek számára, akik a számokat nem szeretik, a *rémuralom* a címe *Maurice* drámájának, amelynek ma volt a bemutatója a *Fővárosi Nyári Színházban*. Hugo Victor híres regényéből készült ez a darab. Tizenegy képre oszlik az érdekes, itt-ott rémes cselekmény, amelynek izgalmait a képek címei (A siró erdő; Élet vagy halál; Nincs kegyelem; A mézárás előtt; A mézárás után; Danton, Robespierre, Marat; A tűzvész; A lefejezés stb. stb.) eléggé sejtetik. Népszerű és hatásokban kiaknázhatatlan a történelmi kerete ennek a darabnak s a szerző elég merészen, de biztos számíttással vitte a színpadra Hugo világhírű regényét. Párisban szenzációs sikere volt a *rémuralomnak* nevezzük így, hogy számokban ne beszéljünk) és a mai bemutató bizonyítja, hogy érdemes volt lefordítani a darabot. A közönség, amely már fölkeresi a hűvös aránát, figyelmes érdeklődéssel kísérte mind a tizenegy képet, sokat tapsolt és az izgalmak után elégedetten ment vacsorázni a kis korcsmákba. A darab kiállítására pazar módon színes, a rendezése eleven, a fordítása erőteljes magyarságu: mindez *Makó* Lajos igazgató díszletreméltó munkája. A tömörked szereplő együttesen megérdemli az elismerést. *Pethes* Imre (Gauvin) a tölmegezőköt gondossággal színezte alakításait; *Sebestyén* Géza (Lantenae) művészi kvalitásai előnyösen érvényesültek szerepében; *Faragó* Odón (Marat) erővel és érzéssel játszott; *Szilágyi* Berta (Flecharde) a darab egyetlen nagyobb nőszerepét természetes tónussal adott; *Krémer* Jenő és *Farkas* Béla korrekt játéka erőssége volt az ensemble-nak. Bájosan beszélt és mozgott három kis baba, *Irmái* Etus, *Szabó* Gyulius és *Szabó* Búske a színpadon, amelyen gyakran a felnőttek is botlanak. A kisköcsökét nyílt színen is megtapsolták.

**** A román királyné és Pálmai Ilka.** Egy *bukaresti* hivatalos távirat jelenti, hogy a román királyné sürgönyileg felkérte *Pálmai* Ilkát, hogy egy általa írt és a román királyi udvarnál előadandó magyar tárgyú népsziműben egyszerű lépjön fel. A művész, aki valószínűleg elfogadja a megtisztelő meghívást és szerepében román s magyar népdalokat fog énekelni, *Bukarestben* időzése alatt a román királyi udvar vendége lesz.

**** Városligeti Színkör.** Ma este az *Aranyembert* adták a Városligeti Színkörben. Noémi szerepét vendég, *Berlányi* Vanda játszotta. A kisasszony, aki az Országos Színészakadémiának volt jeles növendéke, mai fellépésével is tanúságot tett arról, hogy intelligens, ügyes színész, akire pályáján sok siker és babér vár. Poétikus bájjal ruházta fel szerepe minden részletét és megérdemelt, hogy sikere volt. A közönség zajos tapsokban részesítette a fiatal művésznőt, nyílt színen és a felvonások után is. Az *Aranyembert* *Bakó* László, a Nemzeti Színház nagytehetségű tagja játszotta jelesen. — A *Városligeti Színkörben* holnap, szombaton megismétlik *Tribyt*. Vasárnap délután a *Bur háború* című életkép kerül színpadra. Hétfőn *De Wet* parancsnok tiszteletére megismétlik ezt a

darabot. A szinkör legközelebbi ujdonsága a *Gipsz-szobor* című énekes bohózat lesz, amelyet annak idején a budapesti német színházban százszornál többször adtak elő.

**** Pozsony és a kétnyelvű színészet.** Ismeretes, hogy *Pozsony* városi közgyűlése azt a határozatot hozta, hogy a most ott lévő kétnyelvű színészet rendszerét továbbra is fenntartani kívánja. A közgyűlésnek ez a határozata felelősen utján a belügyminisztériumhoz került s egy *pozsonyi* táviratunk most azt jelenti, hogy a belügyminiszter a közgyűlésnek a városi színház beérkezése vonatkozású áprilisi havi határozatát tudomásul vette, de a döntést későbbre halasztotta. Ezzel kapcsolatban érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy *Herceg Ferenc* országgyűlési képviselő és *Márkus József* író társunk, az *Országos Színész-Egyesület* igazgatótanácsának tagjai, akiket az egyesület a pozsonyi színházi helyzet tanulmányozására felkért, hétfőn mennek *Pozsonyba*, hogy az egyesülettel kapott megbízásnak eleget tegyenek.

**** Két színház számokban.** A *Nemzeti Színház* és a *m. kir. Opera* május havára is összeállította bevételeinek kimutatását. A kimutatás szerint a *Nemzeti Színház* az elmúlt hónapban 47.443 korona 77 fillért, a *m. kir. Opera* 48.372 koronát vett be, ami az előbbinél 1540 korona 44 fillér, az utóbbinál 2103 korona 13 fillér napi átlagos jövedelemnek felel meg. A múlt év május havában a *Nemzeti Színház*nak 34.461 korona 15 fillér, a *m. kir. Operának* 54.472 korona 85 fillér volt a bevétele, az előbbi színháznak tehát az idei májusban 12.984 korona 62 fillérrel több, az utóbbinak pedig a tavalyi májushoz képest 6100 korona 85 fillérrel kevesebb volt a jövedelme.

**** Feld Zsigmond köszönete.** *Feld Zsigmond*, a Városligeti Szinkör igazgatója a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

A jóakarát, szeretet és vonzalom ama számtalan bizonyítékait, amelylyel engem huszonöt éves itteni színigazgatói működésem jubileuma alkalmával mindenfelől kitüntettek, nem lévén képes egyenként őszinte és mélyen érzett hálaimmal kifejezést adni, ezen az uton is így és őszinte szívből jövő köszönetet mondok. *Feld Zsigmond.*

**** A Krecsányi-társulat bucsuelőadása Fiumében.** *Fiuméből* táviratozzák nekünk: *Krecsányi* társulatának ma esti bucsuelőadására, melynek jövedelmét a tengerészeti segítő alapjának juttatja, a színház zsufozásig megelt. Az első felvonás után viharos eljénzés közt hívták *Krecsányt* és remek ezüstkoszorút nyújtottak fel neki, melynek leveleire az előadók darabok nevei vannak véve. Hosszu selyem szalagon, mely *Fiume* színeit viseli, gyönyörű arany himzéssel olasz felirat van. A társulat összes nótáit szép virágokból kaptak. *Krecsányi* meghatottan beszédet intézett a közönséghez. Az előadás nagy ovációk közt ért véget és az olasz és magyar közönség meglepődötten hagyta el a színházat. *Krecsányi* társulatával még az éjjel *Triestbe* utazott.

**** Operaelőadás és Telefon Hírmondóban.** A *Telefon Hírmondó* ma előfizetőinek lakására a magy. kir. Operaház előadását fogja közvetíteni esti szórakozásul. Előadásra kerül *Wagner* regényes operája, a *Tannhäuser*, mely előadásnak érdekességét az fogja megadni, hogy a címszerep *Burrián* Károly, az Operaház vendégművésze énekel. — Az opera előadásának közvetítése után az este folyamán érkezett híreit és táviratát olvastatja fel a beszélő újság, annak bevétele után pedig 11 óráig cigányzene-átvitel lesz hallható a kagylókon keresztül, melyet az Emke- és az Elite-kávéházból közvetít a *Telefon Hírmondó*.

Nem látta Burriánt?

(Az Operaház operettje.)

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, június 7.

Az Operaház igazgatósága ma este a következő kommunikát teszi közzé:

Burrián Károly tenorénekes, kinek holnap *Tannhäuserben* kellett volna megkezdnie néhány este tervezett vendég szereplését, *Prágából* jövet, utközben erősen meghűlt s ennek következtében most oly komoly indispozícióban szenved, hogy kénytelen a vendég szereplését lemondani és valamely klimatikus gyógyító helyet felkeresni. *Burrián* lemondása folytán holnap, szombaton *Prévost* vendégfellépésével *A troubadour* kerül színre, míg a *Tannhäuser* előadása — a címszerepben *Broulikkal* — vasárnapra maradt.

Engedelmet, ehhez a kommunikéhez sok szó fér, mert keveset mond meg. Aki megfogalmazta, úgy látzik, nem ismerte a teljes tényállást, melyet is van szerencsénk a következőkben tudni adni:

Aki ma délután öt órakor az Operaház környékén sétált, valami hatalmas lármára ütötte föl a fejét: csak úgy rengett a műlétet a hahótól. Kacagtak a színek meg az oszlopok, *Liszt* Ferenc kőszobrára megmozdult és az abbé hasát fogta nevetéssel, a *Hajós-utcában* pedig a kocsisok ámulatára csak úgy dülöngött az egész *Tannhäuser-ensemble*, mialatt az operai szolgák kacagástól könnybe borult szemmel ideoda siettek.

— Nem látta *Burriánt*? — Ez a kérdés elegendő volt, hogy a kérdezőt eszelős hahótára fakadjon. És

az általános homéri kacagásban, amely rövid idő alatt egész *Budapestben* ragály lett, *Mészáros Imre* igazgató sötét arccal relett az intendánsi hivatalban gróf *Keglevich Istvánnak*. A közhívatónál igazgató-sabb lett volna az általános megbotránkozás a cseh tenorista eljárása fölött, aki vakmerően élt vissza intézetünk jóhiszeműségével és közönségünk türelmével.

Burrián Károlyt, ah, már oly régóta vártuk, mert *Mészáros* igazgató megígérte. Kétféle megállapodásunk volt a cseh tenoristával: az idei szezon folyamán esetről-esetre vendég szerepeltetnie kellett volna, f. é. szeptembertől kezdve pedig öt éves szerződés köti rendes tagként *Operaházunkhoz*.

Valahányszor *Mészáros* igazgató *Prágába* utazott, egyre várta, hogy *Burrián*nál tér vissza. De *Burrián* nem jött. *Burrián*ról szinte mitológiai alak lett. Időközben megtudtuk, hogy *Burriánt*, a kinek értékét a budapesti Operaház híresen kitaró udvarlása *Prágában* roppantul emelte, fényes új szerződéssel további öt évre a prágai színházhoz kötötték le. Így van ez kérem a szerelemben is: mihielyest észreveszünk, hogy megunt kedvesünk másnak tetszik, menten újra belebolondulunk, sőt még jobban, mint azelőtt.

Mikor most a szezon végére *Burriánnal* *Wagner*-ciklust ígérték, ismét neveltünk. Tegnap *Lohengrinben* csakugyan *Broulik* ugrott be az ígért *Burrián* helyett, — de nevetésünk elmúlt, mikor este az igazgató pályába néztünk: ott ült *Burrián*, aki délután megérkezett. Ő volt csakugyan, bár eleinte úgy véltük, hogy valaki megcsinálta a maszkját,

A művészi személyzet se nevetett és ma délután öt órakor egész komolyan gyűlt össze a *Tannhäuser* színpadi próbájára.

— Nem látta *Burriánt*? — kérdezték egymást nevetés nélkül a tagok, mikor még negyedhatkor se látták a cseh tenoristát. De egyszerre kitört a hahota...

Burrián öt órakor a gavalérvonattal *Bécsbe* utazott és az intendánshoz intézett levelében, amelyhez orvosi bizonyítványt nem csatolt, kijelentette, hogy indisponálva van és klimatikus gyógyhelyre kell utaznia. Azoknak, akikkel tegnap és ma érintkezett, semmiféle indispozícióról se panaszkodott, és nem is lehetett rajta ilyesmit észrevenni. Fél hat órakor *Gazsi*, a szolgáló diadalmasan hozta *Broulikot* a próbára.

Már most az a kérdés, miért követte el a cseh énekes ezt az inzultust *Operaházunkkal* szemben?

Ugy hiszem, a magyarázat nyilvánvaló. *Burrián* nem akar *Budapestre* jönni, mert nem jöhet: *Prágába* köti szerződése. Tehát jószívről ki kell bujni budapesti kötelezettsége alól. Hogyan teheti ezt? Be kell bizonyítania *Budapestben*, hogy ő bizonyítatlan, szeszélyes énekes, egyszerűen rossz fiú, akitől jó lesz szabadulni. Ki akarja magát innen dobálni, hogy penálet ne kelljen fizetnie, — hogy mi kérjük: tessék, bontsuk föl a szerződést.

Nem hallgathatjuk el *Mészáros* igazgatóval szemben annak a konstatacióját, hogy csupán öt hitt *Burrián* komoly szándékában valami különös konok jóhiszeműséggel, pedig sok o'dról is hallhatta a kompetens forrásból származó hírt, hogy a cseh énekes csak pacemakernek használja budapesti szerződését.

Ez a jóhiszeműség mindenesetre gavalér vonás, de nem bizonyult színházdirektori ügyességnek. Mindenesetre gazdagabbá tett egy szállóigével, — azzal, hogy:

— Nem látta *Burriánt*?

FŐVÁROS.

(*) **A tarifa-kérdés.** A főváros harmincas bizottságának tarifa-ügyi albizottsága ma délután ülést tartott, amelyre a budapesti kereskedelem több előkelő szakértője is meghívott. Többek ezek közül hangsúlyozták, hogy a külföldre való egyes kivétel ország bármely pontjáról olcsóbb, mint *Budapest*ről és e helytelen tarifa következtében több jelentékeny üzletágat eltereltek a fővárosból. Véleményük szerint tehát arra kell figyelmeztetni a kormányt, hogy törekedjen a fővárost minden áruikra nézve gőcponttá tenni. *Polónyi Géza* elnök megköszönte a szakértőknek felvilágosításait és maga is hangsúlyozta, hogy a fővárosnak ezt a kérdést többé nem szabad a napirendről levennie. Mert ha a világ minden népe belátta, hogy tarifákkal lehet gazdaságilag hódítani, akkor ezt nekünk is folytonosan szem előtt kell tartanunk. A kiküldött harmincas bizottság is így kezni fog az ügyet lehetőleg előmozdítani. Végül *Császár Jenő* mondott köszönetet *Polónynak*, amiért a kereskedelem és ipar előmozdításán is buzgólkodik.

(*) **A közmunka-programm.** A kerületi előjárókból, ügyosztályok vezetőiből és a mérnöki hivatal képviselőiből alakult értekezleten a múlt hónapban megállapították a jövő évi közmunkaprogramm-tervezet, amelyet ma a középítési bizottság változatlanul

elfogadott. A közmunkákra a következő költségeket irányozták elő: Bel- és külterületi utak építésére 747.250 korona, új kövezetekre és egyéb utcai burkolatokra 4.476.909 korona 44 fillér, csatornák építésére 313.000 korona. Áríz ellen való védekezésre 50.000 korona, hegyvízek és belvizek ellen való védőmunkákra 80.000 korona.

— **A görög-keleti oláhok temploma.** A budapesti és környékbeli görög-keleti oláh egyházközség kérvényt adott be a fővároshoz azért, hogy adjon neki telket templom építésére. A pénzügyi bizottság ma kimondotta, hogy elvileg nem zárkózik ugyan el a telek adományozásától, hanem az érdemleges határozathozatal előtt megvizsgáltatja az ügyet a pénzügyi ügyosztályjal.

(*) **Villamosvasút a Belvárosban.** Az *Eskü-téri* hídona a közúti vasúttársaságnak van csak joga sínek fektetni. A híd egy év lefolyása alatt elkészül s így ideje gondoskodni róla, hogy mint akarja társaság a budai forgalmat az *Eskü-téri* hídona át a pesti hálózatába kapcsolni. A társaságot a város kötelezhetné, hogy a vasutat a *Kossuth Lajos-utcán* át egyes irányban vezesse, csak hogy a város ezzel a jogaival aligha fog élni, mert a *Kossuth Lajos-utcat* meg akarják kímélni a zajos vasúti forgalomtól. A társaság maga is érzi, hogy ettől az utiránytól el fog esni a szerinti készítése el új tervét, melyet most nyújtottak be a tanácshoz. E terv szerint a vasut az *Eskü-téri* hídona át a *Kigyó-térre*, onnan a *Ferenciek terére* jutna. Innen bekanyarodik a *Reáltanoda* utcába s a *Magyar-utca*nak a *Reáltanoda-utca*val szemben levő egyik ház udvarán keresztül jutna a *Múzeum-körut*ra. Természetes, hogy ezt az udvart, illetőleg ezt a házat a társaságnak meg kellene szereznie s a házának mindkét kapuját ki kellene szélesítenie. Az érdekes tervvel most foglalkozik *Piperkovics* tanácsos.

SPORT.

.. **Az alagi nyári meeting.** Holnap lesz *Alagon* a nyári meeting második napja, megint olyan változatos, eleven programmal, amint a rövid meeting tegnap megkezdődött. Sőt sokban érdekesebb is lesz a holnapi versenynap, mert ezuttal két akadályverseny is eszdel s ezek közül az egyiknek, a paotai akadályversenynek elég nagy fieldje lesz. A legjobb lovak a társaságban *Bohéme*, *Dóra* és *Mars*. Még szebb futás lesz a *Marquis* gátverseny, ebben olyan jó lovak futnak, mint *Redactor*, *Peninsular*, *Elluci*, *Délceg*, *Jerome* stb. Valószínűleg az a ló fog itt győzni, melyet a *Geiszt*-istálló a küzdelembe küld. A gödi díjban *Micsoda* revancheot vehet *Cheerupon*, tegnapi legyőzőjén. A típetek holnapra itt adjuk:

- I. *Resistance* — *Döntnök*.
- II. *Pattogó* — *Diák*.
- III. *Bohéme* — *Dóra*.
- IV. *Geiszt* istálló — *Elluci*.
- V. *Wenckheim* istálló — *Geiszt* istálló.
- VI. *Micsoda* — *Kozma*.

.. **Bécsi löversenyek.** A *Derby-meeting* erősen közeledik a vége felé. Holnapi programjának a *Parisfall*-handikap a legérdekesebb száma, az az emlékeztető verseny, mely tavaly ilyenkor a szegény kis *Wallasek* jockeynek életébe került. Holnap is érdekes lesz ez a régi híres handikap; finishet alkalmasint *Nina*, *Peregrinus*, *Da Capo*, és *Per Butters* fogják egymás közt elintézni. Az egyetlen érdekesebb futás még az *summering*-díj, melyben csaknem *Derby* lovak mérkőznek: *Jubilee*, *Elegit*, *Mary Diamond* és *Esticsillag*. A győztes alighanem *Jubilee* lesz. Tipjeink ezek:

- I. *Belvedere* — *Csati*.
- II. *Glend'or* — *Maculani*.
- III. *Da capo* — *Nina* — *Peregrinus*.
- IV. *Parole* — *Hamamelis*.
- V. *Gigante* — *Aeronaut*.
- VI. *p. p.*
- VII. *Jubilee* — *Elegit*.

.. **Angol oaks.** *Epsomban* ma futották az angol kancadíjat, melynek nagy favoritja *Capandells* volt. A verseny eredménye igazat adott a fogadóknak, mert tizenkilenc mezőnyben *Capandells* lett a győztes az óriási outsider *Sabrinetta* és a szintén fogadott *Minidee* ellen. Indultak még *Alruna Arta*, *Fleur d'été*, *Galicia*, *Gamehen*, *Lidiale*, *Marshress*, *Naund mirande*, *Noonday*, *Quiaru kancá*, *Revera*, *Simmons*, *Sagith*, *Santabrigida*, *Tandstieker*, *Tranoperey*, *Ursula*. Fogadások: 9:4, 50:1, 10:1. Helyrefogadások: 6:4, 100:8, 5:2.

.. **A berlini versenyek.** A *Berlin Hoppeparteni* meeting mai utolsó napján is egy jól dotált klasszikus verseny, a *Silbernes Schiud* (Ezüst pajzs) dönt el. A versenyben csak három ló indult és győztes lett *Talpra Magyar* fia, a nagy klasszis *Xamete*, mely kanterben 2 hosszszal verte *Gaudyt*. Fél hosszszal harmadik *Namoua*. A győztest *Warne* ülte. Totalizátor: 10:20.

.. **A bécsi és az alagi löversenyek eredményét** minden más organumot megelőzve, a *Telefon Hírmondó* után tudhatja meg a nagyközönség, mert a *Hírmondó* kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján a versenyek tartalma,

alatt minden két futam után részletes jelentést olvastat fel. Így az első két futam eredményét fölött, az első négyet háromnegyed hat és az összeredményt hét óra tájban olvastatja fel a beszélő újság. A verseny-eredmények felolvasására kétszeres riadójel hívja fel az előzetek figyelmét.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Az udvarhölgy pöre. Abban a szenzációs pörben, melyet Milevsky Anna, a néhány héttel ezelőtt elhunyt Amália udvarhölgye a schleswig-holsteini fejedelmi család feje, Ernő Günther herceg, a német császárné bátyja ellen indított, a berlini tartományi törvényszék elrendelte a bizonyító eljárást. Az új határnapot csak később fogják kitűzni. A regényes háttérű esetet a panaszos udvarhölgy képviselője, Lubcinsky ügyvéd úgy adta elő a bíróság előtt, hogy a hercegnő és udvarhölgye között a legmegleőbb barátság fejlődött ki, mikor együtt tartózkodtak Kairóban. Ernő Günther herceg azonban nem jó szemmel nézte ezt a barátkozást, mert azt hitte, hogy az udvarhölgy a hercegnőt pazarlásra csábítja, holott a dolog úgy állott, hogy a hercegnő folytonos pénzzavarral küzdött, s az udvarhölgye segítette ki.

Milevsky Anna egy napon Kairó fűtcáján sétált, amidőn egyszerre két ismeretlen ember megtámadta, kocsiba vetette és a francia rendőrségi hivatalba vitte, ahol fogva tartották. Néhány nap múlva megjelent egy ember, aki Blumenthal grófnak vallotta magát és aki azt állította, hogy ő a rendőrségre Ernő Günther herceg küldte, aki minden körülmények közt azt akarja, hogy a kisasszonyt Amália hercegnőtől elválasszák. Azt nem köztölték vele, hogy a herceg e furcsa kívánságának mi az oka. Értésére adták azonban, hogy a lakásán házkutatást tartottak és hogy ez alkalommal lefoglaltak egy huszezer frankot tartalmazó készítsék. Milevsky Annának azt az állítást, hogy ez a pénz az ő tulajdona, nem hiszik el.

A kisasszony nyolc napot töltött a rendőrségi épületben s azután Kairóból Port-Saïda toloncolták, innen pedig rendőri fedezettel Nápolyon keresztül Berlinbe szállították, ahol a sok izgalomtól megbetegedett és néhány hónapig ágyban fektült. Berlinben többször megkísérelte, hogy eltűnt vagyonának birtokába jusson, de senki sem tudta neki megmondani, mi történt a huszezer frankkal. Betegsége idejében egyszer meglátogatta Ernő Günther képviselőjében gróf Bredow, aki megkérdezte tőle, mekkora összeget követel a hercegtől. Milevsky Anna előadta, hogy azt a huszezer frankot követeli, amelyet letartóztatásánál lefoglaltak. Gróf Bredow ezt tudomásul vette, de Milevsky Anna ettől fogva semmit sem hallott a dologról.

A megtartott tárgyaláson izgalmas jelenet játszódott le. Mikor ugyanis a bíróság határozathozatal végett visszavonult, az elnök észrevette, hogy gróf Blumenthal a tárgyalóteremben van. Az elnök nagyon energikus szavakkal kijelentette, hogy gróf Blumenthal viselkedése a legnagyobb mértékben megbotránkoztató, mert művelt és intelligens ember léte tudnia kellett volna, hogy tanu felhívás nélkül nem jelenhet meg a tárgyalóteremben.

§§ A zentai csata. Ezt az ügyet, tudniillik a zentai csatát Szavojai Jenő annak idején igen alaposan elintézte. A világtörténelem leszámolt vele, de a büntetőtörvényesség meg nem. A zentai csata ma, kaucaiosikkasztással súlyosbítva a bíróság elé került. A szóban forgó zentai csatát Kronau Leó és Hofer Lambert rendezték tavaly nyáron a Városligetben. A fogadott zsoldosokat harci mezbe ültették és megismételték a dicsőséges csatát olós helyárák mellett. A bemutatott hadijáték, noha pazarul volt kiállítva, csak igen gyér közönséget tudott vonzani. Csak négy estén át csapatok össze a napidíjas zsoldos katonák, az ötödik estén becsukták a boltot. De az a néhány nap épp elég volt Kronaunak, a hadak impressziójának, hogy a hadiköltséget magához kaparítsa. Négy embertől vett fel kauciót és mind a négyet becsapta. Azzal az ösmert mód szerint megszökött Amerikába. De társa, Hofer Lambert itt maradt. A ma megtartott főtárgyaláson maga is katonaruhában, osztrák honvédisuniformisban jelent meg, mint vádlott. Elmondotta, hogy ő csak fegyver-, de nem üzletlő volt Kronaunak. A fegyverek és katonai jelmezek ugyanis az ő tulajdonát képezték. Azokat le is foglalták az utolsó kardszíjig. Ő maga ajánlotta fel őket a becsapott embereknek, hogy megmentse katonai becsületét. De a panaszosok nem érték be a becsülettel, nekik pénz kellett és feljelentették Hofert is. A mai főtárgyalás bővelkedett derűs jelenetekben. Bakonyi elnök minduntalan azt volt kénytelen kérdezni a panaszosoktól:

— Mi volt ön a zentai csatában?

— Ruhatáros, hangzott a síralmas válasz.

Egy másik panaszos, ki mióta kaucióját elcsikkasztották, kézbesítő lett, harcias allűrökkel állott a bíróság elé.

— Hiszen csak kapjam a kezem közé azt a svindlert, majd kivágom én belőle a kauciómat.

Az elnök rendreutasította:

— Lassabban barátom, itt nem a zentai csata folyik, hanem tárgyalás.

Az a vádlott, kit dr. Gál Jenő védelmezett, erősen tartotta pozícióját. Kimutatta, hogy ő épp oly csatavesztes, mint a panaszosok. Nemesak, hogy semmit sem kapott a vállalatától, de még a ruha- és a fegyvertára is eluszott. A törvényszék, minthogy még néhány tanúnak kihallgatása mutatkozott szükségesnek, a tárgyalást elhalasztotta. Az új tárgyalásig a hadakozó felek fegyverszünetet tartanak.

Nyílttér.

Minden külön értesítés nélkül.

Schneer Adolf

a temesi agrár-takarékpénztár jelzálogszálfőnöke eljegyezte

Eisenberger Ella

kisasszonyt, Eisenberger Nándor szegedi kereskedő leányát.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

„ÁGNES“

FORRAS

természetes szénsavdús ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemesak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légző és húgyvezetési betegségeknek.

Kedvelt borvíz

Főraktár: **ÉDESKUTY L.** Budapesten, cs. és kir. udv. szállító.

Ásványvíz-nagykereskedő.

Kapható minden gyógytúrban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

KÁPOSZTAREPCÉT

és bányai repcét ideit természt, már most veszünk termelőktől minden állomáson a legjobb árakon és előnyös feltételek mellett a bevetett terület szerint és mennyiség szavatossággal. Szíves ajánlatokat kérnek:

Reich Jenő és társa, gabonakereskedők,
Budapest, Károly-körút 3. szám.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

TERMÉSZETES SAVANYÚ-VÍZ

TROPON a gyomorbetegségek legjobb tápláléka.

A gyengeségi érzést, mely a rossz emésztésnek, a táplálék tökéletes feldolgozódása következtében fellép, a Tropon hamar megszünteti. Ez a könnyen emészthető fehérje, melyet a leggyöngyöbb gyomor is elbir, lehetővé teszi azoknak is, kiknek beteg gyomra a közönséges ételkelet megemésztését egyáltalán nem képes, hogy szervezeteiknek mindennap annyi fehérjét juttassanak, amennyi annak jó erőben tartásához szükséges.

Utolsó Hónap

Concordia Sorsjegyek 4. kor.

Főnyeremény **30.000 korona** alján

Dírművel testv. bankháza V. Fűrdő-utca 4.

Császár-fürdő

nyári és téli gyógyhely

Prospektus ingyen és bérmentve.

Csodálatos szemkura!

70 éves koromban zöld hállyal meg lettem operálva, oly annyira, hogy majdnem vak voltam; az indiai módszer, illetve indiai gyógyfűszerekkel való több havi kezelése után, mely Budapesten, V. Mészáros-utca 6. sz., rendelés 9-11-ig és 3-6 óráig teljesítették (szegényeknek ingyen), annyira megjavultam, hogy ma magam járn tudok, sőt olvasni tudok.

Hálából kötelezve érzem magamat a fentebbieket ezután nyilvánosságra hozni.

Wellischek Teréz

Bécs, XV., Märzstrasse Nr. 85, ajtó 18.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Berlin, június 7. A Lokalanzeigernak táviratozzák Kopenhágából, hogy már a napokban publikálni fogják a szász-weimzri nagyherceg eljegyzését a cum-berlandi hercegnővel.

Berlin, június 7. Carpenter, a róla elnevezett fém feltalálója, Nauheimban meghalt.

Bukarest, június 7. A félhivatalos Roumanie közli, hogy a görög király Aix-les Bainsbe utazik s onnan visszajövet Bécsen át Sinajába látogat a király párhoz. A görög király augusztus közepén érkezik Sinajába.

Léon Bourgeois — berlini nagykövet.

London, június 7. Párisból jelentik, hogy Delcassé elhatározta Noailles márkí berlini nagykövet visszahívását. E váratlan intézkedés okát a metzi esetben keresik, amely Franciaországban nagy kedvetlenséget szült. Noailles helyébe Léon Bourgeois megy Berlinbe nagykövetnek.

A kínai bonyodalom.

Berlin, június 7. Gróf Waldersee a legrövidebb uton, Sanghai és Adenen keresztül tér vissza; sem Amerikát, sem a kelet-afrikai német gyarmatokat nem fogja érinteni, amint eredetileg tervezte. Felesége Homburgban lakást foglalt származ. Gróf Waldersee néhány hetet fog tölteni ezen a fűrdőhelyen.

A császárlátogatás öröme.

Aussig, június 7. A császár látogatásának öröme az itteni pénzügyi világot lélmillió forintot adományozott játékokra célokra. Wolfram gyáros egymaga 800.000 forintot ajánlott fel egy népliget létesítésére.

A délafrikai szabadságharó.

London, június 7. London városa lord Milnert, a Fokföld kormányzóját, diszpolgárává választotta meg.

London, május 7. Az alsóházban Brodrick hadügyminiszter egy kérdésre kijelentette, hogy Lord Kitchener nem kapott oly utasításokat melyek megakadályozhatták volna abban, hogy a boerok javaslatait átvehesse. Köteles az összes javaslatokat azonnal közölni az angol kormánnyal. Azonban Kitchener épp úgy mint a kormány, visszatartja azt, hogy a függetlenség kérdésében tárgyalást folytasson.

Labokchere kérdi, vajjon a kormány meg fogja-e adni a boeroknak a függetlenségnek ugyanazt a nemét, melyet Canadának és Ausztráliának megadtak.

Chamberlain gyarmatügyi miniszter azt válaszolja: Bizonyára nem a jelen pillanatban.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 7. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Ausztria és Magyarország több vidékén zivataros eső volt tegnapelőtt óta és ahol jég nem esett, ott a vetésekre az eső rendkívül kedvező hatással volt. Ez elégség ok lett volna arra, hogy a határdőpiacokon kedvezőbb hangulat vegyen erőt, de a külföldi piacok általában gyöngyöbb árfolyamokat jelentettek s a félhivatalos jelentések a franciaországi vetésekről olyan híreket hoztak amelyeknek következtében realizációs vásárlások állottak be; így az irányzat lanyhább lett s zárlatok buza tojók határdőre 10, őszre 12, rozs 10-15, illetőleg 8, zab 7, tengeti 3-5 fillérrel maradt hátrányban.

Köttettek: buza őszre 8.52-8.42-8.44, rozs őszre 7.25-7.20-7.22, zab őszre 6.41-6.38, tengeti május-júniusra 5.64-5.65-5.61, július-augusztusra 5.73-5.69, szeptember-októberre 5.90-5.88, buza május-júniusra 8.10-8.20, rozs május-júniusra 7.80-7.90, zab május-júniusra 7.85-7.96, repce augusztus-szeptemberre 13.50-13.60 korona.

Felmondottak 2000 métermáza búzát és tengetit. Zárlatok maradtak: buza őszre 8.45-8.44, rozs május-júniusra 7.90, őszre 7.24, zab őszre 6.37, rozs-augusztusra 5.67 korona.

New York, június 7. (Terménytársaság.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 8 1/2 (8 1/4), júliusra 8.18 (8.02). Októberre 7.97 (7.15). New-Orleansban helyben 8.— (7 1/2). — Petroleum: Stand white New Yorkban 6.90 (6.90). Stand white Philadelphian 6.85 (6.85). Refined in Cases 7.90 (7.90). Credit Balances at Oil City 1.05 (1.05). — Zsír: Western steam 8.75 (8.70). Rohe és Brothers 8.90 (8.80). — Tengeti irányzat állandó. — Júliusra 47 1/4 (43 1/2). Auguszt. — (—). — Szeptemberre 48 1/2 (47 1/4). Buza irányzata állandó. Piros ősz helyben 82 1/2 (82 1/2). Júliusra 79 1/2 (79 1/4). Szeptemberre 75 1/2 (75 1/2). Októberre 75 1/2 (75 1/4). Dec-re — (—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (—). — Kávé: fair Rio 7. sz. 6.— (6.—). Júliusra 5.10 (5.10). Szeptemberre 5.30 (5.20). — Liszt: Spring Wheat cears 2.85 (2.85). — Cukor: 3 1/2 (3 1/2). — Óra: 28.72 (28.75). — Réz: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 7. (Terménytársaság.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. — Júliusra 72 1/2 (72 1/2). Jul-ra 73 1/2 (73 1/2). Tengeti irányzata állandó — Júliusra 42 1/2 (42.—). — Zsír: Júliusra 8.37 (8.35). — Szeptemberre 8.42 (8.37). — Szaccona short clear 8.15 (8.10). — Sertészsír: Júliusra 14.65 (14.62). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

A locsoló-gép.

A járda szélén ballagok,
Ballagok és rád gondolok.

Az út közepén csöndesen
Egy locsoló-gép jön velem.

Én ballagok s rád gondolok;
A gép szót: én meg locsolok.

Jön lassan. Én is lépkelek
S locsog a hűvös permeteg.

A csalfa kocsis mosolyog;
Én csak megyek s rád gondolok.

Én csak megyek, ő csak locsol,
Átán megfordul s elhőh... ..

... Bokáig, térdig vizesen
Értem be hozzád, édesem.

Zemléni Árpád.

+ **Koronák javításában.** Az angol peerek erősen készülődnek a koronázásra és javítatják a koronáikat. Az ékszerészek késő éjszakáig dolgoznak, annyit a munkájuk.

— Több eset fordult elő — mondta egy ékszerész, hogy valamelyik peer a családi kincsei között nem találta a koronát. Több helyütt elveszett a koronának néhány része, a földi eperlevelek, egy-egy ezüst golyó hiányzott. Megmagyarázta a helyzetet és mosolygva mondta nekem:

— Sohsem gondoltam, hogy az öreg ur ennyire zavarban volt...

A királyi család koronáján kívül ötféle korona van: a hercegi korona nyolc földi-eper levéllel, a márkai korona négy ezüst gombbal, amelyek között földi-eper levelek vannak, a grófi korona nyolc ezüst-gombbal és eperlevéllel, a viscount korona tizenegy ezüstgolyóval és a bárói korona hat ezüstgolyóval.

A koronák olesók. Egy elég diszes korona 300 koronába kerül. Csak a királyi család ékszereit díszítik drágakövek. Az új koronák azok szerint a rajzok szerint készülnek, amelyek a Viktória királynő koronázása alkalmával viselt koronákat ábrázolják. A királynak azonban joga van arra, hogy a rajzokon változtasson. Még a saját koronájára vonatkozólag nem intézkedett, de valószínű, hogy ugyanazt a 3193 ék-kövel díszített koronát fogja viselni, amely Viktória királynő volt.

+ **A kozmopolita város.** Eddig az a hit volt elterjedve, hogy Páris a világ legkozmpolitább városa, tehát ott meghaladja az idegenek száma a franciáit. Ez tévedés. A legnagyobb rekordot a

kozmpolitizmus terén Bukarest érte el. A legutóbbi statisztika szerint a román fővárosnak 282,071 lakosa van. Ezek közül 186,623 román, 43,318 izraelita, 19,300 magyar, 19,000 osztrák, 8698 albán, 2968 német, 2107 olasz, 1358 görög, 988 bolgár, 732 francia, 525 orosz, 245 török, 350 svájci, 91 angol, 70 lengyel, 50 belga, 22 hollandi, 6 japáni és 2 amerikai. A lakosságának tehát több mint egy harmada idegen.

+ **Szent Antal távozása.** Különös pör fejeződött be nemrég Párisban. Egy gazdag gyáros elhunyt fia emlékére 50.000 frankot ajándékozott egy szerzetnek azzal a rendeltetéssel, hogy ezen az összegben kápolnát építsenek és annak védőszentje szent György legyen. A kápolna települt, de a szerzetesek szent Antal szobrát állították az oltár fölé. A szerzeteseknek ez az önhatalmi intézkedése nem tetszett a gyárosnak és felszólította a szerzeteseket, hogy a szobrot cseréljék ki szent György szobrával. Minthogy a szerzetesek erre nem voltak hajlandók, a gyáros beperelte a szerzetet. A törvényszék jogosnak találta a panaszt és szent Antalnak távoznia kellett.

+ **A szibériai vasút.** Tíz évvel ezelőtt tette le II. Miklós cár Vladivosztokban a szibériai vasút alapkövét. Három részre osztották az építés munkáját, a nyugat-szibériai vasutra, Cseljabinszkból az Ob folyóig (1380 verszt), a középszibériai vasutra, az Ob folyótól Irkutsig (1754 verszt), végül a Grefskajától Chabarovszkig (347 verszt) és Missovajától Stretenszkiig terjedő vasutra (1009 verszt), amelyhez aztán még a Bajkál-tó körül vivő vasut (292 verszt) és a chabarovszk-stretenszki vonal csatlakozik. A nyugat-szibériai vasutat már 1896 októberében átadták a forgalomnak és 1900-ig elkészült a transzbajkai vasut és az Irkutstól a Bajkál-tóig vivő vonal. Az építésnél hivatalos adatok szerint hateraz tisztviselő s mintegy hetven ezer munkás volt alkalmazva. Összesen kilenc millió talpát használták föl. A vasut forgalma minden évben ötven százalékkal emelkedett. Az 1901. év elejéig a szibériai vasuton ötszázöt millió embert és százhatvenhat millió pud árut szállítottak. A szibériai vasut építése nagyon előmozdította a Szibériába való kivándorlást s 1893. óta nem kevesebb mint 1,200,000 orosz telepedett le Szibériában.

+ **Huszonötmillió jótékony célra.** Gavrillovics Szolodovnikovról, a Moszkvában nemrég elhunyt milliósmról, aki 25 millió rubelnyi vagyonának legnagyobb részét jótékony célokra hagyta, egy orosz lap a következő érdekes jellemzést közli: A milliomas Gavrill Gavrillovics Szolodovnikov meghalt, ám a részvét, amelyből adóznak neki, csak érdekloklésből és kíváncsiságból fakad. Nem az a meleg részvét ez, melyet a jótett és érzi let gyümölcsöző tevékenysége megérdemel. Vannak különös jellemzői a milliomasnak, kik — úgy látszik — elfeledték a régi mondást: De mor-

tuis nil nisi bene. A nekrológok anekdotákat és egyes epizódokat beszélnek el a finansier életéből. Aztán következik a tőke nagyságának ismertetése. A szelvények beváltása idején tíz-husz fiatal leány volt elfoglalva kuponjainak levágásával. S dacára annak, hogy oly sokat innak és beszélnek róla, nem volt Szolodovnikov sem népszerű, sem kedvelt ember, jóllehet már életében többet tett Moszkva városáért, mint azok, akiknek nevét szélben ismerik. Szolodovnikov egy nagy klinikát építtetett s az új moszkvai konzervatórium építéséhez is 6 adta az anyagi eszközöket. Polgártársainak tisztelőt és szeretetét még sem tudta megnyerni Mammonnak ez a félelmetes papja, aki a magánéletben mint fukar pénzeszsák volt ismeretes. S ez roppant boldogtalanná tette. Gyakran szokta volt mondani: „Nem ismernek engem; majd csak a halálom után fogják megtudni, hogy milyen ember voltam!” Vagyonának csak egy nagyon jelentéktelen töredékét hagyta legközelebbi rokonaira, a többi valóban jótékony célokra maradt.

+ **A beteg rinocerosz.** A múlt ősz óta a schönbrunni állatkertben egy orrszarvu okoz gondokat a menaszéria felügyelő-személyzetének. A harmadélt éves nőstény állatot egyenesen a malayi szigetsopoportokról hozták Európába, jól elzárva és őrizve egy hatalmas kretceben, amelyben eleinte eléggé jól érezte magát. Csak mikor a suezai csatornához ért a rinocerosz, akkor vesztette el egyszerre jó kedvét, étvágát és szemének rendes élnék fényét. A hajó orvosa megvizsgálta s akut gyomor- és bélhurutot konstátált, melyet a középtenger változott klímája idézett elő. Nem minden aggodalom nélkül néztek a betegség további lefolyása elé, mikor látták, hogy megszokott éleségéhez hozzá sem nyúl és napról-napra soványabb lesz. A legnagyobb aggodás mégis megszűnt, mikor az állatot Triestben elevevén a partra szállíthatták, ahol aztán hozzáláthattak a „beteg okserü gondozásához és kezeléséhez”. A ketrec mellett a hosszú utazás egész folyamata alatt egy ápoló állott, akinek kötelessége volt, hogy meleg üvegek által a páciens kretceében állandóan egyenes hőmérsékletet tartson. A beteg orrszarvut óvni kellett az újabb meghűléstől és hatvan meleg üvegnek sikerült végre a beteg állat kretceében olyan hevítő forróságot árasztania, amely a rinocerosz vastag bőrpáncoját átjárhatta. Bősbe egy hideg és esős októberi napon érkezett meg az állat, ami újra aggodalmat keltett az orrszarvu gyógyulása tekintetében. Szegény borzasztóan gyöngye és kimerült volt, a szemei pedig bágyadtan fényeltek. Most azon igyekeztek, hogy az állatot mielőbb Schönbrunnba vihessék, ahol már minden készen várta a beteg orrszarvut. Világos helyiséget készítettek számára, ott voltak az ápolók és egy kiváló állatorvos, akinek vezetése alatt azonnal hozzá is láttak a rinocerosz helyes és módszeres kezeléséhez. Az egész telet nagybetegen töltötte az állat, nagymértékű, rosszindulatú influenzája volt

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(76)

Elbeszélte az egész jelenetet feleségének. Galambodiné a néppel többlet érintkezve, hallott valamit egy gazdag urról, ki a radnai havasok alatt megtelepedett s ki templomokban, iskolákban hirdetteti a magyarok elleni gyűlöletet. A szerető nő-lelek aggodalma rávezette, hogy Berger megbízója csakis ez a „parintye Ilie” név alatt rejtőző félelmetesen meghasonlott lélek. Ez tehát gróf Vázsonyi, egyik sötét árnyéka a forradalomnak, de ki az a másik, ki lehet Zoe?

Berger Ignác két értesítést kapott arról, hogy december 5-én, 6-án és 7-én a magyar urak Maroslakán lesznek. „Jön a tatárjárás,” izente a szobalány, „pedzi már a vadászatot,” izente a mindenes.

Galambodi Miklósnak nevenapja volt. A névnapok amaz idők társas összejöveteleinek első rendű jögeimek voltak. Galambodinak kiterjedt atyafisága, ismeretes vendégszeretete, a kis „német asszonyok” szeretetreméltósága, valamint a még mindig fenntartott jómdó, mind megannyi vendég-hívogató. Nem csoda, hogy a magyarság igen nagy helyről összejött. A csengős szának egy-mást érték, fényesebb az egyik, kopottabb a másik, le egész a parasztszánakból szalmafonattal megurasított szánakig. Mindenki tudta, hogy egyaránt szívesen látott vendég.

Megérkezett az öreg Csernádi is. Egyik különleges típusa az akkori bus-magyaroknak. Ezuttal csak maga jött leányával, Rózával, nem hozta különben elmaradhatlan kísérőit, a Billentes

cigány bandáját, az unitárius papot és az oláh tanítóit. A társaság legnagyobb része, közöttük Csernádi is nem hazuról jöttek. András napja a Küküllő mellett három Andrással kitartott Ferenc napjág. Ferenc és Borbála napja a Nyárad mellett ott tartotta őket 3 napig és alig engedte, hogy Miklós napja előestéjén már a Maros mellé kerüljenek.

A közeli vidék társasága együtt volt már csaknem egészen. Az egyetlen gróf Latorczai, a híres vadász hiányzott még. Felemlítette az öreg Csernádi, hogy Latorczai bizonyosan valahol a besztercei havasokon hasist vett be és valameny névnapról megfeledezett. Stankovics Marci emlékeztet is, hogy báró Tekendorfer meggyefőnökkel határozgattak, csakugyan december elejére valami vadászatot a radnai havasok felé.

Galambodi mindenesen hordta fel a bort és töle kitelhetőleg lesett minden egyes eljött szót, melynek esetleg hasznát vehetik. Ilyennek tetszett neki az, hogy gróf Latorczai és báró Tekendorfer a radnai havasokban volnának. Szinte furta az oldalát, hogy a csendőrkaszárnyában elrejtőzött Bergrnek megmondhassa. Akadt még több mondanivaló. Mikor a szárukület az est váltotta fel, a setét téli éjszakában a görgeányi havasok felől mint egy tűzkigyó fényes fáklyákkal egymásután tíz szán kanyarodott elő. A vezető szánban két fáklyás székelő között Bacó Ferenc hajította ideges tüzes székelő lovait. Utána egy egész sor különböző koru ember, öregek, ifjak, urak, hölgyek vegyesen. Ösöktől leöröklött, különböző színű és szabásu bundákban, daróc kabátok medvebőr bélsővel és vastag nehéz selyem nagykendők, farkasbőr-takarók és lomos székelő esergők, hattyu- és cobolyprems női bundák, báránybőr ködmennelk váltakozva és e tarka össze-visszaságban egyaránt kipirult arcok és kitűzött szemek. Galambodiéktól valaki megpillantotta a fehér hómezőben felellanó tüzes szalagot. Amint a fáklyák megvilágították a csupaszon is titokzatos erdő mélyét és a hó fehér fényén a fáklyák izzó vörös fénye megtörtött,

amint a kékösszürke égbolton a fáklyák kékes füstjét át-átverte egy-egy csillag fénye, mint sűrű fátvált a csillagó nő szem, csakugyan igen szép látvány volt. Galambodiné figyelmessé téve, kihívta növendégeit a hátsó verandára. Ez a veranda beüvegezte lévő, a hölgyek meghűléstől nem tarthattak.

— Ezt holnap mi is megcsináljuk — mondta Galambodiné. A hölgyek egy része nem érte be ezzel. A lelkesültebbje azonnal be akart fogatni és az érkezők elé menni, de a háziasszony lecsitotta valahog. Réssben azzal, hogy az a menet minden valószínűség szerint rögtön itt lesz, részben azzal, hogy már kész a vacsora.

A menet egy gyors kanyarodással átesapott a falun, bevágott a Galambodi kapuján és felhajtv a kis dombon, a már ismert első tornác előtt állott meg.

Az érkezők elé most már a férfiak siettek. A háromszéki uri társaság volt. Nagyobb része Bacó Ferencnél Ferenc-napozott s mikor már elindultak, bejelentette Bacó Ferenc, hogy ő is indul Galambodihoz Miklós-napjára, hivta az egész társaságot magával.

— Este vagy éjszaka lesz, mire megérkezünk — vetették sokan ellene.

— Fáklyát viszünk és jó kedvet, ezek felrebbentik az éjszaka denevérszárnyait.

Az ut erős hajtásban is egy álló napot tett. Kora reggeltől késő estig tartott az erőltetett menés. Utközben kiürült minden pincetök. Csikszekredában, ahol már bor nem terem, éppen azért mindenkinek jó bora van, mert messze vidékről rossz bort hozni nem érdemes, megtöltötték újra a pincetököket. Topliedig újra kiürültek. Itt egy gazdag örmény uraság lakott, annál megvacsoráltak. Jól befutva, az egész társaság a sziklákba vajt utakon a Maros mellett egyideig, azon túl a görgeányi havasok alatt rohantak Maroslaka felé. Az apró hegyi lovak győzték a futást. A megérkezéskor is még fiáknokt egyik-másik. Szakadó tajték volt valamennyi. Az urikocsisok is szinte megizzadtak az utolsó nagy futástól.

amely heteken át oly válságos volt, hogy „a beteg környezete a legrosszabbtól tartott.” Az orrszaru erős szervezete azonban végre is legyőzte a bajt. No de ez volt is aztán ápolás és racionális kúra! A rinocerost naponta hat liter kamilla-teát ivott, több liter obadeant és nemkevesebb több liter vörös bort. A ritka és értékes állat most már pompás egészségnak örvend.

— A halotthamvasztás. Tegnapelőtt tartotta a halotthamvasztó társulat Párisban a huszadik közgyűlését. A társulat vezérnökára jelentésében örvendetesen konstata, hogy a halotthamvasztás az egész világon mindjobban terjed. Németországban jelenleg 6, Angliában 5, Olaszországban 23 és az Egyesült-Államokban 25 krematórium van, amelyekben a múlt évben 13.000 holttestet égettek el. Azonkívül a halotthamvasztó utat tört már Svájcban, Dániában és Svédországban is, de mindenekelőtt Japánban, Franciaországban, Párisban tekintve, csak két krematórium van; az egyik Rouenban, a másik Reimsben. Lyonban most építik a halotthamvasztó kemencét és Nizzában társaság alakult, hogy a halotthamvasztást ott is bevezesse és a krematórium megépítéséhez szükséges összeget összegyűjtse. Párisban 1900-ban 5825 halotthamvasztás történt.

— 25.000 korona egy biblíáért. Londonban a napokban egy drága biblia-kézirat került eladásra. A kézirat 1410-ből származik, angol fraktur betűkkel van írva, 15¼ hüvelyk hosszú és 10¼ hüvelyk széles. Pazarul díszített ornamentális rajzok és virágok a kezdőbetűket. A bibliát egy ismert amatőr 25.000 koronán vette meg.

— Bizalmatlanság. Házasságközvetítő: A hölgy szép, szellemes, muzsikális, vagyonos... A házasság: Miért említi a vagyonát csak negyedsorban.

Ötletek.

— Stettenheim. —

Az asszonyok nem olvasták azelőtt olyan regényeket, amilyeneket ma írnak.

Gondoskodás történik arról is, hogy a családok se nőjenek az égre.

Igény az emel, akinek önmagának is szüksége van az emelkedésre.

A telefon kagylóit úgy kellene készíteni, hogy az ember a fülét befoghassa velük.

Amor nyílt ma többnyire olyan szíveket talál, amelyek már többszörösen találva vannak.

Az ember senkiről se hallotta még, hogy elvesztette az esztelenségét.

A vendégek egy részét nem is ismerte Galambodi, Bacó Feri mutatta be úgy nagyjából. Tudva, hogy az igazi ismerkedés majd csak később következik. A háziasszony örömmel fogadta a vendégeket. Bevitte a hölgyeket a hálószobába, hadd vetkőzzenek, öltözzenek kedvük szerint. Ebbe a külön hálógyterembe bevitték a frissen sült lángost, a rozsolist, az aszu-szölgőbort és más kontyálá való édes italt. Levették a halomba a sok mindenféle értékes és értéktelen bundát, karmantyut, sapkát, nehéz kendőket, körülülték a régi kandallót és a tűz felszított melege, valamint az öltözőtükörre helyezték két ezüst girandolte gyertyáinak lobogása mintha mind egybeolvadt volna szívüké.

A férfiak még bundában egy két pohárral felhajtottak. Azután lerázva magukról a bundát s zuzmarát, míg azokat a szolgálatra berendelt udvarbírák és kisegítők a gazdasági szobákra elcipelték, feledve volt az út, a fáradtság, a hideg, a zuzmar. Poháreségés között a szüzdohány füstjének kékes párázatában összevegyült az új vendégsereg a régivel.

Bacó Feri összehívta Galambodit, alig tudott leszakadni róla, pedig tulajdonképpen csak a rabkényeren ismerte meg s azóta csak futólág párszor kereste fel. Galambodinak jól esett a fiatal bajtárs ragaszkodása.

— Szép volt téled, hogy felkeresést olyan messze földről, ilyen zord időben, még szebb volt, hogy elhoztad vendégeidet. Csak az előbb beszélünk rólad, az öreg ezredessel, aki, amint mondja, mióta eljött Konstantinápolyból, mindig mindenfelé téged keres és nem talál sehol.

— Otthon ülök Miklós. Ejje! nappal dolgozom. Valami nagy tartozásom van. Minden krajcárt fogamhoz verek, hogy összegyűljön a pénz... Nagy summa pénz... Az én kis székely birtokom alig bírja. De fel kell tornom és pénzre kell tennem minden kivesőt, míg tartozásom kétszerese megkerül... Megkerül a legmagasabb úrsorakamat és akkor szeme közé vágatom

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Papír- és iskolaszerekkereskedők panasza. A magyar papír- és iskolaszerekkereskedők körében nagy visszatetszést szült egy egyezmény, amelyet a Magyar Tanítók Háza jótékony intézet kötött egy budapesti papírmű- és iskolaszergyárral, s amely szerint ennek a cégnek joga lesz ezután a maga cikkei az említett jótékony intézet égisze alatt hozni forgalomba, amiben az összes papírkereskedők érdekeik érzékeny sérelmét látják.

A magyar papírkereskedők országos egyesületének tudniillik tudomására jutott, hogy a magyarországi néptanítók Eötvös-alapát kezelő országos bizottság a Ferenc József Tanítók Háza jótékony intézet érdekében szerződést kötött egyik budapesti papírműgyár és taneszközgyárakkal részvénytársasággal az iskolákban használandó papír- és taneszközök. A szerződés értelmében a részvénytársaság az összes iskolai cikkeire jogosított lesz a bejegyzett elnevezésen kívül a Tanítók Háza elnevezést rányomatni. A társaság „Diák tintája”, „Árpád gummija”, „Belzebub írka” stb. tehát ezáltal még a Tanítók Háza előnevet is megkapja. Ezért az előnévért a társaság a tiszta haszon 2½%-át adja Tanítók Házaának.

A koncesszió révén a részvénytársaság az ország valamennyi iskoláját elárasztja a Tanítók Háza érdekeit is szolgáló árukkal. A tanítók nem kényszerítik a tanulókat a gyártmányok használatára, csak figyelmeztetik a gyermeket, hogy olyan tanszert vásároljon, amelyre a Tanítók Háza jelző rá van nyomva, mert az a legjobb, vagy az megfelel az ő igényeinek. Kényszer nincs, nem lesz, de lesz szelíd nyomás. Talán még az sem; elég az egyszerű figyelmeztetés, hisz minden gyermek (sőt legtöbb esetben a szülő maga is) a tanító utbaigazítása nyomán indul.

A Magyar Papírkereskedők Országos Egyesülete erős mozgalmat indított a szerződés életbevitelése ellen. Elhatározta, hogy ez ügyben memorandumot készít, amelyet a vallás- és közoktatásügyi és a kereskedelmi minisztereknek, a székes főváros tanácsának küldöttésképpen fog átnyújtani s végül szükség esetén a törvényhozáshoz is fordul. A főváros és az ország valamennyi papírkereskedője csatlakozott a mozgalomhoz, amelyhez hasonló keletkezésben van azokban az iparágakban (könyvkötők, vonalozók), amelyekre a szerződés szintén káros hatású.

A magunk részéről az ország több ezer papírkereskedőjének az érdekeit mindenestre komoly figyelemre méltónak tartjuk. Es ebből a szempontból, bármennyire helyes és kívánatos cél is a Tanítók Házaának felkarolása, éppen olyan helyes és kívánatos az is, hogy ez a nemes cél az adófizető polgárok ezreinek sérelme nélkül történjék. Mindenkinél joga van a tanítók jótékonyági céljaira jövedelmének egy részét odaajánlani, de erre monopóliumot adni nem szabad. A Tanítók Háza fogadja el a harmadfél százalékos hozzájárulást attól a gyártól, amelyről szó van, de fogadja el minden magyar gyártótl és minden magyar kereskedőtől, aki ezt neki felajánlja. A nemes cél így csak nyerhet, ezeknek jogos érdekei

pedig nem szenvednek csorbát. Csak így lehet ezt az ügyet az igazság és a magyar közgazdasági érdekek szempontjából megoldani. Reméljük is, hogy a magyar papírkereskedők mozgalmán az lesz az eredménye.

Megakadályozott iparszövetkezeti alakulás. Az északi iparosok kérése folytán a kereskedelmiügyi minisztérium és az országos központi hitelszövetkezet Eszéken ipari szövetkezetet akart alakítani, még pedig az alispán Chavérak Levinnek, a központi hitelszövetkezet igazgatójának tagjának egyetértésével. Amint értesülünk, a központ megbízásából dr. Horváth János a mult szerdán oda érkezett, de nagy volt a meglepetése, amidőn arról értesült, hogy Eszéki város polgármestere a hitelszövetkezet alakuló gyűlését eltiltotta, habár az 1893-ik évi XXIII. törvények 2. §-a a hatóság kötelezőségét teszi, hogy a szövetkezetek alakulását támogassa. A polgármester az eltiltó rendeletét még Horváth János közbenjárására sem vonta vissza és pedig azért, mert az északi kereskedelmi és iparkamarának van egy Plavics nevű magyarfaló titkára, aki nemcsak hogy üldözi a magyar és német iparosokat, hanem minden iparost haszontalan elemnek nevez és kivitte azt, hogy az északi iparosok a szabályszerűen összehívott közgyűlést nem tarthatták meg. Dr. Horváth János mai nap eredménytelenül visszautazott Budapestre.

A német vasutegylet állandó személylétszámú bizottsága ez ideig értekezletét május 6. utolsó napjaiban Doppel titkos tanácsos, württembergi királyi államvasuti igazgató elnöklése mellett a Gottbard-vasut igazgatóságának meghívása folytán Luzernben tartotta meg. A még mindig „német”-nek nevezett vasutegyletnek tudvaleg a magyar, osztrák, belga, hollandi és román vasutak is tagjai. A luzerni tárgyalásokban mindezen országok állami és magánvasutjai is részt vettek. Az értekezlet napirendjén a nemzetközi utazási forgalmat érdeklő számos intézkedés (többek között a francia és svéd vasutaknak a német-osztrák-magyar körutazási forgalomba való bevonásának kérdése) állott. Magyarországból Himmel Rezső, a m. kir. államvasutak és Szekula Gyula, a kassai-oderbergi vasut főigazgatója, Ausztriából dr. Röll Viktor miniszteri tanácsos, a cs. kir. vasuti minisztérium osztályfőnöke vettek részt az értekezleten.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 42.— korona áruban 42.50 korona Bácsban 40.60 korona pénzben, illetve 40.80 korona áruban.

Borjvásár. 1901. évi június hó 7-ikén. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belöldi élő borjú 1738 drb, leölt borjú — db, bécsi borjú — db, — db, nővendékmárha 15 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések. — Belöldi élő borjú I. rendű 78—88 l.-ig, kivétel 92 l., II. rendű 60—76 l.-ig, 1 kilónként, leölt borjú I. r. — l.-ig, II. r. — l.-tól — l.-ig, kivét. — l. kilónként levonas nélkül. Bécsi leölt borjú — l.-ig. Nővendék marha 50 l.-tól 66 l.-ig, I. r. — l.-ig, középminőségű 40—48 l.-ig, alárrendelt 40—44 l.-ig, 1 kilónként. Bárány élő — k., leölt bárány — k., kivétel 40 — k.-ig páronként. — A nagyobb szükséglet folytán a vásár gyors leolvasu volt. Az irányzat szilárd.

tőled: a játékos, aki könnyelmű volt a hamis játékoskal szemben, mikor mindent elvesztett s mégis adós maradt, leszámolhat-e a halállal, vagy élnie kell-e addig, míg összegyűjti a tartozás összegét?

— A könnyelmű játékos a hamis játékosnak tartozott? — kérdezte komolyan Galambodi.

— Nem annak tartozott. Középén volt a kezén. Becsületes emberek filléreiből összerakott ezresek, adományok a hajótörteknek. A pénzt a könnyelműség révén a hamis játékos etablissementje szivta ki. És mikor követelték és kitérés nem volt sehol, alkut ajánlott a nadály. Ez alkuban követelte a könnyelműnek nevét, családi birtokát, végrendelet szerint. A családi címert a pescsényomó-gyűrűvel arcára kapta meg. Aztán mégis fizetett, fizetett kéretlenül. A pénz nevével csomagoltatta, címezte és küldette el. Egyidejűleg kaptam Szenczy tábornoktól az emigráció közzöndíratát az átszolgáltattott 30.000 forintból, Berger írásával, mely itt van szívem felett. Ez írásban megismétli ajánlatát. Boldog életet kíván. De kiköti, hogy bárhol érjen el végzetem, előzőleg hagyjam gyermekeire családi nevemet, ősi birtokomat, mivel a név becsületét csakis ő mentette meg.

Lehet-e meghalnom, lehet-e élnem így?

Galambodi merően nézett maga elé és válaszolni nem tudott. Bacó egész lelkével esüggött ajkain, de az ajkak nem mozdultak. E némaság minden pillanata, miként a régi görögök ostracizmusában, egy-egy nehéz cserepe volt az elítélésnek, fájt annak, aki vigasztalást, tanácsot várt és még jobban fájt annak, aki hallgatott. A kínos csendet Aldor ezredes zavarta meg, dörgő hangján megszólította Bacó Ferit.

— Egy éve már, hogy kereslek mindenfelé, kölyök. Meg is sirattalak, mikor a konstantinápolyi rendőrlapok hírt hoztak, hogy a Valide szultana-hidnát a tengerbe ugrottál. Azzal átnyalobta az időközben felegyesedett fiatal embert, s torzonborz bajuszát reányomta ajakára.

(Folytatása következik.)

Napirend

Napirend: Szombat, június 8. Római katolikus: Medárd p. — Protestáns: Medárd. — Görög-ors: (május 26.) Kárpusz. — Zsidó: Síván 21. Sabbath Schelachie. — Nap kél: 3 óra 48 percek. — Nyugszik: 7 óra 38 percek. — Hold kél: délután 11 óra 19 percek. — Nyugszik: délelőtt 9 óra 56 percek.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Múzeum. Képtár és a néprajzi osztály a Csillag-utca 15. száma alatt, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.

Közelkedési múzeum zárva.

Tavaszi nemzetközi kiállítás a Múcsarnokban délelőtt 9 órától este 6-ig. Belépődíj 1 korona.

Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.

Mezőgazdasági kiállítás az Iparcsarnokban nyitva délelőtt 10 órától este 7 óráig. Belépődíj nincs.

Országos Képtár az Akadémiaiban zárva.

Iparművészeti múzeum zárva.

Teknológiai iparmúzeum zárva.

Mezőgazdasági Múzeum d. e. 9—1-ig.

A földtani intézet múzeuma d. e. 10—1-ig. Belépődíj 1 korona.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Allatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmi történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzleti-vezetőség árusítások is eszközöl) a városi iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A kiállított kiemelkedések központi üzleti-vezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaiorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legméltóabban ajánlható

D. KAJDACS,
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigó-utca 5. I. em. Klotild-palota (Atjáróház és lift használható).

A legelhanyagoltabb húgyvesztőfolyásokat, leggyorsabb húgyhólyagbajokat, bűjösseket, syphilit, az éntörtézetes utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage
vagy **Psychrophor**

által, magánorvosok, nőknél férfifolyást befecskendezés nélkül, a legmagasabb bűjössegeket, valamint ifjúkori bűjös következtében beállott ideg és ennek utókövetkeztényeképp létrejött hágyeribajokat gyógyít a legújabb gyógy-módszer szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

(Férfiak ingyen kapnak)

olyan új találmány orvosságát, mely az elvesztett erő újra megerősíti. Próbacsomagot a egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legáltalánosabb csodaszerorvos, mely megemlíti: a kik a legáltalánosabb károsodás folytán nem bíjókban, szűlőben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározták az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a hágyerorvosággal a baj otthon gyógyítható a mindazok, a kik a fiatalok károsodásából származó nem bíjókban, szűlőben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megemlékezés szükséges, csodálatos eredményt nyújt gyógyítva az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet logikájában azokat akarja megemlíteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nélkül mind a férfiaknak és nőknek írt érte bűjössegek magyarázó, mire töltött levelet postafordulattal egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni:

State Medical Institute,
9 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

GUMMI-CLINT

és halhólyag különlegességek. Teljesen biztos és ártalmatlan. Tisztítja: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: húgyvesztőfolyást, hólyagbajokat, bűjösseket, syphilit, ennek következtényeit, makacs hólyagbajokat és az éntörtézetből támadt idegbetegségeket.

Meglepető az eredmény férfui gyengeségnél (impotentia) úgy fiatal, mint öregebb egyéneknek. Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kíváncsiakra gyógyszer.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Buhány-utca sarkán, 1. emelet).

Bejártat a lőpénst. Külön váróterem.

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

BAYER-féle

Magyar turista-tapasz

Tyukszem, borkéreg és borkeményedés

ellen biztosan és gyorsan ható szer.

1 eredeti tekercs 80 fillér.
1 korona beküldése mellett bérmentve.

Kapható a legtöbb gyógyszertárban és a tapasz gyártójánál

Vöröskereszt-gyógyszár

Budapest, VI. Andrásy-ut 84.

Pénzhitel

és diszkrétan teljesít minden előleges költség nélkül

Dénes Lipót
bank-forgalmi irodája
Budapest, VI. Teréz-körút 18.

Közvetítők kizárva! Válaszbélyeg kéri.

gyógymód Kataphorese gyógymód

IDEG és NEM

BETEGSÉGEK

radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em

„The Gresham“

életbiztosító-társaság Londonban

Magyarországi fiók:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.

a társaság házában.

A társaság vagyona 1899. december 31-én — kor. 177,060.451.—

Évi bevételek biztosítások és kamatból 1899. évi december 31-én — 30,835.871.—

Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) — 383,793.872.—

Az 1899. évben a társaság 5838 kötvényt állított ki — 56,097.103.—

összeg értékekben. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiad, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi és a kelet-bécsiek Budapestben, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Várkonyi Dezső

Szegény legények.

A régi betyár romantikából való néhány elbeszélés ez, amely a régi újságírók gárdájának ezen tehetséges tagja nagyörvön hamisítatlanul magyar nyelven annyi közéletességgel írt meg, hogy igen élvezetes olvasmányul szolgál. Ara 2 korona, bérmentes küldéssel — a pénz előzetes beküldése esetén 2 kor. 20 fillér. Kapható Köves Béla könyvkiadójánál, Veszprémben.

Magyar kir. Államvasutak.

Gyors- és teherárak házhoz szállítása.

A magyar kir. Államvasutak vasúti üzemeltetése, a sa alapján márvékel esztől rendszerezetté azon intézmény, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugati és budapest-dunaparti teherpályavárakba érkező gyors- és teherárakat a címzettnek saját szerződött fuvarosával házhoz, — illetve a földszint árukat, lakásokba a vasúthoz szállítják, ha a címzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben vagy a tiszvárszéken lakik.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával áramlatja el a Budapestre átmenni és azon Budapestre helyben rendelt árukat is, melynek célja a vasútállomásra a vasútra bízott; egyúttal a külföldről érkező — házhoz szállított áruállományok utalásának áruállományok kiállítását és ezen megbízottja által állítja ki.

Utánvételel terhel, Budapest, a Duna jobbpartján lakó felek részére azelő, továbbá terjedelmes, tűzveszélyes és oly áruk, melyeknek őszálya az egy tonna meghaladja, csak a vállalkozóval kötendő előzetes egyezség alapján szállíthatnak házhoz.

Jogában áll azonban minden kinek, hogy a vállalkozó által való házhoz szállítás igénybe ne vegye, mit az illető állomásokkal egyezségi írásbeli megkereséssel közölhet.

A házhoz való elszállítás díjak a következők:

a) gyorsárúktól:
10 kg. súlyig — — — 30 fillér
10 kg. súlyig — — — 40 —
25 kg.-on felül 50 kg. —
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 40 —

b) teherárúktól:
50 kg. súlyig — — — 40 fillér
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 30 —

A statisztikai áruállományok közléséről a vállalkozó nyilatkozatokat 5 krajczár számmal.

Az áruk házhoz szállítása esetén, ha az áru fuvarozási vagy vámilletékek, áruváma, nincsen, a ha a címzett a fuvarlevélben kijelöli helyen feltárolt, a az áru ott is van csak a fuvarlevélben feltüntetett összeg szerződéssel.

Ha az áru vámilletékek vagy fuvarozási adókban van áruvaltozások a címzettnek közzé kell tennie a fuvarlevélben, illetve addigra az áru fizesztett vámilleték, fuvarozási adó és vámaoztatási illetékek is megfizetendő.

A szállítmányozó az áru a lakás vagy üzletbe hozza, a második, esetleg többször is megkísérelt kézbesítésért külön illeték nem számítható fel.

Ha azonban címzett a fuvarlevélben kijelöli helyen nem találta, a társaság díjmentesen helyet csak a bejelentési hivatal után lehet megadni, a rendelkezés fuvarozási díjra kívül még 10 krajczár fizetendő.

Ha címzett az áru átvételét megtagadja, vagy azt a városnak nem, nem a fuvarlevélben megjelölt helyre küldi, a vasútvit, újra való elszállítás, vagy más helyre való átvitelt a díjazás szerinti illeték újból felszámítható.

Esetleges panaszok a budapest-józsefvárosi üzemeltetőséghez juttathatók.

Post jelent meg!

ZOLA

legújabb regénye magyarul

Munka

(TRAVAIL)

o Egyedül jogosított magyar fordítás. o

Négy Evangélium

*** második része. ***

Kiadta: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és k. udv. könyvkereskedése Budapest, Andrásy-ut 21.

Kapható minden könyvkereskedésben.

A

Termékenység

után a

Munka

az anyag születése után az anyag feldolgozása. Az új század leghatalmasabb regénye, mely a munka új szervezése nyomán az állami, társadalmi és erkölcsi élet átalakulását mutatja be. Társadalmi életünk minden nyomora és elkeseredése megérző hangon szól a regényben a szivokhoz és az elméhez a párisi mester új evangéliuma, grandiozus álma a munka új szervezéséről magáról, ragadja és megnyugtatta mindazok lelkeit, a kiket a végzetlen jelen kétségbeeséssel fenyeget.

Két vaskos kötet. Izléses tartós kiállításban.

Ára a két kötetnek 7 korona.

Kapható még a „Négy Evangélium” első része is a „Termékenység” (Fécondité) két vaskos kötetben szintén 7 korona.

A már 45 év óta dicsegettemőtlőleg ismert s a 71.012. sz. Bm. leirat követelményeinek teljesen megfelelő

VUKOVÁRI

arctisztító kenőcs

vukovári

bőrszépítő szappan

mely az arckenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, megkorsabb egyéneknek is viruló s fiatal kinézetet kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánzóktól óvakodjunk! Csak Krajcsovics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajcsovics, a készítő arcképe látható.

FŐRAKTÁR: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrásy-ut 29.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1901. június hó 8-án.
Burrian Károly vendégfellépéssel.

Tannhäuser

és a wartinburgi dalokverseny.

Regényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard, fordította id. Ábrányi Kornél.

Személyek:

Hermann	Ney D.	Bitoroff	Várady
Erzsébet	Dezso	Henrik	Kiss B.
Tannhäuser	Burrian	Reimar	Kornai
Wolfram	Beck	Vénus	Kaczér
Walter	Kertész	Pásztorfi	Berts M.

Kezdet 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. június hó 8-án.

A megboldogult.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta Alexandre Bisson. Fordította Paulay Ede.

Személyek:

Duperron	Náday	Pitel	Mészáros
Valory	Dezso	Valentin	Alszegi
Mathieu	Ujházi	Angélie	Hettyei
Letellier	Gabányi	Rozalie	Keczeri

Kezdet 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. június hó 8-án.

Az ikrek.

Operett 3 felvonásban. Előjátékkal. Írta M. Ordonneau. Fordította Molnár Ferenc. Zenéjét szerz. E. Audran.

Személyek:

Boniface	Sziklay	Dechamps birt.	Mátrai
Gaudichard	Boross	Tourrette	Odry
Gaudichardné	Sziklayné	Theodule	Palásthy
Gontran	Ráthonyi	Filières	Giréth
Dechamps adj.	Dalnoki	Clara	1. iker
Beauvillage	Füredi	Cécile	2. iker

Kezdet 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. június hó 8-án.

Csak párosan!

Bobozat 3 felvonásban. Írták: Georges Feydeau és Maurice Desvallières. Fordította Komor Gyula.

Személyek:

Pinglet	Hegedüs	Marguerite	Nógrády
Angélique	Nikó L.	Paquerette	Gézi
Paillardin	Balassa	Parvenche	Buttkay
Marcelle	Szerényi G.	Maxim	Szerényi Z.
Mathieu	Vendrei	Boucard	Kazalickzy
Violette	Péca	Bastien	Rónaszéki

Kezdet 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. június hó 8-án.

A baba.

Látrányos operett 4 szakaszban. Írta Ordonneau Maurice. Fordította Reiner Ferenc. Zenéjét szerzette Audran Edmond.

Személyek:

Lancelot	Hegyi	Agnelet	Várdai
Maximin	Vidor	Benoit	Parányi
Hilarius	Németh	Joese	Tallian
Hilariusné	Kreacsányi	Guduline	Harmath
Alesia	Kürty	Egy jegyző	Ujvári
Chantrellez	Solymosi	1-ső	Nyíri
Lorémois	Tollagi	2-ik	Bádn M.
Balthazar	Horráth	3-ik	Rózsa
Basilique	Hortobágyi	Az ördög	Nagy

Kezdet 7 1/2 órakor.

ORÁMA SZÍNHÁZ

Szombat, 1901. június hó 8-án.

Amerika.

Írta: Ifj. Hegedüs Sándor.

Kezdet 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYIRI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. június hó 8-án.

Másodszor:

1793. (A rémuralom.)

Dráma 11 képben. Hugó Victor regénye után írta Paul Maurice. Fordította Makó Lajos.

Személyek:

Marat	Faragó	Flecharde	Szilágyi
Robespierre	Czakó	Houzarde	Szentmiklósy
Danton	Erős	Imanus	Farkas
Gauvain	Pethes	Radoube	Krómer
Cimoudain	Klonovits	Guéchamp	Pázmán
Lantenac	Sebestyén	Telmarche	Leövey

Kezdet 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szombat, 1901. június hó 8-án.

Triby.

Szimfónia 4 felvonásban. Georges du Maurier után írta Paul M. Potter. Fordította Fáy J. Béla.

Kezdet 7 1/2 órakor.

ŐS-BUDAVÁRA

Ma szombaton fényes kivillágítás mellett Nagyszerű új Varieté-műsor a nagy színpadon.

Bianca de Roches francia párdalok, Stone Amalia amerikai énekesnő, Mr. P. Batty romek műve-csoportja, La belle Zarina és a többi különlegességek feljéje.

Uj! Nagy amerikai versenyboxolás külön színpadon a világ leghíresebb boxolóival.

BEN ALI-BEY A FOLIES CAPRICE varázsszínháza. A vendégszínház.

A m. kir. budapesti honvéderületi zenekar hangversenye. Vasárnap- és ünnepnapon ingyen gyermekeladás Horvát világhírű Művész-csoportja fellépéssel. — A mecsot-teri színpadon ingyen színelőadások. — Amerikai sea-ting-vinck stb.

Belpéldy 80 állér. Gyermeknek 12 éven alól 20 állér. Kedvezményes jegyek minden térszében.

WULFF EDE CIRKUSZA.

Ma szombaton, június 8-án, este 7 1/2 órakor:

nagy disz estély.

Bámulatraméltó vízi- és uszodamutatónyok a felül-muhatlan

UNTHAN-TÓL

az új szab. hidraulikus elcsúsztatható 5 méter mély manégo-ban. Továbbá a világon egyedül álló buvár-szarvas óriási ugrása. A dívat-számár. Wulff Ede igazgató legújabb idomító-művészete. Szalag-négyes, lovagolja 8 hölgy és 8 ur. Benny Born az utóéletetlen bohóc és fakylahajító.

Transvaali epizódok a boer-háborúból.

Kolnap 2 nagy diszeladás d. u. 4 és este 7 1/2 órakor.

Vendéglő a Tatra „szép kilátásához“.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a Tatra legkiecsőbb helyén: Tatra-füredék mellett a

„Szép kilátáshoz“

címzett vendéglőhelyiséget f. é. június hó 1-én megnyitottam.

Meleg- és hideg-ételek, kifűtő tisztán kezelt italok, pontos és figyelmes kiszolgálás, szépen butorított vendégszobák mérsékelt árak mellett.

A n. é. kiránduló közönségnek becses figyelmébe ajánlom a Tatravidék legszebb helyén álló vendéglőmet és kérem szíves partfogását.

Kiváló tiszteltel

Szillinyi Ferencné vendéglős.

Alapított 1850.

SEMLER J.

posztókereskedése

osztrák oszárri és magyar királyi udvari szállító

BUDAPEST,

Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sark.

Ajánlja legutóbbi újdonságait

„OSTENDE“

legelőcsébb utazóruházaknak és hölgyek részére.

Legnagyobb választék angol ur- és női plaidokban és kocsikarokban.

Gyári raktára a hazai termékek tisztá gyapjú-posztóknak.

Minták ingyen és bérmentve.

45 kr.

egy könnyű, elegáns szalmakalap, finomabb 65 krajcár, át-tört 75 kr. Ismétlődő árak állandóan.

KERTÉSZ PÁL

kalap- és uridívat raktára

Budapest, Kerepesi-ut 44. Népszínházal szemben.

Épp most jelent meg

SEEFELNER J. L. cs. és kir. udv. szállítónál.

Budapest, IV., Váci-u. 20. sz.

D. Olajfésztékek és olajfésztései cikkek árjegyzéke.

Bárkinék ingyen és bérmentve.

Képes levelező-lapok

a legkedveltebb budapesti

színésznők

brom-ézüst kivitelű arc-képével díszítve.

Páratlan szép gyűjtemény.

Eddig megjelent 4 sorozat. Egy sorozat 12 db-ot tartalmaz, ára bérmentes ajánlott küldéssel 1 fnt 80 kr. (3 K. 60 fl.).

Az öszeg beküldése után küldi

„Budapesti Napló“

kiadóhivatala

József-körút 18. sz.

Aki mind a négy sorozatot egy-szerre hozzája, az 48 helyett 52 képet kap.

A).

Ábrányiné W. Margit

Blaha Lujza

Felekiné M. Flóra

Gazsi Marika

Gombaszögi Margit

Jászai Mari

Kürty Klára

Ligeti Juliska

Szoyer Ilonka

Vasquez M. grófnő

Vizvári Marika

Szekely Irén.

Hölgyek titkára.

Házi tanácsadó és levelező.

Teintetel az élet minden viszo-szaira. Szerelmi lelkiműveléssel, levélírási szabályokkal és folya-matnyomtatással. Arany szin-yomtatásban, vászonba kötve, ára 1 kor. 20 fl. Az öszeg elküldése esetén bérmentve küldik meg.

Megrendelést Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvart. Könyvkereskedés-ben, Andrásy-ut 21. sz.

1. kivehető matraccal — 10.—

1. ronges paplan — 1.80

1. csomór paplan — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

1. szatén — 3.80

VISEGRÁD.

Pap Józsefnek „Mátyás király“ hoz címzett legjobbjú vendéglőjében kitűnő magyar konyha van; valódi magyar eredeti bor és kitűnő Dréher-sör is az felszolgálva jutányos árak mellett. A közlekedés nagy hajóval, mint vendéglő nagyban olcsó és kényelmes. Minden vasár- és ünnepnapon katonas-hangverseny. Pontos és figyelmes kiszolgálás. Nagyobb társaságoknak kedvezményes árak.

BUTOR részletfizetésre!

Állami városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-felkák, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szál-lárd gyártmányú asztalos- és kárpito-zott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 1

Minden szó egyszeri beiktatása
nonpareille betűkből 4 fill. Vasta-
gabb betűkből 8 fill.

APRÓHIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad fel-
világosítást a kiadóhivatal: József-
körút 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések
szombat iródkban és ere-
dők nyitása mellett még a
következő években lehet fel-
adni:

Breuer nővérek
dohányüzlete,
Teres-körút 54. szám alatt.

Engelmann Nér
gyorsajátékgyár,
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franka Pál
könyvkereskedés,
IV. ker., Gróf Czárky-féle, palota,
(Kossuth Lajos-utca, Király-tér,
Koronahegy-utca sarkán).

Jambrikovits
dohányüzlete,
erep-utca 50. (Takarék-épület).

Eckstein Bernát
hirdetési iroda,
V. ker., Fűrdő-utca 4. szám.

Fischer J. D.
hirdetési iroda,
IV. ker., Zeborina-utca 7. szám.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda,
IV. ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda,
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula
hirdetési iroda,
VII. ker., Erzsébet-körút 34.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda,
VII. ker., Károly-körút 9. sz.

Mezei Antal
hirdetési iroda,
V. ker., Giziella-tér (Haza-palota).

Schwarz József
hirdetési iroda,
V. ker., Marokkó-utca 4. sz.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda,
IV. ker., Szerviz-tér 8. szám.

Sikráy Samu
hirdetési iroda,
Budapest, Váci-körút 53.

Kernberg Rozália
dohányüzlete,
VIII. ker., Múzeum-körút 18. sz.

Irj. Nagel Ottó
könyvkereskedő,
Múzeum-körút 2. sz. (Nemzeti
Színház bérháza).

Nemetsek A. J.
újság-árus,
Pécel-tér 2. szám.

Rohoncz Ilona
dohányüzlete,
Andrássy-út 48. szám.

Szánó Mór
IV. ker., Kelemen-tér-utca 14. szám.

Sopronyi V.
dohányüzlete,
VIII. ker., Kerepesi-út 1. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedő,
II. ker., Fő-utca 2. szám alatt.

Zipser és König
személyné,
Andrássy-út 4. szám alatt.

Benda Józsefné,
Andrássy-út 59.

Deutsch Miksa,
Andrássy-út 33.

Welfenfeld Jakab,
Király-utca 1.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő,
Buda II. Fő-utca 17. szám.

Minden apró hirdetés, melyet
itt este 6 óráig feladnak, a
napra következő napra kerül ki.
(A Budapesti Naplóban.)

Szép szomszédnő.
Kérem, mondanék fel etől a
szombatig bizonyos lakásokra.
Lejött piros virág az fogja je-
lenteni, hogy levelem kiváltozt
és föl; fehér virág az ellen-
kezője. 9158

Rád gondolkod!
Szeretlek! Alakul! Levél ment.
Szerető Sándor.

Csanya baba!
Oh fiam! Kedves levelet csak
pénzért kapok. Megírom, ha
bővebben megírod, mert
nem tudok többet csücskötökön? 9726

„H.”
Levele van a kiadóban.

S. G.
Holnap lesz szombat – remélem
lesz levelem. 9826

Csak párosan!
Vallom a Zsigmond-vendéglő-
ben, de soha oda nem megyek.
Zavarlatlanul, boldogságban csak
Mayberger vendéglőjében
lehet elcsúszni a vasárnap déli
időszakát. (Naphegy-utca 29.)
Hívom szomszédok, szép árnyas
szobák, kell ennél több egy-
ezredes párnák? Hát még a ki-
tűnő szaktudomány bor, szamoa-
magyar étel és példa, figyel-
mes kiszolgálás! Gyere oda
én édes mindennemű, mert ott
van a földi paradicsom. Bóla.
Csak szombat.

Árva
leány nemességi urnó támo-
gatásért eszedik. Jöttöm
címe a kiadóhivatalba. 9179

Megbízható közve-
títő! Levele van a kiadóhiva-
tában. 9180

Uri asszony
keres egy hú barátot. Érdék
kikér. Levelet „Uri asszony-
nének” címmel a kiadóba. 3842

KERESLET.

Utazók

keresetek kedvelt elhí-
resek magánéletének való-
dítására. Intelligens és jó meg-
jelenésű urak, kik ügyes ol-
adók, kitudják ajánlatukat az
eddig felgyakorított felvilágosítá-
sok és referenciák alapján. „Haza-
ma” jelző alatt lap kiadó-
hivatalába. 9176

Gazdasági iratok.
Kifutott gazdasági iratok-
kálit vágyok. Jól meg-
gyakorított, kiküzdött, ha jó
bizonyítványokkal rendelkeznek
és a gazdasági számadat-
teik végzettségükre képesek van,
azonnal alkalmatokat mint so-
gósított vagy ellenőrz. Csekk
mátsolatban bizonyítványokkal
felvezetett folyamodványok be-
számlálók: Polgár Munka-
ter, Budapest, Kemény-
utca 23. sz. 9176

Videki
kőny. és papírkészítésbe
azonnal beküldendő szakpé-
sért keresetek. Cím a kiadó-
hivatalban. 9181

Egyes bluzvarrónók
kérnek, akik tudnak rószda dolgoz-
ni, felvételtér. Kertész Pálnál,
Kerepesi-út 44. 9182

Kezdő ügyvéd
főlapra ügyvédi iródat keres.
Levelet. „Ügyvéd” jelzővel
kérem a kiadóhivatalba. 9182

Utazó
Ügyvédek 100 szárazkötő keres-
tetnek egy alkalmas udjósági
című. „Utazó” jelzővel
kérem a kiadóhivatalba. 9182

Francia, magyar,
német nyelveket beszélő,
magyar gyors- és gépírásban tel-
jesen járatos fiatal leány állat
keres szerszám feladás mellett.
Szíves ajánlatokat „Gépírás”
jelző alatt kér a kiadóba. 3892

Társ
keresetek egy elábrangó
minisztérium által engedélye-
zett vállalkozás, melyre nagyon
lehet szerezni szakszolgálati be-
fizetést 8000 frt. bővebbet. Frisch
Mór írodja Röckszilárd-utca 5.

Csapat keresek
500 frt óradíjjal egy kitűnő
korcsma-üzlethez. Cím: Miletz
György, a Budapesti Napló
expeditora, találhatók d. u. 4401
6-ig József-körút 18. sz. 8897

Elárulandó,
ki már hentes-csemegé üzlet-
ben alkalmazva volt, keresetek.
Haltuz Béla, Kristina-körút 81.
9141

Fiatal ember
nyomdai irodába 60 korona
leányi fizetéssel iródat felvétel-
vezérségre azonnal felvételt.
Ajánlatoktól megkímélvén a
gépírás és a magyar gyorsírás-
tervezés. Teréz-körút 38. nyom-
dai műintézet. 8859

Az állatorvosi
akadémia közelében, egy hiva-
latos intelligens lakókat keres.
Kérem, a kiadóhivatalba, olcsó
bér mellett. Cím a kiadóban. 8880

Férfi-varrónő
keres gépjármű leányokat.
Magdolna-u. 42. földszint 9.
8817

Csinos
butorozott szobát keresek teljes
ellátással a Városliget közelében
kerre nyitott. Ajánlatokat „G.
G.” jelzővel a lap kiadóhiva-
tálába kérek. 8826

Francia
nő, ki nemetli is beazul, „ke-
retek a délutáni órákra egy
éves leánykhoz. Ajánlatot
kérek „F.” jelzővel a lap
kiadóhivatalba. 8826

Képviselőt fűszer
gyármal és záradékarban
levelem. Kérem, Borsod-
Gömör-egység részére keresek.
Legjobb referenciákkal rendel-
kezem. Kohn Adolf ügyvéd és
bizományi ügész. Híves-
megye Eper Dohány-utca. 8896

Használt
de jó karban levő rövid zongé-
ra keresek megvételre. Ajánlat-
okot írjak meg az árt. Ho-
gudis Jánosnak József-körút 18.
8889

Villalakást,
télén, nyáron lak-
hatót, három-négy
szobásat keritell kere-
sek augusztusra. Leg-
szívesebben a budai
hegyek valamelyikén
épült ház bérletre
reflektálók, ajánlatot-
kat a kiadóhivatalba
kérek Th. Z. címre. 3812

KINÁLAT.

Tanárjelölt

nevelésnek, orrepetitornak
ajánlatok. Intelligens, el-
adók. Beszél franciául,
németül. Cím S. C. Dam-
nich-utca 35. III. 18. 8840

Egy szépiáros
hivatalnok elváltál bármilyen
irásbeli munkát, másolatokat,
horitók címe megírását vagy
hasznát más irások olcsó dí-
jazás mellett. Cím a kiadóhiva-
tálban. 8831

Pénz
kölcsönt kizárólag katonák
tisztái állami hivatalnoknak és
honatároknak 100-1000 koronáig
rövid lejáratra 5% díj-
lál követve a pénzt nyolc-
val feljuttatom. Értékes
egész nap Guttmann ügyvéd
írodja Kerepesi-út 16. 3836

Kiadó villa.
Rév-Földön (u. p. Kövágó-
Óra) a Balaton partján,
gyönyörű fekvésű szép villa,
mely három szobából és kony-
hából áll, kútja, tiszta veranda-
val és árnyas díszkál, a
nyári 150 frt kiadó. Cím a
kiadóhivatalban. 8840

Kiadó szoba.
A Kerepesi-úton, a Népszínház
szomszédságában két tágas,
tiszta, világos, teljesen fér-
mentes, csinosan bútorozott
szoba külön vagy együtt lak-
táshoz. Iródat, könyvek-
kétalkabla, a másik udvari
mindkettő külön bejárattal a
lépcsőházból, tágas és világos
elérhető. Kerepesi-út 34. III.
em. 20. 8840

Butor.
Jóminőségű házszoba, kre-
den, szőnyegpadló, asztal,
szék, íróasztal, könyvek-
reny, szőnyegpadló, urifotel,
szalaggyűrű, tükrök, sürgö-
ny, megjelölés olcsón eladó.
Gyár-utca 25. a kárpitos-
terem. 9147

Kellences
meglepetésként gondoskodik
Műnőre és Kronberger mű-
intézet Dunaföldvárán, a
mely platinagyűrűket
(gyémántgyűrűket) 60-70
em. teljes életmunkájában ol-
csón passzportot keritell da-
rábját 12 forinttal, a mely-
re, szőnyegpadló, urifotel,
szalaggyűrű, tükrök, sürgö-
ny, megjelölés olcsón eladó.
Gyár-utca 25. a kárpitos-
terem. 9147

Baross-förész.
Egy jóhírnévű borviz-for-
rás Székelyföldön, vasutál-
közben, örök áron el-
adó. Cím a kiadóhivatalban. 9148

Leghíresebb
jósnó Romániából visszatért.
Beutlen-utca 9. földszint 1. 9146

Első Erdélyi
Görög-egység, Weinrich
Frigyos, Szász-Régen. Igen
olcsó áron ajánlja a görög és a
kiszáraztató fából, a mely-
re, szőnyegpadló, urifotel,
szalaggyűrű, tükrök, sürgö-
ny, megjelölés olcsón eladó.
Gyár-utca 25. a kárpitos-
terem. 9147

Szatócs-üzlet
esablon 120 frtért árték ha-
nyon lakor lakással együtt
240 frt sürgősen eladó. Frisch
Mór írodja Röckszilárd-utca 5.
9178

Akácmező
frissen pergetve 5 kilónként
6 kor. 50 fillért bérmentesen
küld Weisz József Nadap, Fejér-
megye. 9184

Külföldről
2 ablakos, szépen bútorozott
udvari szoba előszobával, esze-
leg butor nélkül is a vagy két
szobával együtt. Iródat, könyvek-
kétalkabla, a másik udvari
mindkettő külön bejárattal a
lépcsőházból, tágas és világos
elérhető. Kerepesi-út 34. III.
em. 20. 8840

Ures lakás
helyezkedik a kiadóban olcsón
eladó. Kertész Pál, Kerepesi-
út 44. sz. 8831

Kitűnő féhvarrónő
ajánlatok. Cím: Magdolna-
utca 42. földsz. 9. 8790

Vizsgázók-
nak ajánlatok, szerszám fiatal-
ember I-V. gym. és polg.
iskolák tanulóit mellé, biztos
siker és szerszám felvétele mel-
lett. Cím: B. 31. VII. Gyöda-
utca 28. II. em. 25. 3672

Egy kétajtós
jégészék privát haszná-
latra megvételre keresetek.
Cím a kiadóhivatalban. 8826

Valódi Echo-Phono-
graph, teljes felszereléssel
együtt 20 frt. gyönyörű meg-
száraztató hangerek, drjba frt
1.50, three hangerek drjba 80 frt.
Sternberg Ármán és Testvére
cs. és kir. pát. hangszere-
zők. Phonograph-üzletében,
Károly-körút 2. (Kossuth Lajos-
utca sark). Zene-palota.

Ruha-varrónő
kittűnően járatos, olcsón elváltál
munkát, melyet a saját lakásán
készt el. Róválatkást is a vá-
gós kittűnő ismer. Cím: öz.
Lederer Lipótné, Weeseli-
utca 66. I. em. 3812

Cimbalmozni

és hangolni minden anya
maga megtaníthatja gyer-
mekét az ótanításra
rendezett cimbalom-iskola-
ból. Hangjegy-ismertet
nélkül, melyre 4 korona
beküldése után bérment-
ve küld Varga Pál cim-
balomgyártó, Budapest,
VIII. Róck Szilárd-utca
3. szám. Cimbalomról
képes nagy árjegyzék
ingyen.

Butor.
Házszoba, ebédlő és egy
complet mahagoni salo-
berendezés, 1 zongora és
malolika tárgyak igen
olcsó árban eladnak
egy a lakás is azonnal
vagy augusztus 1-én ki-
adandó. Bővebbet a ház-
felügyelőnél V. Váci-
körút 4. szám.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Csinos
butorozott szoba, szemben
az állatorvosi akadémiával,
szőnyeg padló, teljesen fér-
mentes szoba külön bejárattal
az előszobából, kiadó. Kerepesi-
út 34. III. 20.

Kence

(fűrész) surrogátum, gyorsan
szárado, le nem pattan, bado-
fémek és falazatok beakozá-
sára, ugyancsak ajkók és ablak-
ok külső oldalaira is, továbbá
gazdasági gépek, wagneron
stb.-hez is alkalmas jótállás
mellett, lenolaj-fűrészszel való
keveréssel 50%-ig alkalmasat
100 kilogrammonként 40 korona
hordóval együtt.

Továbbá szilárd gép-
nőcs (a la Toretto), gópolaj,
kocikondok, vaselín, karbol-
neum és egyéb kenőcsök,
ugyanint fontos takaró-
anyagként ajánl.